

Nocasë ninshitërinpoa' Quisocristo naporinso' nitotacaso marë'

Ma'marësona ninshitërinso'

¹ Quisocristo isoro'paquë o'maton, nóya ninin. Na'a piyapi'sari ina naporinso' nani ninshitopi.

² Ca'tano'sanënpitaso' iráca quëran huarë' imatona', naporinso' ni'pi. Nani ya'ipi no'tëquën sha'huitërinacoi.

³ Canta' ya'ipi nanamën nitotërahuë. Hua'qui' natanato, nani noyá nitotërahuë. Napoaton, iya Tiohuero ninshichinquën, tënahué. Quëmaso' pa'pi noya piyapinquën ni'ton, ninshitaranquën. Ya'nan nininso quëran huarë' ya'ipiya ninshitaranquën.

⁴ Na'a piyapi'sa' nani sha'huitopirinëinquënhuë', iporaso' carionta' ninshitaranquën no'tëquën nitotamaso marë'.

Coansha Paotista nasitacaso' ninorinso'

⁵ Iráca Irotisë Cotia parti hua'anëntaso', a'na corto hua'an ya'huërin, Sacariasë itopiso'. Ina huëntoa'huanënsó', Apiasë huëntoa'hua, itopi. Sa'inso' Isapira itopi. Inanta' Aaron shiin, iráca corto hua'an ya'coninso'.

⁶ Cato chachin noya Yosë imapi. Ya'ipi pënëntërinso' no'tëquën natëpi.

⁷ Sa'inso nipirinhüë' co hua'huana'pihuë'. Co a'naya tëranta' hua'huin ya'huëtërinhuë'. Nani paiya. So'ionta' nani mashoya.

⁸ A'na tahuëri Sacariasë huëntoa'huanën Yosë chinotopiso pëiquë pa'pi sirihuitacaiso marë'. Naporo' tahuëri sirihuitacaiso' ya'huërin.

⁹ Cotioro'sa' inachintopiso' imatona', Sacariasë huayonpi yonarin pochin nininso' a'pëcaso marë'. Acohuana ya'conahuaton, pimóton nininso' a'përin Yosë yonquicaiso marë'.

¹⁰ A'pëso', na'a piyapi'sa' aipiran huanirahuatona', Yosë nontapi.

¹¹ Naporo' acohuana Siniro anquëninëni ya'notimarin. Misa'huaya inchinan quëran huanitimarin.

¹² Anquëni quënanahuaton, pa'yanin. Pa'pi të'huarin.

¹³ Anquënriso nipirinhüë' noya nontërin.

—Ama pa'yanquësohuë'. Quëmaso' Sacariasënuën, nohuitëranquën. Hua'qui' hui'nahuanacaso' nohuantopiranhuë'. Ina marë' Yosë nontëranso' nataninquën. Sa'an hua'huanarin. Huaihuachin, nininën cari sha'huitaranquënso' acotëquë'. Coansha itëquë'.

¹⁴ Nasitohuachin, noya cancantaran. Na'a piyapi'sari pa'yatapi.

¹⁵ Inaso' nóya quëmapi nipon. Yosëri catahuaarin ni'ton, noya noya nisarin. Naporahuaton, co pi'pian tëranta' main o'oponhuë'. Co'huara nasichátëraponhuë', Ispirito Santori ya'coancantarin. Inasáchin natëarin.

¹⁶ Mashotohuachin, pënëntapon. Pënëntohuachin, na'a israiro'sa' Yosë yonquiantapi.

¹⁷ Iráca Iniasë pënëntërinso pochin nóya pënëntarin. Ina pochin chiniquën nanantarin inanta'. Siniro yao'mahuachin, pënëntapon.

Pënëntohuachin, quëmapi'sa' hui'ninpitare' noya ninontantapona'. Iporaso' a'naquën co Yosë natëpirinahuë'. Ina natanahuatona', no'tëquën yonquiapona'. Inari a'chintohuachin, Sinioro nohuantapona huachi, itërin anquëniri.

18 —Caso' mashoyaco. Sa'ahuënta' nani paiya. ¿Inaporo'pocoita'ma nica? ¿Onporahuatota' no'tëquën nitochi? tënin Sacariasë.

19 —Caso' Capirico. Yosë ya'huërin quëran o'marahuë. Ina a'paimarinco nonta'huanquënso marë'. Noya nanan sha'huitopiranquënhuë'.

20 Co natërancohuë' ni'quëhuarë', hua'qui' co non-saranhuë'. Hui'nän nasitaquë huarë' co nonacamaso' nanitaranhuë'. Napoaponahuë', no'tëquën nontëranquën. Hui'nahuanaran. Tahuërinën nanihuachin, sa'an huaiarin, itërin anquëniri.

21 Piyapi'saso nipirihuë' Sacariasë ninatona': “¿Onpoatonta' hua'quiarin?” topi.

22 Ina quëran acohuana quëran pipipirihuë', co huachi nanitërinhuë' nonacaso'. İmirin quëran anquitaponahuë', co nanitërinhuë' piyapi'sa' nontacaso'. “Acohuana ya'conin quëran, Yosë nohuan-ton, hua'narëso pochin quënamara,” topi.

23 Nani Yosë chinotopiso pëiquë sirihuito-huachina, Sacariasëso' ya'huërin'pa' paantarın.

24 Ina quëran co hua'quiya quëranhuë' sa'in cay-orin huachi. A'natërápo yoqui pochin co intoaso' pa'ninhuë'. Pëinënuë ya'huárin.

25 “Ma noyacha Yosë catahuarinco ni'ton, hua'huanarahuë paya. Ina nohuan-ton, co huachi tapan ya'huëtarincohuë',” tënin yonquiaton.

Anquëniri Maria nontërinso'

26 Nani saota yoquitohuachina, naquëranchin anquëni isoro'paquë o'mantarin, Capiiri itopiso'. Nasaritoquë Yosëri a'paimarin, Cariria parti ya'huërinso'.

27 Inaquë a'nara nanon ya'huërin, Maria itopiso'. Cosiri nani nontërin macacaso marë'. Tata masho Tapi shiin inaso'.

28 Anquëni o'marahuaton, Maria itapon:

—I'huata Maria. Sinioro noya ni'ninquën. Ina chachin catahuarinquën, itërin.

29 Ina natanahuaton, Maria pa'yanin: “¿Ma'marëta' napotërinco?” tënin yonquënënuë.

30 —Ama Maria, pa'yanquësohuë'. Yosë noya ni'ninquën.

31 Natanco sha'huichinquën. Quëmaso' hua'huanaran. Quëmapia'huaya huaihuatan, Quisoso itëquë'.

32-33 Mashotohuachin, chiníquën nanantarin. Inaso' Yosë hui'nin. Yosë nohuanton, copirno ya'conarin. Iráca Tata masho Tapi israiro'sa' noya hua'anëntopirinhüë'. Ina quëran chiminin. Iporaso nipirinhüë' hua'huani hua'anëntomiatarin. Co onporonta' pipirarinhüë', itërin anquënniri.

34 —¿Onporahuatota' hua'huanapo? Co caso' quëmapí së'huayátërarincohuë', itërin Mariari.

35 —Ispirito Santo nohuanton, quëmaora hua'huanaran. Yosë topinan yonquiarapirinhüë', cayoaran. Napoaton hua'huan, Yosë hui'nin chachin nizarin. Co pi'pisha tëranta' oshahuanaponhuë'.

36 Ni'quë'. Quëmopinën Isapira itopiso' paiya niponahuë', Yosë nohuanton nani cayorin.

Co hua'huana'pihuë' niponahuë', nani saota yoquitarin. Quëmapia'huaya huaipon.

³⁷ Yosë ya'ipi nanitaparin, itërin anquë'niri.

³⁸ —Inta nipachin. Yosëíchin caso' natëarahuë. Ina nohuanton, hua'huahuë ya'huë'in nipachin, tënin Maria.

Napotohuachina, anquëni pa'nin.

Isapira nicapon pa'ninso'

³⁹ Ina quëran manorahuaton, Mariaso' Cotia motopiro'sa parti pa'nin quëmopinën nicapon. Inaquë canconahuaton,

⁴⁰ Sacariasë pëinënquë ya'conconin. Isapira quënanconahuaton, —I'huata a'shacha, itërin.

⁴¹ Ina natanahuaton, hua'huin yo'namënquë to'mo to'mótarin. Isapiranta' noya cancantërin. Ispirito Santori noyá ya'coancantërin ni'ton,

⁴² pa'yataton, chiníquën itapon:

—I'huata hua'huata'hua. ¡Ma noya Yosë catahuarinquën! A'napita sanapi'sa quëran noya noya ni'ninquën. Hua'huaonta' noya noya ni'sarin.

⁴³ Inaso' ya'ipiya hua'anëntarinpoa'. Co caso' chiníquën nanantopirahuë', ¡ma noyacha ina a'shinquën nipiranhüë', nicaponco huë'nan paya!

⁴⁴ Quëma nontohuatancora, a'naroáchin hua'huahuënta' yo'namëhuëquë to'mo to'mótarin. Noya cancantaton, naporin.

⁴⁵ “Yosë no'tëquën nontërinco,” tënanso marë' inaso' noya ni'ninquën. Sha'huitërinquënso chachin acotarinquën, itërin Isapirari.

⁴⁶ Ina quëran Maria tapon:

“Ma noyacha Tata Yosëso paya, tënhuë canta'.

47 Anoyacancantërinco ni'ton, nóya cancantërahuë.

48 Topinan piyapico nipirahuë', yonquirinco.

Ipóra quëran huarë' na'a piyapi'sa' nohuitarínaco. 'Ma noyacha Yosëri catahuarin paya,' tosapi.

49 Yosëso' ya'ipi nanitaparin. Inaso' nóya catahuarinco.

Noya noya ninin.

50 Iráca chinotopisopitanta' nosororin.

Ipóra huanta' ina chinotohuatëhua', nosoroarinpoa'.

51 Chiníquën nanantaton, nani ma'sha ninin.

Nocantopisopita atapanin.

52 Copirnorosanta' co noyahuë' nipachinara, ocoirin.

Topinan piyapi'sa' ya'huërë' noya acorin.

53 Pahuantërinso'pita catahuarin nóya ya'huëcaiso marë'.

Ma'huano'saso nipirihuë', topinan a'parin.

54 Israiro'sa' na'con catahuarin.

Piyapinënpita ni'ton, nosororin.

55 Iráca Apraan nontaton, 'Nosororanquën. Quëma shiparinpitanta' nosoroato, catahuaarahuë', itërin Yosëri.

Ina yonquiaton, ipóra catahuarinpoa huachi," tënin Maria.

56 Cara yoqui pochin inaquë yacapatërin. Ina quëran ya'huërin'pa' paantarin.

Coansha Paotista nasitërinso'

57 Isapira nani tahuërinën nanihuachina, huairin. Quëmapia'huaya huairin.

⁵⁸ Quëmopinënpita, ya'cariya ya'huëpisopita, inapita natantopi. “¡Ma noya Yosëri catahuarin ni'ton, noya huairin! ta'tona',” nóya cancantopi.

⁵⁹ Hua'huasha posa tahuëritohuachina, marca yaacotopi.

“Niapoquë'. Sacariasë itëquë',” itopi a'naquëni.

⁶⁰ A'shinso nipirinhüë', co nohuantërinhuë'.

—Coansha itarai, tënin.

⁶¹ —Ama nisha nininën acotëquësokuë'. Quëmopinënáchin apoquë'. Ina noya, itopi.

⁶² Ina quëran pa'pin ipora huanta' në'huë ni'ton, imirin quëran tasatopi nininën nitotacaiso marë'.

⁶³ Pa'pinso' quirica ma'patahuaton, ninshitërin. “Coansha itarahüë,” tënin ninshitaton. Ina nica-tona': “¡Ma'pitacha yonquirin paya!” topi.

⁶⁴ Naporo' në'huërinso' inquirahuaton, a'naroáchin noantarin huachi. “¡Ma noyacha Tata Yosëso' ni'ton, catahuarinco paya!” tënin.

⁶⁵ Ina ni'sahuatona', piyapi'sa' pa'yanpi. Ya'ipi Cotia parti nanan nahuinin.

⁶⁶ Ina natanatona', yonquiapi. “¿Ma'ta' on-poapon iso hua'huasha ni'ton, ipora quëranchin Yosëri na'con na'con catahuararin?” topi.

Sacariasë ninorinso'

⁶⁷ Ina quëran Ispirito Santori noyá ya'coancantohuachina, Sacariasënta' tapon:

⁶⁸ “¡Ma noyacha Tata Yosëso' hua'anëntërinpoa paya!

Piyapinënpitanpoa' yonquiatonpoa',
nicha'ësarinpooa'.

⁶⁹ Ina nohuanton, Tata masho Tapi shiin chachin nicha'ësarinpooa'.

Inaso' chini chiníquën nanantapon.

⁷⁰ Iráca quëran huarë' pënëntona'piro'sa' ninopi.

Yosë nohuanton, sha'huitërinënpoa':

⁷¹ 'A'na tahuëri nicha'ësaranguëma'. Co huachi inimicoro'sa' minsëarinënguëmahuë'.

No'huipirinënguëmahuë', nicha'ësaranguëma', tënin Yosë, topi.

⁷² Iráca shimashonënpoapita nosoroaton, naporin. Ipora huanta' nosororinpoa'.

Sha'huitërinso' co Yosëri naniantërinhuë'.

⁷³ Tata masho Apraan sha'huitërinso' yonquirárin.

⁷⁴ Napoaton nicha'ësarínpoa'. Co huachi inimiconënpoapita' minsëarinënpoahuë'.

Ina quëran co të'huatatëhuahuë', Yosë chinotarihua'.

⁷⁵ Ina pochin cancantatëhua', inasáchin chinotarihua'.

Chiminaquë huarë' nóya nisarihua'.

⁷⁶ Quëmanta', conpa, Yosë a'paarinquën piyapinënpita pënënacaso marë'.

Siniro isoro'paquë yao'marin ni'ton, pënëntaran piyapi'sari natëcaiso marë'.

⁷⁷ Yosë piyapinënpita itapon:

'Oshanëma' inquitatënguëma',

Siniro anoyacancantarinquëma', itaran.

⁷⁸ Yosë nosoroatonpoa', inápa quëran a'pintimarinpoa'.

Pi'i a'pintërinpoaso pochin no'tëquën anitotërinpoa'.

⁷⁹ Tashinan pochin cancantopirëhuahuë', a'pintatë pochin nitarinpoa' noya nanpicaso marë'.

Anoyacancantohuachinpoa', sano cancantarihua', tënin Sacariásë.

80 Ina quëran hui'ninso' so'sorahuaton, hui'napitarin huachi. Yosë yonquiarin ni'ton, chiníquën cancantarin. Inotëro parti ya'huëárin. Ina quëran oshaquëran Yosëri sha'huitërin israiro'sa' pënënacaso marë'.

2

Quisoso nasitërinso' *(Mateo 1.18-25)*

1 Naporo' tahuëri'sa' Noma copirno nanan a'parin, Aocosto itopiso'. Ya'ipi parti a'parin. "Ya'ipinquëma' paco'. Quiricaquë nininëma' niacotoco'," tënin.

2 Naporo huarë' ya'ipi piyapi'sa' pichirapi. Sirinioso' Siria parti hua'anëntohuachina, naporin.

3 Natanahuatona', ya'ipi piyapi'sa' pa'pi nininëna' niacotacaiso marë'. Hua'huatopiso' nianonënaquë pa'pi. Nisha nisha pa'pi.

4 Cosiso' Cariria parti ya'huërin. Nasaritoquë ya'huëpirinhuë', ina quëran pipirahuaton, Cotia parti pa'nin. Inaquë canconahuaton, Pirin'pa' pa'nin. Iráca Tata masho Tapi inaquë hua'huatërin. Ina shiin ni'ton, inaquë pa'nin nininën niacotacaso marë'.

5 Mariarë chachin pa'nin. Nani ina macacaso marë' nontaponahuë', Yosë nohuanton, inaora cayorin.

6 Nani naniarin huaicaso' ni'ton, inatohua' ni'so', huairin.

7 Paninan huairin, quëmapia'huaya. Në'mëtërinquë so'quëëtahuaton, nona'huayaquë acorin, ohuaca coshatërinquë. Huë'ëcaiso' pëi'

nani ya'sotopi ni'ton, co inaquë huë'ëpatërinhuë'.
Napoaton nona'huayaquë hua'huin acorin.

Ohuica pë'tahuana'piro'sa' quënanpiso'

⁸ Naporó' tashi' ohuica pë'tahuana'piro'sa' pasto-
quë ya'huërapí. Pirin ya'cariya ya'huërapí. Tashirë
chachin ohuicanënapita a'pairapi.

⁹ Inaquë ni'soi', a'nanaya Sinióro anquëninëni
ya'notimarin. Huënaráchin huënaráchin
a'pintimarin. Yosë pochín a'pinin. Anquëni
quënanahuatona', quëmapi'sa' pa'yanpi.

¹⁰ Anquënríso' itapon: “¡Ama pa'yancosohuë!
Noya nanan sha'huichinquëma' ya'ipi piyapi'sa'
noya cancantacaiso marë'.

¹¹ Ipora tashi' a'nara quëmapia'huaya Pirinquë
nasitërin. Inaso' Cristo, Yosëri a'paimarinso'. Sini-
óro ni'ton, chinotacaso' ya'huërin. Nani o'marin
piyapi'sa' cancanëna' anoyatacaso marë'.

¹² Inaquë pa'patama', hua'huishin
quënanconarama'. Në'mëtërinquë so'quëëtahuatona',
ohuaca coshatërinquë acopi. Ina quëran
nohuitarama',” itërin.

¹³ Ina quëran a'naroáchin na'a anquëniro'sari
ya'notantapi. Yosë chinotatona', itapona':

¹⁴ “¡Ma noyacha Yosëso paya! Inápaquë
ya'huaponahuë', piyapinquëma'
yonquirinquëma'.

Cancantatoma ina yanatëramasopitaso' sano can-
cantarama',” itopi anquëniro'sari.

¹⁵ Nani inápaquë panantahuachinara,
pë'tahuatona'piro'sa' ninontopi.

—Pirin'pa' pa'ahua' nipachin. Sinióro ani-
totërinpoaso' nia'ahua', nitopi.

16 Manorahuatona', pa'pi. Canconahuatona', hua'huasha, Maria, Cosi, inapita quënanconpi. Hua'huasha ohuaca coshatërinquë quëhuëánin.

17 Nani ni'sahuatona', na'a piyapi'sa' sha'huitëra'piapi. “Quëmapia'huaya nani nasitërin. Inaso' Cristo, Yosëri a'paimarinso'. Anquëni sha'huitiimarincoi,” itëra'piapi.

18 Natanahuatona', “Ma'pítacha itërinpoa' paya,” topi ya'ipi piyapi.

19 Mariaso nipirinhüë' naporinso' na'con yonquirárin.

20 Ina quëran pë'tahuatona'piro'sa' paantapi. “Ma'pítacha natanëhua paya. Ma'pítacha ni'nëhua paya. Anquëniro'sa' itërinpoaso chachin quënanëhua'. ¡Ma noyacha Tata Yosëso paya!” topi.

Yosë chinotopiso pëiquë quëpapiso'

21 Hua'huasha posa tahuëritohuachina, marca acotopi. Naporo' nininën acotopi huachi. Quisoso itopi. Co'huara Maria hua'huayantërasohüë', anquëniri sha'huitërin ina nininën acocaso' ni'ton, napotopi.

22 Moisësë iráca pënëntërin: “Sanapi huaihuachin, a'na yoqui pochin nina'in. Ina quëran Yosë chinotopiso pëiquë ya'coanta'in,” tënin. Cotioro'sa' napopiso chachin a'na yoqui pochin nanihuachina, Maria, Cosi inapitaso Quirosarin'pa' paantapi pënëntërinso' natëcaso marë'. Naporo' hua'huin Yosë chinotopiso pëiquë quëpapi inaquë Yosë nontacaiso marë'. “Iso hua'huasha, Siniro, noya a'paiquë' quëma piyapinën niin,” itopi.

23 “Paninanso' quëmapi nipachin, Yosë piyapinën ninin,” tënin Moisésë iráca pënëntaton. Napoaton ina pochin nontërin.

24 Naporo' cato' nöpëhuë nipon, cato' pë'tahua nöpëa'huahuë nipon atëpatopi Yosë chinotacaiso marë'. Inanta' Moisésë pënëntërin ni'ton, inapopi.

25 Quirosarinquë chachin a'na quëmapi ya'huërin, Simion itopiso'. Nóya quëmapi inaso'. Nani tahuëri Yosë chinotërin. “A'na tahuëri Yosë nicha'ësarinpóa',” ta'ton, Cristo a'paimacaso' ninarárin. Ispirito Santori noyá ya'coancantërin.

26 Ina nohuanton, Simion nani ninorin. “Siniorori a'paimarinso' nohuitapo. Co'huara chimiyantërapohuë', Cristo o'mararin, ni'sarahuë,” tënin yonquiaton.

27 Naporo' tahuëri Ispirito Santo nohuanton, Yosë chinotopiso pëiquë pa'nin anta'. Cosinta' sa'inë chachin inaquë nisapi. Pënëntopiso' natëtona', inaquë Quisosoa'huaya quëpapi ni'ton, Simioni quënanconin.

28 Hua'huasha quënanahuaton, Simion nóya cancantërin. Iporahuaton, Yosë nontërin.

29 “¡Ma noyanquëncha quëmaso', Sinioro, ni'ton, a'paimaranso' nani anohuitëranco paya! Napoaton noya ipora caso' chimiin, ténahuë. Sha'huitërancoso chachin nanirin huachi.

30 Iso hua'huasha nani ni'nahuë. Nicha'ëincoiso marë' a'paimaran.

31 Ya'ipi piyapi'sa' yonquiaton, a'paimaran.

32 Nisha nisha nananquë nonpisopita a'pintarin no'tëquën yonquicaiso marë'.

Israiro'santa' catahuaarin. Piyapinënpita ni'ton, noya noya acorarin,” itërin.

33 Ina natanahuaton, “¡Ma'pítacha naporin paya!” ténin Cosi. Marianta' inachachin yonquirin.

34 —Yosë noya a'painquëma', itërin Simioni. Ina quëran a'shin itantapon:

—Hua'huan mashotohuachin, ya'ipi israiro'sa' pënënarin. Natanahuatona', a'naquën natëtona', noya cancantapi. A'naquënso nipirinhüë' co nohuantapihuë' ni'ton, anotërëso pochin nisapi. Yosë nohuitacaiso marë' no'tëquën pënëntapirinhüë', chiníquën no'huiapi.

35 Inahuara cancanëna quëran nisha nisha yonquiapirinhüë', inari a'ninquëchin anitotarin. Hua'huan no'huihuachina', quëmaso' chiníquën sëtaran. Sahuëniquë ohuaninënposo pochin sëto ya'coancantarinquën huachi, itërin.

36 A'na sanapinta' inaquë ya'huërin, Ana itopiso'. Inaso' Panino hui'nin, Asirë huëntonquë ya'huërinso'. Yosë nohuanton, nitoninorin. Nani paiya. Nanon nipon, a'na quëmapiri manin. Canchisë pi'ipiachin niquëpasoi',

37 so'ini ayananpirin ni'ton, nani hua'qui' quëyoronin. Nani posa shonca catapini pi'ipitërin. Yosë chinotopiso pëiquë ya'huëmiatërin. Tahuërirë chachin, tashirë chachin Yosë chinotërin. Apira apira Yosë yonquirin. Co cosharo' yonquiatonhuë', Yosë nontárin.

38 Naporo' inanta' huëcaton, Quisosoahuaya ni'nin. Noya cancantaton, Yosë nontërin.

—Iso hua'huasha nasitërinso marë': “Yosparinquën Siniro,” itëranquën, ténin. Ina quëran Yosë imapisopita sha'huitërin.

—Yosë nohuanton, a'paimarinso' nani nasitërin. Inaso' nicha'ësarinpoo', itërin. Na'a Quirosarinquë ya'huëpisopita ina ninarapi ni'ton, napotërin.

Nasaritoquë pantapiso'

³⁹ Ya'ipi iráca pënëntërinso' nani natëhuachinara, Cosiso sa'inë chachin Cariria parti paantarin. Nasaritoquë ya'huantarin.

⁴⁰ Quisoso so'sorahuaton, chinirarin. Nóya yonquirin. Yosëri na'con catahuarin.

Hui'napitahuaton, Yosë chinotopiso pëiquë pa'ninso'

⁴¹ Nani Pascoa tahuëri a'shin, pa'pin, inapita Quirosarinquë pantapi.

⁴² Quisoso shonca cato' pi'ipitohuachina, naquëranchin pantapi cotio niyontonpiso tahuëri na'huëcaiso marë'.

⁴³ Nani na'huëhuachinara, ya'huëpi'pa' pa'mantapirinahuë', Quisososo' co pa'marinhuë'. Hui'napi niponahuë', inaquë inaora quëparitërin. A'shinso' co nitotërinhuë'. Cosinta' co nitotërinhuë'.

⁴⁴ Na'a piyapi'sa' pa'sapi ni'ton, “Nisha huë'sarin,” ta'tona', a'na tahuërira' iratopirinahuë'. I'huanahuanquë Quisoso yonisápirinahuë', co quënanpihuë'. Quëmopinënpita, nohuitopisopita, inapita natanpirinahuë',

⁴⁵ co quënanpachinarahuë', yonicaiso marë' inatohua chachin paantapi.

⁴⁶ Cara tahuëri quëran Yosë chinotopiso pëiquë quënanpi huachi. Maestro'sa' a'chinpique huënsërahuatón, a'chinpiso' natanarin. Natanahuaton, natantaantarin anta'.

47 Na'a piyapi'sa' natanpi. “Ma noyacha yonquirin paya. Nóya a'panitërin,” topi.

48 Inaquë quënanahuatona', a'shinso' pa'yanin.

—¿Onpoatonta' hua'hua napotërancoi? Ni'quë'. Pa'yanatoi, cara tahuëri yonisápirainquënhuë', ipora huarë' quënanainquënhuachi, itërin.

49 —¿Onpoatonta' yonisápiramacohuë'? Tatahuë pëinënuë ya'huëca'huaso' ¿co nitotëramahuë' ti? itërin.

50 Natanaponahuë', ma'sona tapon naporinso' co nitotopihuë'.

51 Ina quëran pipihuachina, a'shin, pa'pin inapitarë' Nasaritoquë paantarin. Inaquë paaton, a'shin, pa'pin, inapita noya natërin huachi. Naporinso' a'shini cancanën quëran yonquirárin.

52 Naporahuaton, Quisoso hui'napitarin huachi. Noya noya yonquirin. Yosëri noya ni'nin. Piyapi'sarinta' noya ni'pi.

3

Coansha Paotista pënëntërinso'

(Mateo 3.1-12; Marcos 1.1-8; Juan 1.19-28)

1 Naporo tahuëri'sa' Tipirio itopiso', Noma copirno ya'conin. Nani shonca a'natërápo pi'ipi hua'anëntarin. Ponsio Piratonta' Cotia parti hua'anëntarin. Irotisëso', Cariria parti hua'anëntarin. Iin Pinipi itopisonta', Itoria parti, Traconiti parti, inapita parti hua'anëntarin. Nisaniasëso' nipirinhüë', Apirinia parti hua'anëntarin.

² Anasë, Caihuasë, inapita corto hua'an chini chiniquën nanantërinso' ya'conpi. Naporo' Coansha pënëntarin. Sacariasë hui'nin inaso'. Inotëro' parti ya'huaso', Yosëri sha'huitërin paaton pënëntacaso marë'.

³ Napoaton ya'ipi Cortanii' parti pa'taton, pënëntárin.

—Co noyahuë' yonquiramasopita nani-antatoma', Yosë tahuërétantaco' oshanëma' inquichinquëma'. Ina quëran aporintaranquëma', itëra'piarin.

⁴ Iráca Isaiasë ninorin. Ninshitaton, naporin:

“Inotëro parti a'na quëmapi pënëntápon.

'Sinioro o'macaso' tahuëri yonquico'. Ni'co'.

Hua'an chiniquën nanantona'pi ni'ton, a'na parti yapa'pachina, comisionën a'parin ira tapatacaso marë'.

Ira otëërin noya pa'tacaso marë'.

⁵ Iconantëro'sa' amëntarotarin. Panëno'sa' taparoarin. Co'shoninsopita otëëarin.

Tomashin acoarin. Ira noya tapahuachina, hua'an pa'nin huachi.

Inapochachin iporaso' co noyahuë' yonquiramasopita naniantatoma', cancanëma' anoyatoco' Sinioro o'main.

⁶ Ya'ipi piyapinpoa' nicha'ëinpoaso marë' o'mararin,' tapon ina quëmapi pënëntohuachin,” ténin Isaiasë iráca ninoton.

Naporinso chachin Coansha pënëntarin.

⁷ A'naquën aporihuanacaiso marë' huë'pirinahuë', Coanshariso', co yaaporintërinhuë':

—Canpitaso' ya'huan pochin cancantatoma', yanonpinama'. “Yosë isoro'pa' ana'intoahuachin,

cha'ëpoi quiyanta'," ¿topiramahuë ti? Topinan aporihuanpatama', co cha'ësaramahuë'.

8 Co noyahuë' yonquirasopita nani-antatoma', noya nico'. Ama ninonpintocohuë'. "Quiyaso' Apraan shinpitacoi ni'toi, Yosë piyapinënpitacoi," ama tocosohuë'. Yosë nohuantërin naporini, iso na'piro'santa' Apraan shinpita atarantacaso' nanichitonhuë'.

9 Nani Yosë yonquirin oshahuano'sa' ana'intacaso'. Ni'co'. Nararo'sa' co noya nitohuachinahuë', nicosotërë'. Nicosotahuatë', pënquë të'yatërë' huiquitacaso marë'. Inapochachin canpitanta' co noyahuë' nipatama', chiníquën ana'intarinquëma', tënin.

10 —¿Ma'ta' onpo'ii nipachin? itopi.

11 —Piyapi'sa ma'shari pahuantohuachina, ama apiratocohuë'. Cato' a'mocamaso ya'huëtohuachinquëma', a'nara' quëtoco' a'mo'in. Tanahuachina', a'caco' ca'in, itërin Coanshari.

12 A'napitanta' aporihuanacaiso marë' huë'pi. Inapitaso' coriqui copirno marë' ma'patona'piro'sa'.

—¿Ma'ta' maestro quiyaso' onpo'ii? itiipi.

13 —No'tëquën coriqui ma'patoco'. Ama nonpinatoma', na'con na'con ma'patocohuë', itërin.

14 Sontaro'santa' huë'pi.

—¿Ma'ta' quiyanta' onpo'ii? itiipi.

—Ama piyapi ahuëatoma', coriqui matocohuë'. Ama canacaso marë' nonpinapicosohuë'. Nani pahuërëhuachinquëma', ama na'con na'con nohuantocohuë', itërin.

15 Piyapi'saso' yonquirapirinahuë'. “¡Ma noy-acha Coanshaso' pënëntërin paya! Inaso' Cristo nimirara. Nicha'ëinpoaso marë' ¿Yosëri a'paimamara ti?” topi.

16 Ina natanahuaton, Coanshari itërin:

—Aporintëranquëma mini nipirinhue', co caso' Cristocohue'. Ca piquëran inaso' huë'sarin. Inaso chini chiniquën nanantërin. Caso' co pi'pisha tëranta' ina pochin chiniquën nanantërahue'. Co maquëyancohue' ni'ton, co sapatën i'quirita'huaso tëranta' nanitarahuë'. Inaso' huë'pachin, a'naquëma' Ispirito Santo aya'coancantarinquëma'. A'naquëmaso nipirinhue', pënuë chiniquën ana'intarinquëma'.

17 Cayarinso' manëso pochin nisarin. Arosë mapatëra, to'norarë'. Ina quëran pintiarahuatë', pëiquë acorë'. Sha'huëtënso nipirinhue' pënuë ahuiquitërë'. Inapochachin ana'intoahuachinquëma', co onporonta' pën tacopiarinhue', tënin Coansha.

18 Nani tahuëri ina pochin piyapi'sa' pënënarin. Yosë nanamën a'chintárin.

19 Irotisënta' hua'an nipirinhue' pënënin. “Quëmaso' pa'pi co noyahuë' ninan. Naporahuaton, iyaparin sa'in osëretaton, manan. Pinipi sa'in chachin manan. Irotiasa itopiso'. Ina marë' oshahuanan,” itërin.

20 Napotohuachina, Irotisëso' aquë aquëtë' co noyahuë' yonquiaton, Coansha tashinan pëiquë apo'motërin.

*Quisoso aporihuaninso'
(Mateo 3.13-17; Marcos 1.9-11)*

21 Co'huara apo'mochatërasohuë', Coanshari piyapi'sa' aporintahuachina, Quisosonta' huë'nin aporihuanacaso marë'. Nani aporihuanahuaton, Yosë nontërin. Nontaso', pi'iro'tè' ni'soatërin.

22 Ispirito Santo nëpë pochin nohuaraimarahuaton, Quisoso ya'coancantomiatërin. Naporo' inápa quëran Yosëri itërin:

—Quëmaso' hui'nahuënquën chachin ninan. Na'con nosoroatënquën, nóya ni'nanquën, itërin.

Quisoso shimashonënpita ya'huërinso'
(Mateo 1.1-17)

23 Ya'nan pënëntapon, Quisoso cara shonca pi'ipitërin. Cosi hui'nin, topirinahuë'. Cosi pa'pinso' Iri itopi.

24 Iri pa'pinta' Matato itopi. Ina pa'pinso' Nihui itopi. Nihui pa'pinta' Miriqui itopi. Ina pa'pinso' Cana itopi. Cana pa'pinta' Cosi itopi.

25 Cosi pa'pinso' Matatiasë itopi. Ina pa'pinta' Amosë itopi. Amosë pa'pinso' Naomo itopi. Ina pa'pinta' Isiri itopi. Isiri pa'pinso' Nacai itopi.

26 Ina pa'pinta' Maato itopi. Maato pa'pinso' Matatiasë itopi. Ina pa'pinta' Simi itopi. Simi pa'pinso' Cosico itopi. Ina pa'pinta' Cota itopi.

27 Cota pa'pinso' Coanan itopi. Ina pa'pinta' Nisa itopi. Nisa pa'pinso' Soropapiro itopi. Ina pa'pinta' Saratiro itopi. Ina pa'pinso' Niri itopi.

28 Niri pa'pinta' Miriqui itopi. Miriqui pa'pinso' Ati itopi. Ina pa'pinta' Cosamo itopi. Cosamo pa'pinso' Irmatamo itopi. Ina pa'pinta' Iri itopi.

29 Iri pa'pinso' Cosoi itopi. Ina pa'pinta' Irisiro itopi. Ina pa'pinso' Corimo itopi. Ina pa'pinta' Matato itopi. Ina pa'pinso' Nihui itopi.

³⁰ Nihui pa'pinta' Simion itopi. Ina pa'pinso' Cota itopi. Ina pa'pinta' Cosi itopi. Cosi pa'pinso' Conamo itopi. Ina pa'pinta' Iriaquimo itopi.

³¹ Ina pa'pinso' Miria itopi. Ina pa'pinta' Mina itopi. Ina pa'pinso' Matata itopi. Ina pa'pinta' Natano itopi. Ina pa'pinso' Tapi itopi.

³² Tapi pa'pinta' Quisi itopi. Ina pa'pinso' Opito itopi. Ina pa'pinta' Pooso itopi. Ina pa'pinso' Sara itopi. Sara pa'pinta' Nasono itopi.

³³ Nasono pa'pinso' Aminatapo itopi. Ina pa'pinta' Atamino itopi. Ina pa'pinso' Arni itopi. Arni pa'pinta' Isromo itopi. Isromo pa'pinso' Parisë itopi. Ina pa'pinta' Cota itopi.

³⁴ Ina pa'pinso' Cacopo itopi. Cacopo pa'pinta' Isaco itopi. Isaco pa'pinso' Apraan itopi. Apraan pa'pinta' Tari itopi. Ina pa'pinso' Nacoro itopi.

³⁵ Nacoro pa'pinso' Siroco itopi. Ina pa'pinta' Nacao itopi. Nacao pa'pinso' Parico itopi. Ina pa'pinta' Ipiri itopi. Ipiri pa'pinso' Sara itopi.

³⁶ Ina pa'pinta' Cainano itopi. Cainano pa'pinso' Arapasato itopi. Ina pa'pinta' Simo itopi. Simo pa'pinso' Noi itopi. Noi pa'pinta' Namico itopi.

³⁷ Namico pa'pinso' Matosarino itopi. Ina pa'pinta' Inoco itopi. Inoco pa'pinso' Carito itopi. Ina pa'pinta' Marariro itopi. Ina pa'pinso' Cainano itopi.

³⁸ Ina pa'pinta' Inosë itopi. Inosë pa'pinso' Sito itopi. Ina pa'pinta' Atan itopi. Atanso' Yosëri ninin.

4

Sopairi tēnirinsō'
(Mateo 4.1-11; Marcos 1.12-13)

1 Quisoso Cortani quëran pipirahuaton, huëantarin. Ispirito Santori noyá ya'coancantërin. Inasáchin natërin. Naporo' ina nohuanton, inotëro parti pa'nin.

2 Inaquë catapini shonca tahuëri ya'huërarin. Naporo' sopairi huëcapairahuaton, sha'huitopirinhüë' ama Yosë natëcaso marëhuë'. Catapini shonca tahuëri ya'huaponahuë', co manta' ca'ninhüë'. Ina piquëran tanarin.

3 Tanahuachina, sopairi itërin:

—Tëhuënychachin Yosë hui'ninquën nipatan, iso na'pi cosharo' atarantëquë', itopirinhüë'.

4—Inca co nohuantërahuë'. Yosë quiricanënquë pënëninpoa': “Co cosharoriáchin piyapi ananpirinhüë'. Ya'ipi Yosë nanamën natëhuachin tëhuënychinso' nanpiarin,” tënin, itërin.

5 Ina quëran a'na motopi'pa' sopairi quëparin. Ya'ipi ninanoro'sa', ma'shanënpita, inapita a'notërin. A'naroáchin noyápiachin nininsopita, ya'ipi quënanin.

6 —Ya'ipi isopita hua'anëntato, carinquën quëchinquën inapita hua'anëntamaso marë'. Chiniquën nanan quëchinquën. Insona nohuantërahuëso' nanitërahuë quëta'huaso'.

7 Isonahuaton, chinotohuatanco, catahuaaranquën ya'ipiya hua'anëntamaso', itërin.

8—Inca co nohuantërahuë'. Yosë quiricanënquë sha'huitërinpoa'. “Sinioroíchin chinotëquë'. Inasáchin natëcaso' ya'huërin. Inaso' hua'anëntërinpoa',” tënin, itërin Quisosori.

9 Ina quëran Quirosarin'pa' quëpaantarin. Yosë chinotopiso pëi a'canpiquë huarë' quëparahuaton:

—Tèhuënnachin Yosë hui'ninquën nipatan, no'paquë niiquë'.

¹⁰ Quiricanënnquë nani sha'huitërinquën: “Yosë, anquëninënpita a'patimarinquën, co ma'sha onpoaranhuë'.

¹¹ Imirina quëran masarinënnquën ama na'piquë tëranta' ya'quiamaso marëhuë',” tënin ni'ton, no'paquë niiquë' a'painënnquën, itërin sopairi.

¹² —Inca co nohuantërahuë'. Yosë quiricanënnquë pënëninpoa'. “Ama Yosë tëniquësokuë'. Ama camaiquësokuë'. Ina nohuantërinsoáchin yonquicaso' ya'huërin,” tënin, itërin Quisosori.

¹³ Nani hua'qui' sopairi sha'huitopirinhuë', co yanatërinhuë'. Napoaton patërin. “A'na tahuëri minsëapo nimara,” ta'ton, pa'nin huachi.

Quisoso pënëntacaso caniaritërinso'

(Mateo 4.12-17; Marcos 1.14-15)

¹⁴ Ina quëran Cariria parti Quisoso paantarin. Ispirito Santori noyá ya'coancantërin ni'ton, catahuarin nóya nicacaso'. Ya'ipi naporinso' nahuinin.

¹⁵ Nisha nisha niyontonpiso pëiquë a'china'piarin. A'chinpachina: “Ma noyacha yonquirin paya,” topi.

Nasaritoquë paantarinso'

(Mateo 13.53-58; Marcos 6.1-6)

¹⁶ Ina quëran Nasaritoquë paantarin. Inaquë so'sorin. Chinoto tahuëri nanihuachina, niyontonpiso pëiquë pa'nin. Nani simana inaquë pa'nin ni'ton, naporinso' paantarin. Inaquë ya'conahuaton, Yosë quiricanënnontacaso marë' huanirin.

17 Isaiasë pënëntërinso' quirica quëtohuachina, manin. Oporinahuaton, nontërin natanacaiso marë'.

18 “Sinioro ispiritonën ya'coancantërinco ni'ton, noya catahuarinco.

Na'a piyapi'sa' co Yosë nohuitatonahuë', nosoro-topi.

Napoaton Yosë acorinco noya nanan a'chinta'huaso marë'.

Sopairi minsëpirinhuë', ocoiarahuë noya yonquicaiso marë'.

Somaraya nininsopita anoyatarahuë.

Parisitapisopita nicha'ësarahuë.

19 Ipora tahuëri'sa' Yosë nosoroatëinquëma', nicha'ësarinquëma huachi, ténahuë. Ina sha'huica'huaso marë' acorinco,” ténin Isaiasë, itërin quirica nontaton.

20 Quirica so'nanahuaton, niyontonpiso' pëiquë catahuatona'pi quëtaantarin. Ina quëran huënsëhuachina, ya'ipi inaquë ya'huëpisopitari ni'sápi.

21 —Tëhuënychachin iyaro'sa' iráca Isaiasë ninorincoso chachin, Yosë a'paimarinco nicha'ëca'huanquëmaso marë', itërin Quisosori.

22 Ya'ipiya natantapi. “Ma'pítacha nitotaton, naporin paya. Nóya a'chintërinpoa',” ta'tona':

—¿Co'na iso' Cosi hui'ninhuë'? topi.

23 Ina quëran Quisosori itaantarin:

—Íráca quëran huarë' napopi: “Nitoanoyatohu-atan, quëma'ton nianoyatëquë' ni'ii,” topi. Ina

pochin canpitanta' yonquirama' tēnahuē. “Cap-inaomoquē na'a cania'piro'sa' a'naroáchin anoy-atēran ni'quēhuarē', isēquēnta' anoyatēquē' ni'ii,” itaramaco, tēnin.

²⁴ Ina quēran itaantarín:

—Co yanatētomacohuē', napotēramaco. Ni'co'. Pēnēntona'pi pēnēntohuachina, nisha nisha parti noya natanpi. Ninanonēnquē ya'huēpisopitariso nimirinhuē', co noya natanpihuē'.

²⁵ Tēhuēnchachin iráca Iniasē pēnēntona'pi nanpípon, cara pi'ipi miria co pi'pian tēranta' o'naninhuē'. Ya'ipi parti tanarotopi. Naporo' na'a quēyorono'sa' Israiroquē ya'huēpirinahuē',

²⁶ co Yosēri catahuarinhuē'. A'na quēyoronso nimirinhuē' Saripitaquē ya'huērin, Sítón parti ya'huērinso'. Nisha sanapi niponahuē', Yosēri catahuarin. Inaquē Iniasē a'parin cosharonēn ana'atacaso marē'.

²⁷ Irisio pēnēntona'pinta' nanpiso', na'a chana caniori maninsopita Israiro no'paquē ya'huēpirinahuē', co a'naya tēranta' anoyatērinhuē'. Namanoso' Siria piyapi niponahuē', Yosē nohuantón, anoyatērin. A'naroáchin canio inquirin, tēnin Quisoso.

²⁸ Ina natanahuatona', ya'ipi piyapi'sa' chiníquēn no'huitopi.

²⁹ Manorahuatona', ninano quēran quēpapi. Ina yonsanquē tahuan ya'huērin. Inatohua' quēpapi tē'yatacaiso marē'.

³⁰ Yatē'yatopirinahuē', Quisososo' huancánachin paaton, noya cha'ērin.

Sopai a'parinso'
(*Marcos 1.21-28*)

³¹ Ina quëran Cariria parti paantaran. Capinaomoguë paaton, chinoto tahuëri a'chiantarin.

³² Chiníquën nanantona'pi pochin a'chinarin ni'ton, natanahuatona', pa'yanpi. “Ma noyacha a'chintërinpoa paya,” topi.

³³ Niyontonpiso pëiquë chachin a'na quëmapi ya'huërin. Sopairi ya'coancantërin ni'ton, pa'pi co noyahuë' yonquirin. Quisoso quënanahuaton, chiníquën nontërin. Sopairi chachin ichinonin.

³⁴ —¡Tananpitocoi! ¿Ma'ta' onpotaponcoi? ¿Ata'huantaponcoi ti? Nohuitërainquën. Quëmaso' Quisosonquën, Nasaritoquë ya'huëran. Yosë quëran o'maton, noya noya ninan, itërin.

³⁵ Itohuachina, Quisosori itërin:

—¡Ta'tëquë! Iso quëmapi quëran pipimiatëquë', itërin.

Sopaiso' quëmapi no'paquë të'yatahuaton, pipirin. Co manta' onpotërinhuë'.

³⁶ Ya'ipi piyapi'sa' nicatona', pa'yanpi.

—¡Ma'pítacha Quisoso nitotërin paya! Chiníquën nanantaton, sopairo'sa' ocoirin. Camaihuachina pipipi, nitopi.

³⁷ Quisoso naporinso', ya'ipi parti nahuinin.

Simon Pitro a'shatën a'naroáchin anoyatërinso'
(*Mateo 8.14-15; Marcos 1.29-31*)

³⁸ Ina quëran niyontonpiso pëi quëran pipirahuatón, Simon pëinënuquë pa'nin. Simon a'shatën chiníquën saporin ni'ton, Quisoso sha'huitopi. “A'shacha chiníquën saporin ta'a. Quëmari anoyatëquë' topiraihuë',” itopi.

³⁹ Inaquë paaparahuaton, sapo a'naroáchin inquitërin. Noyatërin huachi. Nani noyatahuaton, inari chachin a'carin, o'shitërin, napotërin.

Na'a cania'piro'sa' anoyatërinso'
(Mateo 8.16-17; Marcos 1.32-34)

⁴⁰ I'huanahuanquë pi'i yaya'conahuaso', na'a cania'piro'sa' nisha nisha caniori maninsopita Quisoso quëshipi. Napohuachinara, a'naya a'naya së'huarahuaton, ya'ipiya anoyatërin.

⁴¹ Sopairi ya'coancantërin sopitanta' quëntapi. Quisosori nontohuachina, sopairo'sa' pipipi. Yapipihuachina', chiníquën nontapi.

—Quëmaso' Yosë hui'ninquën, itopi. Yosëri a'paimarinso' nitotatona', napotopi. Napoaton Quisosori itapon: “Ta'tëquë'. Ama insonta' sha'huitëquësohuë',” itohuachina, ta'topi huachi.

Nisha nisha parti a'chininso'
(Marcos 1.35-39)

⁴² Tahuëririnquë tashiramiachin Quisoso huënsërahuaton, pa'nin. Ninano quëran pipirahuaton, co piyapi ya'huërinquëhuë' pa'pirinhuë'. Na'a piyapi'sa' ina yonípona' pa'pi. Quënanahuatona', “Ama paquësohuë'. Isëquë ya'huaton, a'chintocoi,” itopirinahuë', co nohuantërinhuë'.

⁴³ —Nisha nisha ninanoro'saquë paca'huaso' ya'huërin. Inaquënta' Yosë nanamën a'chinchí hua'anëntërinquë ya'coina'. Ina marë' Yosë a'paimarinco, itërin.

⁴⁴ Ina quëran ya'ipi cotioro'sa' ya'huërin parti pa'sahuaton, niyontonpiso pëiro'saquë a'chinarin.

5

*Sami macacaiso marë' Quisosori catahuarinso'
(Mateo 4.18-22; Marcos 1.16-20)*

¹ Ina quëran Quisoso Quinisariti sono' yonsanquë a'chinarin. Na'a piyapi'sa' yamorapi. Yosë nanamën natanacaiso marë' huë'pi. Chiníquën ya'quëëtopi.

² Napotihuachinara, cato' poti ni'nin, yonsanquë oshipiso'. Hua'anënpitaso' nonshirahuatona', ritinëna pa'moapi.

³ A'na potiso' Simonquën. Inaquë ya'conahuaton, “Amasha paquë'” itërin. Itohuachina, amasha pa'nin. Inaquë huënsërahuaton, piyapi'sa' a'chintaantarin.

⁴ Nani a'chinpachina, Simon itapon:

—Huëquë' iyasha, amasha anpoquë pa'ahua'. Inaquë ritinëma të'yatoco' sami macamaquëma', itërin.

⁵ —Capa sami Maistro. Ya'ipi tashi' të'yatopiraihuë', co manta' manaihuë'. Nipirihuë', quëma sha'huitëranco ni'quëhuarë', naquëranchin të'yatanta'i, itërin Simoni.

⁶ Ina quëran të'yatihuachinara, notohuaro' sami mapi. Hua'huayatërahuë' ni'ton, riti yaoquirin.

⁷ Amiconënpita a'na potiquë ya'huërinso' imirin quëran anquitërin huëcatona' catahuacaiso marë'. Napotihuachinara, huë'pi. Cato' potiquë chachin sami amëntatopi. Napohuachinara, yayancominapipi.

⁸⁻⁹ Ina nápo' sami ma'ton, Simon Pitro pa'yanin. Quisoso nantën pirayan isonahuaton, itërin:

—¡Ma'pítacha Siniro nanitaparan paya! Caso' oshahuanco ni'to, co ya'cariancoso' ya'huërinhuë', itërin.

¹⁰ Amiconënpitanta' pa'yanpi, Santiaco, Coansha inapita itopiso'. Sipitio hui'ninpita inahuaso'. Ina quëran Simon nontaton, Quisosori itapon:

—Ama iyasha pa'yanquësohuë'. Nani catahuanquën sami macamaso'. Ipora quëran huarëso nipirinhüë', catahuanquën piyapi'sa' macamaso marë'. Inapitanta' imainacoso marë' masaran, itërin.

¹¹ Ina quëran nonshirahuatona', ma'shanënapita patahuatona', Quisoso imapi huachi.

Chana caniori maninso'
(Mateo 8.1-4; Marcos 1.40-45)

¹² Ina quëran a'na ninanoquë paantapi. Inaquë a'na quëmapi ya'huërin, chana caniori maninso'. Noshinën noyá pë'yatërin. Quisoso nantën pirayan isonahuaton, itapon:

—Nohuantohuatan Siniro, nanitëran anoyatancoso'. Anoyatoco topirahuë', itërin.

¹³ Quisosori së'huarahuaton, itapon:

—Nohuantërahuë mini. Apiramiáchin anoyataranquën, itërin.

Itohuachina, a'naroáchin canio inquiren.

¹⁴ —Ama iyasha piyapi'sa' sha'huitëquësohuë'. Corto hua'ainchin sacatërinquë paaton, noy-atëranso' a'notonquë' ni'inquën. Naporahuaton, ofrenda Moisésë camaitërinso' quëpaquë' noyatëranso' nitotacaiso marë', itërin.

¹⁵ Napotopirinhüë', ya'ipi parti nahuinin. Ina quëran hua'huayátërahuë' piyapi'sa' huë'pi

Quisoso natanacaiso marë'. Cania'piro'santa' huë'pi anoyatacaso marë'.

¹⁶ Quisososo nipirihuë', apira apira piyapi'sa' patërin. Co piyapi ya'huërinquëhuë' pa'nin Yosë nontacaso marë'.

Apia anoyatërinso'

(Mateo 9.1-8; Marcos 2.1-12)

¹⁷ A'na tahuëri Quisoso a'chinaso', parisioro'sa', cotio maistro'sa', inapitanta' inaquë chachin huënsëapi. Inapitaso nisha nisha ninano quëran huë'pi. Cariria parti quëran, Cotia parti quëran, Quirosarin quëran, ina quëranpita huë'pi. Nani a'chintohuachina, cania'piro'sa' anoyatërin. Yosëri catahuarin ni'ton, na'a cania'piro'sa' a'naroáchin anoyatërin.

¹⁸ Ina quëran catapini quëmapi'sa huëcatona', apia pë'sara'huaya pochin nininquë quëpi. Hua'qui' co nanitërinhuë' huanicaso', quëhuëánin. Quisoso ya'huëarinquë yapo'mopirinahuë'.

¹⁹ Hua'huayatërahuë' piyapi'sa' ya'sopi ni'ton, co nanitopihuë' ya'conacaiso'. Napoaton pëi' nanpëtahuatona', a'canpiso' pi'pian o'quirahuatona', pë'sara'huayarë chachin anohuaramapi. Huancanachin Quisoso pirayan acomapi.

²⁰ “Ma noya isopita natërinaco,” ta'ton, Quisosori apia itapon:

—Oshanën apia'hua inquitaranquën, itërin.

²¹ Ina natanahuatona', cotio maistro'sa', parisioro'sa', inapita yonquipi. “¿Ma quëmapita' isoso?”

Yosë yaya'huërètërin. Co insonta' nanitërinhuë' oshanhänpoa' inquitinpoaso'. Yosëíchin nanitërinso'," topi yonquiatona'.

²² Topinan yonquiarapirinahuë', inaora yonquinën quëran Quisoso nitotërin.

—¿Onpoatomata' co noyahuë' yonquirapiramaco?

²³ Canpitaso naporama': "Piyapinpoa a'napita oshanën inquitacaso', co nanitërehuahuë'. Apia camaiatë': 'Huanirahuaton, noya paquë', itacasonta' co nanitaparëhuahuë'," tënama'.

²⁴ Caso nipirinhüë', Yosë quëran quëmapico ni'to, nanan quëtërinco piyapi'sa' oshanëna' inquitahuaso marë'. Canpitanta' ina nitotacamaso marë' iso apia anoyatarahuë, tënin.

Ina quëran apia itantapon:

—Huaniquë', apia'hua. Pë'sara'huaya masahuaton, ya'huëranquë paquë', itërin.

²⁵ Itohuachina, a'naroáchin huanirin. Ya'ipi piyapi'sari ni'pi. "¡Ma noyacha Yosëso' ni'ton, anoyatërinco paya!" tënin. Pë'sara'huayanën masahuaton, ya'huërinquë pa'nin.

²⁶ Ina nicatona' piyapi'saso' pa'yanpi.

—Ma noyacha Yosëri catahuarin ni'ton, a'naroáchin anoyatërin paya. Ma'pítacha ipora ni'nëhua paya, nitopi.

Nihui Quisoso imarinso'

(Mateo 9.9-13; Marcos 2.13-17)

²⁷ Ina quëran Quisoso paantarahuaton, a'na quëmapi quënanconin, Nihui itopiso'. (Inachachin Matio itopi anta'.) Coriqui Noma copirno marë'

ma'patona'pi inaso'. Coriqui ma'patërinquë huënsëarin.

—Huëquë' iyasha imaco, itërin.

²⁸ Napotohuachina, a'naroáchin huanirin. Ma'shanënpita patahuaton, Quisoso imarin.

²⁹ Ina quëran na'a amiconënpita amatërin pëinënuë coshatacaiso marë'. Quisoso nohuitacaiso marë' amatërin. Na'a copirno marë' coriqui ma'patona'piro'santa' huë'pi.

³⁰ Ca'tano'sa' inaquë ni'sahuatona', cotio maistro'sa', parisioro'sa', inapitari no'huipi. No'huitona' itapona':

—¿Onpoatomata' oshahuano'sarë'quëma' coshatarama', o'opatarama', naporama'? Coriqui ma'patona'piro'santa' co noyahuë' nipirinahuë', inapitarë'quëma' coshatarama', itopi.

³¹ Natanahuaton, Quisosori itërin:

—Isopitaso' tëhuëncachin nohuantërinaco imainacoso'. Ni'co'. Cania'piro'sa' notoro nohuantopi. “Co caniorahuë',” topatëra, co notoro nohuantërëhuë'.

³² Oshahuano'sa' pënëna'huaso marë' o'marahuë. “Co noyahuë' yonquiramasopita naniantatoma', Yosë tahuërëtantaco',” itërahuë. A'napitaso': “Quiyaso' noyacoi,” topiso marë' co na'con a'chintërahuë', itërin.

Nasha nanan a'chininso'
(*Mateo 9.14-17; Marcos 2.18-22*)

³³ Ina quëran piyapi'sari itaantapi:

—Coansha imarinsopitaso', co coshatatonarahuë' Yosë nontapi. Parisio imarinsopitanta', inapochachin nipi. Quëma imarinënsopitaso nipirinhuë', noya coshatapi, o'osapi, naporapi, itopi.

34 —Ca ya'huarahüë ni'ton, co sëtöpihuë'. Ni'co'. Quëmapi sa'acaso marë' piyapi'sa' amatohuachina, capa cancantopi. Nipayarinsopita huë'pachina', noya coshatopi.

35 A'na tahuëriso nipirinhüë' inimiconënpitari huëcatona', sa'ana'pi masapi. Quëpatohuachina', co huachi coshatacaiso' yonquiatonahuë' sëtapi. Inapochachin canta' mapachinaco, imarinacospita sëtapona'. Sëtatona' co huachi coshatacaiso' yonquiatonahuë', Yosë nontápona', ténin.

36 Ina quëran pënënto nanan a'chintaantarín.
—Ni'co'. A'moramaso irácaya nininso' noshatohuachina, co nasha a'morëso yanorëhuë' pa'pitacaso marë'. Nasha a'morëso yanohuatëra, tapirë'. Naporahuaton, nasha në'mëtëquë pa'pituohuatëra, co inashitërinhuë'.

37 Huino sha'moronta' yonquico'. Sha'moro' nipachina, co sha'huëtë' morsa mocaro' nininquë ta'panëhuë'. Sa'potohuachina, a'naroáchin nopoitërin. Nopoitohuachina, huino chiniarë'. Morsanta' tapirë'.

38 Sha'moro' huinoso' nasha morsaquë ta'panë'. Huino, morsanta' noya nisarin.

39 Huino hua'qui' acopiso' o'opachinara, co nasha nipiso' nayapihuë'. “Hua'qui' acopiso' noya noya,” topi, itërin Quisosori.

6

Chinoto tahuëri naporinso'

(Mateo 12.1-8; Marcos 2.23-28)

1 A'na chinoto tahuëri nanihuachina, Quisoso ca'tano'sanënpitarë' pa'sarin. Tricoro' pëntontapona pochín, ca'tano'sanënpita a'naya

a'naya trico moto maraapi. I'shorayarahuatona', caraapi.

² Parisioro'sari ni'sahuatona', itopi:

—¿Onpoatomata' chinoto tahuëri nipirinhüë' tri-coraya i'shorayarama'? Co ipora tahuëri sacat-acasohüë' nipirinhüë'. ¿Onpoatomata' Moisësë pënëntërinso' co natëramahuë'? itopi.

³⁻⁴ Itohuachinara, Quisosori itërin:

—Yosë quiricanën ¿co nontëramahuë' ti? Iráca Tapi tanahuachina, Yosë pëinënquë ya'conahuaton, pan Yosë marë' acopiso' ca'nin. Ca'taninsopitanta' tanapi ni'ton, quëtërin, ca'pi anta'. Corto hua'ano'saráchin ina pan capacaiso nipirinhüë', Tapiso' ca'nin, itërin.

⁵ Ina quëran itantarín:

—Yosë quëran quëmapico ni'to, chiníquën nanantërahüë. Ma'sona chinoto tahuëri noya nicacaso' sha'huichinquëma', itërin.

Imirin tachitërinso'

(Mateo 12.9-14; Marcos 3.1-6)

⁶ Ina quëran chinoto tahuëri naniantahuachina, niyontonpiso pëiquë paantahuaton, Yosë nanamën a'chiantarin. Inaquë a'na quëmapi ya'huërin. Inchinan imirin tachitërin ni'ton, co nanitërinhuë' së'quëtacaso'.

⁷ “Chinoto tahuëri nipirinhüë', Quisosori anoy-atapon nimara,” ta'tona', cotio maistro'sa', parisioro'sa', inapitari ni'sápi sha'huirapicaiso marë'.

⁸ Topinan yonquiarapirinhüë', Quisosori ninorin. Napoaton apia itërin:

—Huë'sahuaton huancánachin huaniquë', itërin.

Napotohuachina, huanirahuaton, inaquë pa'nin.

⁹ Inaquë huanihuachina, Quisosori cotio maistro'sa', parisioro'sa', inapita itërin:

—Chinoto tahuëri noya nicacaso' ya'huërin. Ahuëtacaso', tēpatacaso', co inapita nicacaso' ya'huërinhuë'. Cania'pi tananpituhatoso', co nosoroarahüë'. Napoaton anoyatacaso' ya'huërin, tēnahuë caso'. ¿Ma'ta' canpitaso' tēnama'? itërin Quisosori.

¹⁰ Napotopirinhüë', co manta' topihuë'. Co a'panitohuachinarahuë', a'naya a'naya ni'sarin quëran apia itërin:

—Imiran iyasha ihuëquë', itërin. Natëton, ihuëhuachina, a'naroáchin noyatërin.

¹¹ Ina marë' ni'sapisopitari chiníquën no'huitona', inahuara capini ninontopi onporahuatonsona Quisoso ma'sha onpotacaiso'.

Shonca cato' ca'tano'sanënpita acorinso'
(Mateo 10.1-4; Marcos 3.13-19)

¹² Ina quëran Quisoso a'na motopia'huaquë paantarin Yosë nontacaso marë'. Ya'ipi tashi' Yosë nontárin.

¹³ Tahuërihuachina, imarinsopita përarin. Huë'pachinara, shonca cato' acorin na'con na'con a'chintacaso marë'. “A'chinacaso marë' a'parahuësopita itaranquëma',” itërin.

¹⁴ A'naso' Simon. Nisha nininën acotërin. Pitro itërin. Iionta' acorin, Antërisë itopiso'. Santiago, Coansha, Pinipi, Partoromi,

¹⁵ Matio, Tomasë, inapitanta' acorin. A'na Santiaconta' acorin. Arpio hui'nin inaso'. A'nanta'

Simon itopi. Inaso' copirno no'huina'piro'sa' imapirinhüè', iporaso' Quisoso imasarin huachi.

¹⁶ Ina quèran cato' Cotasè acorin. A'naso' Santiago hui'nin. A'nanta' Cotasè Iscarioti. Inanta' Quisosori acopirinhüè', a'na tahuèri sha'huirapiapon. Inapita Quisosori acorin ca'tanacaiso marè'.

Na'a piyapi'sa' a'chintërinso'

(Mateo 4.23-25)

¹⁷ Inapitarè' nohuaraimarahuatón, pastoque huanirin. Na'a imarinsopita inaque ya'huapi. Notohuaro' piyapi'santa' huè'pi Quisoso natanacaiso marè'. Quirosarin quèran huè'pi. Ya'ipi Cotia parti quèran huè'pi. Marè yonsan quèraonta' huè'pi. Tiro, Sitón, inapita ya'cariya ya'huè'pisopitanta' huecatona', noya natanpi. Cania'piro'santa' quèpi anoyatacaso marè'.

¹⁸ A'naquèonta' sopairi ya'coancantërin ni'ton, parisitápirinahuè', inapitanta' anoyatërin.

¹⁹ Ya'ipiya Quisoso sè'huacaiso' nohuantopi. Sè'huahuachinara, ina nohuantón, a'naroáchin noyatopi.

Noya cancantopisopita

(Mateo 5.1-12)

²⁰ Ina quèran ca'tano'sanënpita notëërahuatón, a'chintërin:

“Canpitaso' co na'a ma'sha ya'huëtopirinquëmahuè', Yosè noya ni'sarinquëma'. Catahuarinquëma' noya cancantacamaso'. Hua'anëntërinquë chachin aya'conarinquëma'.

²¹ Iporaso' tanapomarahuè', Yosè'pa' co onporonta' tanararamahuè'. Sano cancantarama'.

Isoro'paquë na'nëpiramahuë', inapaquëso' capa
cancantarama'.

²² Yosë quëran quëmapico ni'to,
imaramaco. Imaramacoso marë'
a'naquën no'huiarinënguëma'. Co huachi
quë'yarinënguëmahuë'. Pinosarinënguëma'. Non-
pinapiarinënguëma'. Napotopirinënguëmahuë',
ama sëtocosohuë'. Ina marë' Yosë noya
ni'sarinquëma ni'ton, nóya cancantoco'.

²³ Iráca Yosë piyapinënpita pënëntohuachinara,
shimashonëmapitari inapochachin no'huiپی.
Napoaton a'napita no'huihuachinënguëma', noya
cancantoco'. Parisitëramaso marë' Yosë'pa' na'con
canaarama'. Ina yonquiatoma', capa cancantoco'.

²⁴ A'naquëmaso' nani ma'sha
ya'huëtopirinquëmahuë', jma'huantacha nisarama
paya! 'Noya cantarëhua', topiramahuë',
Yosëso' co noya ni'sarinquëmahuë'.

²⁵ Iporaso' noya coshatapiramahuë',
jma'huantacha nisarama paya! A'na tahuëriso'
co manta' ya'huëtarinquëmahuë'.

Iporaso' capa cancantapiramahuë',
jma'huantacha nisarama paya! A'na tahuëriso'
sëtatoma', na'nëarama'.

²⁶ Noyasáchin nontinënguëmaso'
pa'yatohuatama', jma'huantacha nisarama
paya! Iráca nonpin nanan pënëntona'piro'sa
pënëntohuachinara, shimashonëmapitari pa'yatopi.
Inapochachin iporanta' a'naquëma' niantarama'.
Yosëso nipirinhüë' ana'intarinquëma', itërin.

Inimicoro'santa' nosorocaso' ya'huërin
(Mateo 5.38-48; 7.12)

²⁷ Ina quëran itaantarín:

“Carinquëma' iyaro'sa', pënëinquëma' natanco. Ya'ipi piyapi'sa' nosorocaso' ya'huërin, ténahuë. Inimiconëmapitanta' nosoroco'. No'huipirinëinquëmaonta', ama i'huërëtosohuë'. Catahuaco'.

²⁸ Pinopirinëinquëmaonta', noya nontoco'. Co quë'yapirinëinquëmaonta', ama no'huicosohuë'. Yosë nontoco' inahuanta' catahuain.

²⁹ Panpirayahuachinquën, ama manta' i'huërëtëquësuhuë'. Naquëranchin panpiantahuachinquën, co naporo tëranta' no'huicaso' ya'huërinhuë'. A'moranso' matohuachinquën, tananpitëquë' quëpa'in. Aipi a'moransonta quëpatohuachinquën, ama no'huiquësuhuë'.

³⁰ 'Ma'sha quëtoco,' itohuachinquën, ama apiraquësuhuë'. Quëpatohuachinquën, ama ma'pataantaquësuhuë'.

³¹ Noya ninosorocaso' ya'huërin. Canpita nohuantërama' a'napita nosoro'inquëmaso'. Napoaton canpita nohuantëramaso chachin a'napitanta' nosoroco'. Ninosoroatoma', nicatahuaco'.

³² Amiconëmapitaráchin nosorohuatama', co noya noya nisaramahuë'. Oshahuano'sa tëranta' inahua capini ninosoropi.

³³ Noya nontërinquëmasopitaráchin catahuahuatama', co noya noya nisaramahuë'. Oshahuano'sa tëranta' inahua capini nicatahuapi.

³⁴ No'tëquën pahuërëtopisopitarachin coriqui a'nanpatama', co noya noya nisaramahuë'. Oshahuano'sa tëranta' inahua capini nia'nanpi. 'Oshaquëran niquëtanta'a, ta'tona', nia'nanpi.

³⁵ Canpitaso nipirinhüë' inimiconëmanta'

nosoroco'. Inapitanta' catahuaco'. Piyapi'sa' pahuantohuachina', coriqui a'nanco'. 'Co i'huëretaponcohuë' nimara,' tapomarahüenta', a'nanco'. Ina pochin nipatama', Yosë'pa' na'con canaarama'. Yosë pochachin cancantarama'. Inaso' ya'ipi piyapi'sa' nosoroaton, catahuarin. Oshahuano'santa' nosororin. Co 'Yosparinquën,' itopirinahuë', catahuarin.

³⁶Tata Yosëri ya'ipi piyapi'sa' nosororin. Inapochachin canpitanta' a'napita nosoroco'," itërin.

Nocantopisopita pënëninso'
(Mateo 7.1-5)

³⁷Ina quëran itaantarin:

"Ama iyaro'sa' a'napita nocancosohuë'. 'Caso' noya piyapico. Paso' piyapi co noyahuë' ni'ton, ana'intacaso' ya'huërin,' topi a'naquën. Ama ina pochin noncosohuë', Yosë ana'intochinquëma'. A'napita pinotoma' sha'huirapihuatama', Yosënta' inapochachin sha'huirapitëinquëma', ana'intarinquëma'. A'napita ma'sha onpotohuachinquëma', nanan anoyatoco'. Canpitanta' oshanëma' Yosë inquichinquëma'.

³⁸Ama a'napita apiratocosohuë'. Ma'sha quëtoco'. Ina marë' canpitanta' Yosë acanaarinquëma'. Co manta' nonpin-tarinquëmahuë'. Piyapi'sa' nosoroatoma' catahuahuatama', Yosënta' na'con na'con catahuarinquëma'. Apirahuatama', canpitanta' co Yosë catahuarinquëmahuë'," tënin.

³⁹Ina quëran pënënto nanan sha'huitërin yonquicaiso marë': "Somaraya nipachina, co

nanitërinhuë a'na somaraya nininso' quëpacaso'. Quëparin naporini, cato chachin panca naninquë anochitonahuë'.

⁴⁰ Maistroso' noya noya nitotaton, a'napita a'chintërin. Natanpisopitaso' co na'con na'con nitotopihuë'. Nani ya'ipi a'chintohuachina, maistroneña pochin nisapi.

⁴¹⁻⁴² Co iyaparin nocanacaso ya'huërinhuë'. Inaso pi'pian co noyahuë' nipachin, mo'shiri ya'conayatërinso pochin ninin ni'ton, nocanan. Quëmanta' co noyahuë' ninan ni'ton, narasëratë' nani noyá ya'copirayarinquënso pochin nipiranhue', naporan. Napoaton 'carinquën noya nicatëinquën mo'shi ocoichinquën,' co itamaso ya'huërinhuë'. Napotohuatan, nonpinan. Narasëratë' niocoitëquë'. Ina quëran noya quënantaran. Naporo huarë' nanitaran iyaparin mo'shi ocoitacaso',” itërin.

Nara pochin nininso'

(Mateo 7.17-20; 12.34-35)

⁴³ Ina quëran itantarin:

“Nara co noyahuë' nipachina, napoonin nitërin. Noya naraso nipirinhue' noya nitërin.

⁴⁴ Nitërin quëran nara nohuitëre'. So'huanpiso' co misëra nitërinhuë'. Shihuarionta' co quëpa nitërinhuë'.

⁴⁵ Inapochachin piyapi'sa' nipi. Noya yonqui-huachinara, noya nipi. Co noyahuë' yonqui-huachinara, co noyahuë' nipi. Ma'sona yonqui-huachinara, ina chachin nonpi,” itërin.

Cato' pëirinso'

(Mateo 7.24-27)

⁴⁶ Ina quëran itantarin:

“A'naquëma' ‘Sinioro, Sinioro,’ itapomaracohuë', ¿onpoatonta' co natëramacohuë'?

⁴⁷ Na'acquëma' natanamacoso marë' huë'nama'. Natëhuatamaco, a'na quëmapi pochin nisarama'.

⁴⁸ Inaso', natëricho quëran yapëirin. Yapëihuachina, noya yonquiaton, noya pëiaquë yonirin. Na'pitë' quënanahuaton, na'pitëquë chachin natëricho quëran pëirin. Pamatohuachina, opotopirinhüë', co anotërinhuë'. Chini' niponahuë', co yatë'yatërinhuë'.

⁴⁹ A'naquënso nipirinhüë' yapëihuachina, co noya yonquirinhüë'. ‘Inotëquë tëranta' pëi'i, ta'ton, inaquë pëirin. Ina quëran pamatohuachina, chiniiri a'naroáchin tē'yatërin. Ya'ipi noyá quiquirin. Inapochachin topinan natanpatamaco, co natëhuatamacohüë', co cha'ësaramahuë'” itërin.

7

Capitan piyapinën anoyatërinso' (Mateo 8:5-13)

¹ Piyapi'sa' a'chintahuaton, Quisoso Capinaomocuë pa'nin.

² Inaquë a'na Noma capitan ya'huërin. A'na piyapinën chiniquën canioton, yachiminin. Hua'anëni noya nosororin.

³ Quisoso canquirinso' natantahuaton, cotio ansiano'sa' amatërin. “Paatoma', Quisoso sha'huitonco' huë'in piyapinëhuë anoyachinco,” itahuaton, a'parin.

⁴⁻⁵ Inapitaso Quisosoquë canconahuatona', itapona':

—Paso' capitan amatërinquën. Inaso' nisha piyapi niponahuë', nóya quëmapi. Nosororinpoa'. Inaora coriquinën quëran niyontona'huaiso pëi' ninin Yosë yonquica'huaiso marë'. Napoaton huëquë' piyapinën anoyatëquë', chiminpachin, itopi.

⁶⁻⁷ Ina natanahuaton, inapitarë' pa'nin. Capitan pëinënquë ya'caritërahuaso', amiconënpitari nacapipi. Capitani a'parin Quisoso nontacaiso marë'. “Capitan nanan a'patërinquënso' sha'huichinquën. Naporin: ‘Caso' Sinioro nontaponquën yapa'pirahuë'. Tapanato, co pa'nahuë'. Co caso' quëma pochin noyacoahuë'. Co pëinëhuëquë tëranta' ya'conamaso' ya'huërinhuë'. Topinan camaiquë' piyapinëhuë noyachin.

⁸ Canta' hua'anëhuë natërahuë. Capitanco ni'to, sontaro'sa' camaihuatëra, natërinaco. “Paco',” itohuatëra, pa'pi. “Huëco',” itohuatëra, huë'pi. Piyapinëhuëpitanta' camairahuë. “Sacatoco',” itohuatëra, sacatopi. Napoaton natëranquën, tënin capitan,” itiipi.

⁹ Quisoso natanahuaton, pa'yatërin. Ina quëran tahuërëtahuaton, piyapi'sa' itapon:

—¡Ma noya ina quëmapi natërinco paya! Nisha piyapi niponahuë', israiro'sa quëran noya noya natërinco. Napoaton ca nohuanto, apiramiachin piyapinën noyatarin, tënin.

¹⁰ Napotihuachina, capitan amiconënpita ayancoantapi. Cania'pi nani noyatërin quënanconpi huachi.

Hui'napi ananpitaantarinso'

11 Ina quëran Quisoso Nainquë ca'tano'sanënpitarë' pa'nin. Na'a piyapi'sari imasapi.

12 Ninano ya'coanaquë ya'caritërahuaso', na'a ya'huëhuano'sa nacapipi. Chimipi pa'pitacaiso marë' quësapi. Hui'napi niponahuë', a'shin ayananpirin. A'shini imasarin. Inaíchin hua'huin nipirinhüë', chiminin. So'ionta' iráca ayarin ni'ton, sa'ahua paiya inaso'.

13 Ina quënanahuaton, Quisosori nosororin.

—Ama imoya na'nëquësohuë', itërin.

14 Napotahuaton, chimipi acopiquë së'huaconin. Së'huarahuachina, quëparapisopita huanipi. Napo-huachina, chimipi itapon:

—Huënsëquë' apia'hua, itërin.

15 Napotohuachina, nanopiantarahuaton huënsërin. Ina quëran nonsarin. Quisosori a'shin itapon: “Ya'huëranquë imoya quëpaantaquë,” itërin.

16 Ina nicatona', ya'ipi piyapi'sa' pa'yanpi.

—¡Ma noyacha Tata Yosëso paya! Ma noya quëmapi a'patimarinpoa' pënëinpoaso marë'. Nani ma'sha nanitaparín, topi.

Ina quëran taantapi:

—Yosë co naniantërinpoahuë'. Catahuarinpoa huachi, topi.

17 Ananpitaantarínso' ya'ipi Cotia parti nahuinin. Ya'ipiya natantopi.

*Coansha Paotistari a'parinsopita
(Mateo 11.2-19)*

18-19 Coansha imarinsopitaso', Quisoso naporínso' sha'huitonpi. Inaso' natanahuaton, yon-quiárin. “Quisososo' Yosëri a'paimarinso' nimara.

¿Pahuanarin o'macaso' nica?" ta'ton, cato' imarin-sopita a'parin Quisoso natanacaiso marë'.

²⁰ Paatona quënanconpachinara, itapona':

—Coansha Paotista a'pairincoi natana'huainquënso marë'. ¿Quëmaso' Cristonquën? ¿Pahuanarin inaso' o'macaso' nica? Co nitotëraihuë'. Sha'huitocoi quiyanta' nitochii, itiipi.

²¹ Naporo chachin na'a cania'piro'sa' ya'huapi, nisha nisha caniori maninsopita. Quisosori a'naroáchin anoyatërin. Sopairo'sari ahua'yantërin sopitanta' huë'pachinara, sopairo'sa' a'patërin. Naporahuaton, ina nohuanton, somaraya nininsopitanta' ni'topi.

²² —Ni'co' iyaro'sa'. Ca nohuanto, somaraya nininsopita ni'topi. Apiaro'santa' a'naroáchin anoyatërahuë. Noya iratopi. Chana caniori maninsopitanta' anoyatërahuë. Në'huëro'santa' në'huëpiso' inquitërahuë. Chiminpisopita ananpitaantarahuë. Notohuaro' piyapi'sa' co Yosë nohuitatonaraihuë' nosorotápirinahuë', noya nanan a'chintarahuë. Ya'ipi nani ni'nama', nani natanama'. Paatoma', Coansha sha'huitonco' no'tëquën nitochin.

²³ Ya'ipi cancanëma quëran natëhuatamaco, noya cancantarama'. Co nisha nisha yonquiamacoso' ya'huërinhuë', itërin Quisosori.

²⁴ Ina natanahuatona', Coansha sha'huitapona' pa'pi. Nani paantahuachinara, Quisoso a'chiantarin. “Coansha yonquiato a'chinchinquëma'. I'hua inotëro parti ina nicapoma' pa'patamara, inaso Yosë marë

chiníquën huanirin quënanconama'. Co piquira ihuanì onororinso pochin niconinhuë'.

²⁵ Co inaso ma'huano'sa pochin noyápiachin a'morinhuë'. Noyápiachin a'mopisopita, capa cancantacaisoráchin cancantopisopita, inapitaso' copirno pëiro'saquë ya'huëpi. Coanshaso nipirinhuë' co ina pochin nininhuë'.

²⁶ Pënëntërinso' natanacaso marë' pa'nama'. Coansha tëhuëncachin nóya pënëntërin. Co topinan quëran pënëntërinhuë'. Yosëri chachin a'parin pënëntacaso marë'.

²⁷ Iráca quiricanëinquë ninorin:

'Co'huara a'pamayátërasëinquënhuë', comisionëhuë a'pararahuë.

Paaton, pënëntapon noya natanainëinquënsó marë', itërin Yosëri hui'nin nontaton.

Coansha ninoton, naporin.

²⁸ Iráca quëran huarë' na'a piyapi'sa' pënëntopirinahuë', Coanshaso' noya noya pënëntërin. Inaso noya pënëntopirinhaüë', inso tëranta' imapachinaco, ina quëran noya noya nisarin. Yosë hua'anëntërinquë chachin ya'conarin, tënahuë," itërin.

²⁹ Nani na'a piyapi'sari Coansha noya natanpi. Copirno marë' coriqui ma'patona'piro'santa' "Yosë noninso' no'tëquën pënëninpoa'," ta'tona', aporihuanpi.

³⁰ Parisioro'saso nipirinhuë', co nohuantopi-huë' Yosë nanamën natëcaiso'. Coansha no'tëquën pënëntopirinhaüë', topinan quëran natanpi. Napoa-ton co aporihuanpihuë'. Cotio maistro'sarinta' co yanatëpihuë'.

31 Naquëranchin Quisoso taantarín: “Iporaso' piyapi'sa' nisha nisha yonquipi. ¿Ma pochinta' niconpi?

32 Hua'huaro'sa pochín cancantopi, tēnahuë. Hua'huaro'sa' cachiquë ya'nipihuachinara', a'naquën taponá': ‘Huëco' pita pochín nicatēhua' ya'nipiahua', ta'tona', quinatopirinahuë', co a'napitaso' nohuantopihuë' nansacaiso'. Ina quëran tantaponá': ‘Inta nipachín, huëco', chimipi pa'pitopiso pochín nicatēhua' ya'nipiahua', nitantapi. A'naquën sētatona' na'nērāpirinahuë', co a'napitaso' nohuantopihuë' na'nēcaiso'.

33 Inapochachín ipora nisha nisha yonquirama'. Coansha Paotistaso' huëcapon, co aquëtë' cosharo' yonquirinhuë'. Co pi'pian tēranta' huino o'orinhuë'. Napopirinhuë', ‘Sopai nohuanton, naporín,' toconama'.

34 Ina quëran caso' Yosë quëran quëmapico ni'to, coshatērahuë, o'orahuë. Ina marë' pinoramaco. ‘Quisoso coshatárin. O'opatárin. Oshahuano'sarë' nipayarin,' toconama'. Nisha nisha yonquiconama'.

35 A'naquënso nipirinhuë', noya yonquiatona', Yosë natēapi. Pënëntērahuëso' natanahuatona', no'tëquën yonquiapi huachi,” tēnin Quisoso.

Sanapi co noyahuë' yonquirinsopita naniantērinso'

36 Ina quëran a'na parisio quëmapiri Quisoso amatērin. “Pëinēhuëquë huëquë' coshatahua',” itērin. Itohuachina, pa'nin. Pëinēnquë ya'conconahuaton, misaquë huënsēconin.

37 A'na sanapi natantahuaton, inaquë huë'nin. Inaso' oshahuana'pi itopiso'. Pimo hua'sai' potiria'huaquë quënin.

38 Quisoso ya'yoranconahuaton, oshanën marë' sëtaton na'nërin. Na'nëhuachina, na'nëinën quëran Quisoso nantëquën shipitërin. Ainën quëran amirantërahuaton, apinorantërin. Ina quëran pimo hua'saiquë pashirantëtërin.

39 Ina ni'sahuaton, pëi' hua'anëni co noyahuë' ni'nin. Inaora yonquinën quëran yonquirarin. “Quisoso pënëntona'pi naporini, iso sanapi nohuichitonhuë'. Oshahuan ni'ton, co së'huacaso' nohuanchitonhuë',” tënin yonquiaton.

40 Yonquirinso' nitotaton, Quisosori itërin:

—Iya Simon, pi'pian yasha'huitëranquën, itërin.

—Inta Maestro sha'huitoco, itërin inarinta.

41 —Cato' quëmapi ya'huëpirinhuë'. Cato chachin patron nihuipi. A'naso' a'natërápo pasa tahuëri canarëso' nihuitërin. A'nanta' a'natërápo shonca tahuëri canarësoíchin nihuitërin.

42 Capa coriqui pahuërëtacaso' ni'ton, cato chachin nihuitopiso' ayatërin. Topinan ayatërin. ¿Insoarita' patronën na'con na'con nosoroarin? ¿Ma'ta' quëma yonquiran? itërin Quisosori.

43 —Na'con na'con ayatërinsoari na'con na'con nosoroarin, topirahuë', tënin.

—Ina mini. No'tëquën yonquiran, tënin.

44 Ina tosahuaton, sanapi tahuërëtahuaton, Simon itërin:

—Iso sanapi ni'quë'. Quëma pëinënquë ya'conpirahuë', co inachintërëhuaso' ninanhuë'. Co i'sha tëranta' quëtërancohuë' nipa'morantëcaso

marë'. Iso sanapiso nipirinhüë' na'nëinën quëran pa'morantërinco. Ainën quëran amirantërinco.

⁴⁵ Canquipirahuë', co apinorancohuë'. Iso sanapiso nipirinhüë' apinorantërinco.

⁴⁶ Ni'toro'sa' huë'pachina, noya hua'saiquë pashimototacaso' ya'huëpirinhüë', quëmaso' co pashimototërancohuë'. Iso sanapiso nipirinhüë' nóya niconco, pimo hua'saiquë pashirantëtërinco.

⁴⁷ Tëhuë'nchachin na'con oshahuanpirinhüë', oshanën inquitarahüë. Napoaton na'con na'con nosororinco, ténahuë. A'naquënso nipirinhüë', "Co aquëtë' oshahuanahuë'," ta'tona', co onpopinchin nosororinacohüë', ténin.

⁴⁸ Ina quëran sanapi itapon:

—Oshanën imoya inquitëranquën huachi, itërin.

⁴⁹ A'napitaso' natanahuatona', ninontopi.

—¿Ma quëmapita' isoso'? ¿Oshanëna quëran huarë' inquitacaso' nanitërin ti? nitopi.

⁵⁰ Quisososo nipirinhüë' sanapi itantapon:

—Natëranco ni'ton, Yosë nicha'ërinquën. Noya paquë huachi, itërin.

8

Sanapi'sa' Quisoso catahuapiso'

¹ Ina quëran nisha nisha ninanoquë Quisoso pa'nin a'chinapon. A'naquën pancana, a'naquën co pancanayahuë' niponahuë', inaquënta' paaton, noya nanan a'chinarin. "Yosë yahua'anëntërinquëma'," itëra'piarin. Shonca cato' ca'tano'sanënpitari imasapi.

² A'naquën sanapi'santa' imasapi, canio quëran anoyatërin sopita. A'napitanta' sopairo'sari ya'coancantohuachinara hua'yantopirinahuë', nani anoyatërin. A'naso' Maria Mactarina itopi. Canchisë sopairo'sari ya'coancantopirinahuë', Quisosori inquitërin.

³ Coananta' imarin. Cosa sa'in inaso'. So'inso' ya'ipi Irotisë ma'shanënpita a'pairin. Sosananta' imarin. Inapita imatona', inahuara coriquinëna quëran cosharo' pa'anpi Quisoso, ca'tano'sanënpita, inapita coshatacaiso marë'.

Sha'tona'pi pochin nininso'
(Mateo 13.1-9; Marcos 4.1-9)

⁴ Nisha nisha ninano quëran huë'pi Quisoso natanacaiso marë'. Notohuaro' niyontonpachinara, pënënto nanan sha'huitërin.

⁵ —A'na quëmapi sha'tapon pa'nin. Tricoraya iminquë pa'sarayarin papotacaso marë'. Pa'sarayahuachina, a'naquën iraquë huarë' anotërin. Inaquë piyapi'sa' iratatona', i'natopi. Inairaro'santa' huë'sahuatona', pë'yaquipi.

⁶ A'naquën ya'pirinso' na'piroquë anotërin. Inaquë papotopirinhuë', shimënshin no'pa' ni'ton, ahuirin.

⁷ A'naquëonta' nahuanoquë anotërin. Inaquë papotopirinhuë', nahuano'santa' papotërin. A'shinahuatona, imotërin. Napoaton co nitërinhuë'.

⁸ A'naquënso nipirinhuë' noyaro'paquë anotërin. Inaquë noya papotërin. A'shinpachina, sha'nin quëran na'con na'con nitaton, pasa, pasa nitërin, itërin.

Ina quëran taantaran: –Huëratëhuanpatama', noya natanatomaco, yonquico', itërin Quisosori.

Pënënto nananquë a'chininso'
(Mateo 13.10-17; Marcos 4.10-12)

⁹ Napotohuachina, ca'tano'sanënpitari itapona': “Achin Maistro naporanso', co nitotëraihuë'. ¿Ma'ta' tapon naporan?” itopi.

¹⁰ “Yosë hua'anëntërinso' co a'napita nitotopihuë'. Canpitaso nipirihuë' ya'ipiya a'chinchinquëma' Yosë nanamën no'tëquën nitotacamaso marë'. A'napitaso nipirihuë' co ya'ipiya a'chintarahüë'. Pënënto nananquësáchin a'chintarahüë ni'ton, natanaponaraihuë', co nitotapihuë'. Ma'sona ninahuësonta' nicaponaraihuë', co yonquiapihuë'” itërin.

Tricoraya tapon naporinso'
(Mateo 13.18-23; Marcos 4.13-20)

¹¹ Ina quëran itaantaran: “Achin naporahuëso' iyaro'sa', a'chintanta'inquëma' nitotoco'. Yosë nanamën a'chinpatëhua', tricoraya pa'sarayapiso pochin ninëhua'.

¹² A'naquën piyapi'sa' ira pochin nipi. Yosë nanamën natanpirinahuë'. Inairaro'sari huëcapairinso pochin a'naroáchin sopai huë'nin. Yosë nanamën natanpiso' osërettiirin. Ama natëcaiso marëhuë' ananiantërin. Natëpi naporini, Yosëri cancanëna' anoyachitonhuë'.

¹³ A'naquëonta' na'piro pochin nipi. Yosë nanamën natanahuatona', a'naroáchin pa'yatatona', natëpirinahuë'. Co chiniquën cancantatonahuë', co natëmiatopihuë'. Ma'sha onpohuachinara, Yosë a'popi.

14 A'naquëonta' nahuano'sa' ya'huërinquë pochin nipi. Yosë nanamën natanpirinahuë'. Isoro'paráchin yonquiatona', co nanamën yonquipihuë'. Coriquiráchin cancantopi. Nipa'yatacasoáchin yonquirapi. Nahuano'sari imotërinso pochin ma'sharáchin yonquiatona', Yosë nanamën naniantopi. Co huachi natëpihuë'.

15 A'naquën piyapi'saso nipirinhüë' noyaro'pa pochin nipi. Yosë nanamën noya natanpi. Natanahuatona', noya cancantatona', natëtopi. No'tëquën yonquiatona', natëmiatopi. Ma'sha onpoaponaraihuë', co a'popihuë'. Ya'ipi cancanëna quëran imatona' noya noya nisapi," tënin.

Nanparin pochin nininso'
(Marcos 4.21-25)

16 Ina quëran a'chintaantarín:

“Nanparin i'chinpihuatëra, co i'mëanaquë po'morëhuë'. Co pë'saraanaquë acorëhuë'. Nanparin aconanquë acorë' noya a'pinacaso marë'. Piyapi'sa' huë'pachinara, noya quënantopi. Inapochachin Yosë nanamën sha'huitahua' a'napitanta' nitochina'.

17 Iporaso' ma'sha noyá po'opinan pochin ni'ton, co insonta' nitotërinhuë'. A'na tahuëriso nipirinhüë' ya'ipiya nitotapi.

18 Napoaton noya natanco'. Noya natëhuatama', na'con na'con nitotarama. A'naquënso nipirinhüë', 'Nani nitotërahuë', topirinahuë', co yanatëpihuë' ni'ton, pi'pian tëranta' nitotopiso' Yosëri ananiantarin,” itërin.

*Quisoso quëmopinënpita**(Mateo 12.46-50; Marcos 3.31-35)*

¹⁹ Ina quëran Quisoso a'shin, iinpita, inapita huë'pi. Quisoso yanontopirinahuë', na'a piyapi'sa' yamopi ni'ton, co nanitopihuë' ya'conacaiso'.

²⁰ Napoaton a'naquëni sha'huitërin.

—Ni'quë' Maistro. Mamaparin, iyaparinpita, inapita huëcatona', aipiran huaniapi. Yanontërinënquën, itopirinahuë', Quisososo' tapon:

²¹ —Yosë natëpisopita iyahuëpita pochin ni'nahuë. Sanapi'santa' Yosë nanamën natëhuachina', mamahuë pochin ni'nahuë, itërin.

*Ihuan a'parinso'**(Mateo 8.23-27; Marcos 4.35-41)*

²² Ina quëran a'na tahuëri ca'tano'sanënpita itapon:

—Aquëtëran pa'ahua', itërin.

Potiquë ya'conahuatona', pëntonapi.

²³⁻²⁴ Quisososo' nipirinhüë', huanconënquë huë'ërarin. Paaquëya', panca ihuani manin. Co'sacairi potinën opoto opototahuaton nani yamëntaitapirinhüë', ca'tano'sanënpitari pa'yanatona', ochinanpi.

—¡Maistro, Maistro, chimiitarihua'! Catahuacoi, itopi.

Quisososo' huënsërahuaaton, ihuan a'parin. Sononta' panca co'sacaitapirinhüë', asanoirin. A'naroáchin copitënin.

²⁵ —¿Onpoatomata' co natëramacohüë? itërin. Inapitaso nipirinhüë' pa'yanatona', ninontapi.

—¿Ma quëmapicha isoso' ni'ton, ihuan a'parin nicaya? Sononta' a'naroáchin asanoirin, nitopi.

Sopairo'sari ya'coancantërinso'
(Mateo 8.28-34; Marcos 5.1-20)

²⁶ Ina quëran Cariria sono' aquëtëran canconpi, Quirasa parti itopiquë.

²⁷ Quisoso nonshiconpachina, a'na quëmapiri nacapirin, na'a sopairo'sari ya'coancantërinso'. Ya'coancantopi ni'ton, co huachi yonquirinhuë'. Hua'qui' co manta' a'morinhuë'. Co huachi pëiquë ya'huërinhuë'. Na'pi naninquë chimipiro'sa' po'mopiquë ya'huárin.

²⁸⁻²⁹ Na'pochuachina catinaquë tanpaquën tonporahuatona', pa'onta' tonpotopirinahuë', oshitërachinin. Sopai nohuanton, co piyapi ya'huërinquëhuë' ta'antarin. Quisoso quënanahuaton, nantëntaquë isonquirahuaton, monshorarin. Napohuachina, Quisosori nosoroaton, a'naroáchin sopai itërin:

—Iso quëmapi quëran pipico huachi, itërin. Ina natanahuaton, chiníquën nonin.

—¿Ma'ta' yaonpotarancoi? Quëmaso' Quisosonquën. Yosë hui'ninquën. Yosë marë' ama aparisi-tocoisohuë', itërin.

³⁰ —¿Ma'ninquënta' quëmaso'? itërin.

—Na'a huaranca itërinacoi, topi.

Hua'huayatërahuë' sopairo'sari ya'coancantopi ni'ton, ina pochin ninihuanin.

³¹ “Ama parisitopiquë a'pacoisohuë',” itantapi.

³² Ina ya'cariya na'a coshiro'sa' ya'huërin. Panëinquë coshatapi. “Coshiro'saquë tëranta' a'pacoí ya'coanta'ii,” itantapi. “Inta nipachin, inaquë ya'conco',” itërin.

³³ Itohuachina, quëmapi quëran pipirahuatona', coshiro'saquë ya'conconpi. Inaquë

ya'conpachinara, coshiro'santa' hua'yantatona', a'naroáchin tahuan pa'topi. Panca sonoquë niitatona', inaquë chimiitopi.

³⁴ Ina ni'sahuatona', coshi a'paina'piro'saso' ta'api. Ninanoquë canconahuatona', sha'huiconpi. Ninano pīrayan ya'huëpisopitanta' a'naya a'naya sha'huitëra'piapi.

³⁵ Natanahuatona', “¿ma'ta' onpocaiso'?” ta'tona', pa'pi nicapona'. Canquirahuatona', quëmapi hua'qui' hua'yantërinso' quënanquiipi. Iporaso' Quisoso ya'cariya huënsëarin. Nani a'moanahuaton, noya yonquirin huachi. Co huachi hua'yantërinhuë'. Ina nicatona', pa'yanpi.

³⁶ “Quisosori anoyatërin. Sopairo'sa' a'patahuaton, anoyatërin huachi. Co huachi hua'yantërinhuë',” topi ni'pisopitari.

³⁷ Natanahuatona', ya'huëhuano'saso' pa'pi tē'huatopi. Tē'huatatona', Quisoso itopi: “A'na parti paquë,” itopi. Itohuachinara, potiquë ya'coantarin.

³⁸ Yapa'pachina, quëmapi achin hua'yantërinso' itërin: “Canta' imainquë, topirahuë',” itërin.

—Ama huëquësohuë'.

³⁹ Ya'huëranquë paantaton, piyapi'sa' sha'huitonquë': “Yosë noyá anoyatërinco,” itëquë', itërin Quisosori.

Napotohuachina, pa'nin. Ya'ipi ninanonënquë sha'huitëra'piarin. “Quisoso noyá anoyatërinco,” itëra'piarin.

Sanapi anoyatahuaton, Cairo hui'nin ananpitaantarinsó'

(Mateo 9.18-26; Marcos 5.21-43)

40 Quisoso aquëtëran pëntoantarahuaton, na'a piyapi'sa' quënanconin. Inaquë ninarapi ni'ton, cancompachina nóya nontopi.

41 Naporo' a'na cotio hua'an cairo itopiso huë'nin. Inaso' niyontonpiso pëi' hua'an ya'conin. Quisoso quënanquirahuaton, nantën pirayan isonquirin. “A'naroáchin Sinioro pëinëhuëquë huëquë'.

42 Hui'nahuë yachiminarin,” itiirin. A'naíchin hui'nin ya'huëtërinso' chiníquën caniorin. Shonca cato' pi'ipitërin. Napotohuachina, inarë' pa'nin. Na'a piyapi'sari imasapi ni'ton, Quisoso ya'quëëtërapí.

43 Paaquëya', a'na sanapiri imaquiarin. Hua'qui' panca huënai' a'parárin. Nani shonca cato' pi'ipi co sanorinhuë'. Na'a notoro'sari nonënpirinahuë'. Ya'ipi coriqui i'quiaponahuë', co manta' noy-atërinhuë'.

44 Quisoso pinën quëran huëcaton, a'morinso' huirotëinchin së'huaquirin. Së'huahuachina, a'naroáchin huënai' no'narin.

45 —¿Inta' së'huarincó? ténin Quisoso. “Co carinquënso' së'huaranquënhuë',” topi ya'ipiya.

—Ni'quëchi Maistro, notohuaro' piyapi'sa' ya'quëëtapirinënhuë': “¿Inta' së'huarincoso'?” ¿tënan ti? itërin Pitrori.

46 —A'naso' natëtonco, së'huarincó. Së'huahuachincora, nitotërahuë. Ca nohuanto, noyatërin, ténin.

47 “Nani nitotërin,” ta'ton, sanapi huë'nin. Pa'yanaton, ropa ropátëriarin. Isonquirahuaton, Quisoso itapon: “Hua'qui' caniorahuë ni'ton, së'huaranquën Sinioro. Së'huahuatënhuëra,

a'naroáchin noyatërahuë,” ténin. Ya'ipi piyapi'sa' natanpi.

⁴⁸ —Natëranco ni'ton, nani imoya anoy-atëranquën. Noya paquë huachi, itërin.

⁴⁹ Quisoso nonaquëya', a'na quëmapi Cairo pëinën quëran huë'nin.

—Hui'nan nani chiminin. Ama huachi Maestro apiquësohuë', itërin.

⁵⁰ Quisososo' natanaponahuë', itapon:

—Ama iyasha pa'yanquësohuë'. Natëco, hui'nan noyachin, itërin.

⁵¹ Pëinënquë canconahuaton, ya'conconin. Pa'pin, a'shin, Pitro, Coansha, Santiaco, inapitaíchin quëparin. “Ama a'napitaso' huë'inasohuë',” ténin.

⁵² Na'a piyapi'sa' na'nëtona', ayanápi.

—Ama na'nëcosohuë'. Co sanapia'hua chiminin-huë'. Huë'ësárin, itërin Quisosori.

⁵³ —Co huë'ërinhuë'. Nani chiminin huachi, itatona', tëhuapi.

⁵⁴ Quisososo nipirinhüë' sanapia'hua maimirarahuaton:

—Huënsëquë', apia'hua, itërin.

⁵⁵ A'naroáchin nanopiantarahuaton, huanirin. “Nanon a'caco',” ténin Quisoso.

⁵⁶ A'shin, pa'pin, inapita pa'yanpi. “Ma'pitacha nitotaton, ananpitaantaran paya,” itopirinhüë', “Ama a'napita sha'huitocosohuë',” itërin Quisosori.

9

A'chinacaso marë' a'parinso'
(Mateo 10.5-15; Marcos 6.7-13)

1 Shonca cato' quëmapi'sa' Quisosori nani huayonin na'con na'con a'chintacaso marë'. Ca'tano'sanënpita itopi. Ayontonahuaton, chiniquën nanan quëtërin sopairo'sa' a'pacaiso marë'. Ina nohuanton, nisha nisha caniori maninsopitanta' anoyatapi.

2 “Paatoma' iyaro'sa', piyapi'sa' a'chintonco'. ‘Yosë yahua'anëntarinquëma'. Huëntonënuquë ya'conpatama', noya catahuarinquëma', itoco'. Cania'piro'santa' anoyatoco'. Carinquëma catahuaranquëma' anoyatacamaso marë’,” itërin.

3 –Pa'patama', ama manta' quëpacosohuë'. Pitana, pë'pëto, pan, coriqui, inapita ama quëpacosohuë'. Ama a'moramaso tëranta' cato' quëpacosohuë'.

4 Inso pëiquësona yacapatohuatama', ina pëiquërächin ya'huëco'. Ina ninano quëran pipiamaquë huarë' inaquë ya'huëco'.

5 A'na ninanoquë pa'patama', “Ama isëquë huëcosohuë'. Co yanatanainquëmahuë’,” itohuachinënuquëma', patoco'. Yapa'patama', pënëncó'. “Nani sha'huitopirainquëmahuë'. Co nohuantëramahuë' ni'ton, canpitaora tëhuënëmaquë nina'intarama’,” itoco'. Ina quëran a'na parti paco', itërin Quisosori.

6 Ina quëran ca'tano'sanënpitari pa'sahuatona', noya nanan a'china'piapi. Nisha nisha ninanoquë pënëna'piapi. Na'a cania'piro'sa' anoyatopi.

Coansha Paotista tëpapiso'

(Mateo 14.1-12; Marcos 6.14-29)

7 Napopiso' ya'ipi parti nahuinin. Cariria hua'an Irotisë itopisonta' natantërin.

Natantahuaton, nisha nisha yonquirin. “¿Inta' Quisososo'?” itohuachinara, “Coansha Paotista nantantarinso' nimara,” topi a'naquën.

⁸ “Co inahuë'. Iniasë ya'noantarinso' nimara,” topi a'naquëonta'. “Co inahuë'. A'na pënëntona'pi iráca chiminpirinhuë', nantantarinso' ipora,” topi a'napitanta'.

⁹ Ina natanaton, hua'ani itërin:

—Cari Coanshaso' atëpatërahuë, nishitëconotopi. Ina quëmapiso nipirinhuë', nani ma'sha nanitaparín, natantërahuë. ¿Inta' inaso' nimara? Canta' nohuichi, ta'ton ya'nipishahuë yani'nin.

Cosharo' ana'atërinso'

(Mateo 14.13-21; Marcos 6.30-44; Juan 6.1-14)

¹⁰ Ca'tano'sanënpita huëantarahuatona', Quisoso sha'huitiipi. “Nani a'chinai. Cania'piro'santa' anoyatërai,” itiipi. Napotohuachinara: “Huëco' iyaro'sa' canpoara pa'ahua',” itërin Quisosori. Itohuachina, Pitsaitaquë pa'pi.

¹¹ Na'a piyapi'sari natanahuatona', imapi. Canquihuachinara, Quisosori noya nontërin. Yosë hua'anëntërinquë ya'conacaiso' a'chintarin. Nani a'chintahuaton, cania'piro'sa' a'naroáchin anoyatërin.

¹² Nani i'huararahuasos', ca'tano'sanënpitari itiipi:

—Nani i'huarin. Co manta' isëquë ya'huërinhuë'. Piyapi'sa' a'paquë' pa'ina'. Isoshara'huaya ninanoro'sa', pëiro'sa', inapita ya'huërin. Inaquë cosharo' pa'anatona', ca'ina'. Naporahuatona', inaquë huë'ëpachina', itopi.

¹³ —Canpitari a'caco', itërin Quisosori.

—Capa isëquë capacaso'. A'natërapoya pan, catoya sami, inaíchin ya'huëtërincoi. Notohuaro piyapi'sa' ya'huërin. Quiya pa'anahuatoi, ¿ina nápo' ya'pi a'ca'ii ti? itopi.

¹⁴ A'natërápo huaranca pochin quëmapi'sa' ya'huëpi ni'ton, napopi. Ina quëran ca'tano'sanënpita itërin:

—Piyapi'sa' sha'huitoco' huënsë'ina'. A'natërápo shonca, a'natërápo shonca pochin huënsë'ina', itërin.

¹⁵ Sha'huito huachinara, ya'ipiya huënsëpi.

¹⁶ Nani huënsëhuachinara, Quisosori a'natërapoya pan, catoya sami, inapita ma'patërin. Inápaquë në'pëtahuaton, Yosë nontërin: “Yosparinquën, Tata,” itahuaton, pan, sami, inapita së'panahuaton, ca'tano'sanënpita quëtërin. “Piyapi'sa' quëtonco' ca'ina',” itërin.

¹⁷ Quëtohuachinara, ya'ipi piyapi'sa' coshatopi. Natëaquëhuarë' coshatopi. Ina quëran ca'tano'sanënpitari pë'sotopiso' masahuatona', shonca cato' i'më' amëntatopi.

Pitro natëtërinso'
(*Mateo 16.13-19; Marcos 8.27-29*)

¹⁸ A'na tahuëri Quisoso inaora pa'nin Yosë nontacaso marë'. Ca'tano'sanënpitaráchin inaquë ya'huëpi. Nani Yosë nontohuachina, Quisosori itërin:

—Nani ma'sha nanitaparahuë ni'to, ¿in pochinta' piyapi'sa' cancantiarinaco? itërin.

¹⁹ —“Coansha Paotistaco' nanpiantarinso',” topi a'naquën. “Co inahuë'. Tata Iniasëco' nanpiantarinso',” topi a'naquëonta'. “Co

inahuë'. A'na pënëntona'pi iráca chiminpirinhuë',
nanpiantarinso' nimara," topi a'napitanta', itopi.

²⁰ —Canpitaso nipirinuë' ¿ma'ta' yonquirama'?
itërin Quisosori.

—Quëmaso' Cristo, Yosë a'paimarinquënso', itërin
Pitrori.

Chiminacaso' ninorinso'
(Mateo 16.20-28; Marcos 8.30-9.1)

²¹ Pitrori napotopirinhuë': "Ama inaso'
ipora a'napita sha'huitocosohuë'," itahuaton,
sha'huitërin:

²² —Yosë quëran quëmapico niporahuë', na'con
parisita'huaso' ya'huërin. Cotio ansiano'sa', corto
hua'ano'sa', cotio maistro'sa', inapita co huachi
quë'yaponacohuë'. Tëpararinaco. Napoaponahuë',
cara tahuëri quëran Yosë ananpitaantarinco,
itërin.

²³ Ina quëran piyapi'sa' pënëantarin.

—Yaimapatamaco, canpitaora nohuantëramaso'
naniantoco'. Yosë nohuantërinso'áchin imaco
huachi. Corosëquë chiníquën parisitë'rë'. Can-
pitanta' parisitapomarahuë', nani tahuëri imami-
atoco.

²⁴ Noya nanpicamasoáchin yonquihuatama',
topinan quëran nanopiarama'. A'na tahuëri
chiminatoma', parisitomiatarama'. Nipirinuë',
casáchin yonquihuatamaco, parisitapomarahuë',
co topinan quëran nanopiaramahuë'. Yosë'pa'
nanpimiatarama'.

²⁵ Ya'ipi ma'sha isoro'paquë canapiramahuë',
co hua'yanëma' cha'ëpachinhuë', co canami-
ataramahuë'. ¡Onponta' pahuë'rëtapiramahuë', co
huachi hua'yanëma' nanitarinhuë' cha'ëcaso'!

26 Imapatamaco, tēhuaponēnquēma'. Tapayatomaco a'pohuatamaco, a'na tahuēri carinquēmanta' a'poaranquēma'. Nanamēhuē a'pohuatama', carinquēmanta' o'mantahuato, a'poaranquēma'. Yosē quēran quēmapico ni'to, o'mantararahuē. Tata huēnaratērinso pochin canta' huēnaratarahuē. Noya anquēniro'sapitaro'co o'mantararahuē.

27 No'tēquēn itaranquēma'. Yosē isoro'pa' hua'anēntapon. A'naquēma' co'huara chimiantērasēnquēmahuē', hua'anēntērinso' ni'sarama', itērin.

Nisha pochin ya'norinso'
(Mateo 17.1-8; Marcos 9.2-8)

28 Posa tahuēri quēran Quisoso motopiquē pa'nin. Pitro, Coansha, Santiaco, inapitaráchin quēparahuaton, Yosē nontacaso marē' pa'nin.

29 Yosē nontaso', nisha pochin ya'norin. A'morinsonta' huēnaráchin huēnaráchin ninin. Huirí huiríchin.

30-31 A'nanaya Moisésē, Iniasē, inapita ya'nopi. Inahuanta' huēnaráchin huēnaráchin nipi. Quisosorē' ninontapi. “Quirosarinquē pa'pato, tēpararinaco,” itērin Quisosori.

32 Ca'tano'sanēnpitaso nipirinhue' huē'ēi' iquitatona', yahuē'ēpirinahuē'. Capayatan-tahuachinara, Quisoso huēnaráchin nininso' quēnanpi. Moisésē, Iniasē, inapitanta' quēnanpi.

33 Inapitaso' yapanantahuachinara, Pitrori itapon:

—¡Ma noyacha Maistro isēquē huē'nēhua paya!
Cara imēnamēa'huaya nii, a'nara' quēma marē',

a'nanta' Moisësë marë', a'nanta' Iniasë marë', top-irahuë', itërin.

Co yonquiatonhuë', napotërin.

³⁴ Napotaquëya', chitorori imotërin. Ya'ipiya imotërin ni'ton, pa'yanpi.

³⁵ Chitoro' huancana quëran Yosëri nontërinso' natanpi. “Isoso' hui'nahuë huayonahuëso'. Ina natanco',” itërin.

³⁶ Nani nontohuachina, ni'sápirinahuë', co a'napita quënanpihuë'. Quisosoráchin quënanpi. Ina yonquiatona', co manta' topihuë'. Nani ni'pirinahuë', naporo tahuëri'sa' co insonta' sha'huitopihuë'.

Hua'huasha hua'yantërinso'

(Mateo 17.14-21; Marcos 9.14-29)

³⁷ Tahuëririnquë motopi quëran nohuaraiman-tarahuatona', na'a piyapi'sa' quënanquimapi. Quisoso yonípona' huë'pi.

³⁸ A'nariso' nontiiirin.

—Huëquë' Maistro, hui'nahuë nitiico. Inaíchín hui'nahuë nipirinhüë',

³⁹ a'nanaya sopairi ya'coancantohuachina, “yai” tosahuaton no'paquë nitë'yatërin. Sa'po sa'po niconin. Pacororárin. Napoin quëran sopairi patohuachina, pa'pi iquirorin.

⁴⁰ Ca'tano'sanënpita nontato: “Sopai inquitoco',” itopirahuë', co nanitopihuë', itërin.

⁴¹ —¡Ma'huantacha ninama paya! Can-pitaso' co Yosë natëramahuë'. Co natan-tochináchinhuë' cancantërama'. Nani hua'qui' a'chintopiranquëmahuë', ¿onporo huarëta'

yanatëramaco? tënahuë. Hui'nan quëshico, itërin Quisosori.

⁴² Inaquë quëntapirihuë', no'paquë sopairi ataatarin. Apacoroantarin. Quisosori ni'sahuaton, sopai itërin: “Hua'huasha tananpitëquë'. Pipimiatëquë huachi,” itërin. A'naroáchin sopai pipirin. Hua'huasha noyatërin huachi. “Pëinënquë iyasha quëpantaquë',” itërin.

⁴³ Ya'ipi piyapi'sari nicatona', pa'yanpi. “¡Ma noyacha Yosëri catahuarin ni'ton, sopai a'parin paya!” topi.

Chiminacaso' ninoantarinso'
(Mateo 17.22-23; Marcos 9.30-32)

Ya'ipi piyapi'sari pa'yanatona', anoyatërinso' yonquirápirinahuë', ca'tano'sanënpita itantarin:

⁴⁴ —Noya natanco iyaro'sa'. Yosë quëran quëmapico niporahuë', a'na tahuëri sha'huirapihuachinco, piyapi'sa' masarinaco. Ina yonquiráco', itërin.

⁴⁵ Natanaponaraihuë', co nanitopihuë' natëtacaiso'. “¿Onpoatonta' ina pochin nontërinpoa'?” topi yonquinëna quëran. Naporahuaton, tē'huatatona' co nohuantopihuë' natanacaiso'.

Chini chiníquën nanantërinso'
(Mateo 18.1-5; Marcos 9.33-37)

⁴⁶ Ina quëran ca'tano'sanënpita capini ninontatona', “¿Inquënpoacha chini chiníquën nanantëré'pëhuaya?” nitopi.

⁴⁷ Co natanaponahuë', inaora yonquinën quëran Quisoso nitotërin. Napoaton hua'huasha maimirarahuaton, ya'cariya ahuanirin.

48 —Ama chiníquën nanantacamaso' yonquicosohuë'. Imaramaco ni'ton, hua'huasha nosorohuatama', nosoroaramaco canta'. Nosorohuatamaco, co casáchin nosoroaramacohuë'. Yosënta' nosoroarama'. Inaso' isoro'paquë a'paimarinco. Hua'huaro'sa pochin cancantopisopita Yosëri noya noya ni'nin, itërin Quisosori.

Pi'pian nisha imarinso'

(Marcos 9.38-40)

49 A'na tahuëri Coanshari itapon:

—A'na quëmapi Maistro ni'nai. “Quisoso nanan quëtërinco,” ta'ton sopairo'sa' a'pararin. Inaso nipirinhüë', co quiya pochin imarinquënhüë' ni'ton, co nohuantëraihüë'. “Ama inapoquësohüë'” itërai, itërin.

50 —Tananpitoco' sopai a'pa'in. Insosona co inimicotohuáchinpoahuë', catahuarinpoa', itërin Quisosori.

Santiago, Coansha inapita pënëninso'

51 Nani ya'caritëriarin Quisoso inápaquë panantacaso'. Napoaton “Onpopionta' Quirosarinquë pa'sarahuë huachi,” tënin.

52 Yapaaton, catoya'pi a'parin. “Paso' ninanoquë pa'i, topirahuë'. Paatoma', natantonco' huë'ëpataquëhua'” itërin Quisosori. Inaquë Samaria piyapi'sa' ya'huëpi.

53 Natanahuatona', co Quisoso huëcacaso' nohuantopihuë'. Quirosarinquë pa'sarin ni'ton, co nohuantopihuë'.

54 Ina marë' Santiago, Coansha, inapita no'huitopi.

—¿Ma'ta' Siniro onpochii? Yosë nonchii inápa quëran pën a'paimaton isopita ahuiquichin topirahuë', itopi.

⁵⁵ Tahuëretahuaton: —Ama iyaro'sa' napocoso-huë'. Tananpitoco', itërin.

⁵⁶ Ina quëran a'na ninanoquë paantarin.

*Ya'ipi cancanën quëran imacaso' ya'huërinso'
(Mateo 8.19-22)*

⁵⁷ Papona pochin a'na quëmapiri nontiiirin:

—Canta' Siniro imainquën. Insëquësona pa'patan, canta' pa'i, topirahuë', itërin.

⁵⁸ —Sacai' imancoso', tënahuë. Ma'sha tananquë ya'huërin sopita huë'ëshinantëna ya'huëtopi huë'ëcaiso marë'. Inairanta' pë'pëtën ya'huëtërin. Caso nipirinhüë' Yosë quëran quëmapico niporahuë', co pëi' ya'huëtërincohuë'. Pa'sápato, co ya'huëmiatërahuë', itërin.

⁵⁹ A'nanta' huë'pachina: —Imaquico, itopirinhüë'.

—Oshaquëran Siniro imainquën. Tatahuë nani noyá mashotërin. Chiminpachin, cari pa'pitarahuë. Ina quëran imainquën, topirahuë', itërin.

⁶⁰ —A'naquën co nohuantopihuë' imainacoso'. Chimipi pochin cancantopi. Inapitari pa'pichina', tënahuë. Quëmaso nipirinhüë', ca na'con na'con yonquiatonco Yosë yahua'anëntërinpoaso' sha'huiquë', itërin Quisosori.

⁶¹ A'na quëmapinta' huëcaton:

—A'na tahuëri Siniro imasaranquën, topirahuë'. Ipora quëmopinëhuëpita nontëri'i. Nani nontohuato imainquën, itopirinhüë',

⁶² Quisosori itërin:

—Ama iyasha, nisha nisha yonquiquësohuë'. Ni'quë'. Anëtohuatëra, noya nicatë' ahuëhuatëra, no'tëquën ahuërë'. Niquë notëtahuatë' ahuëhuatëraso', co noya ahuërëhuë'. Inapochachin nisha nisha yonquihuatama', co nanitaramahuë' Yosë hua'anëntërinso' no'tëquën imacamaso', itërin.

10

Canchisë shonca catoya'pi a'parinso'

¹ Ina quëran a'napitanta' sha'huitërin pënëntacaiso'. Canchisë shonca cato' quëmapi'sa' huayonahuaton, catoya catoya a'parin. Nisha nisha ninanoquë a'parin. Oshaquëran ina ninanoro'saquë chachin pa'sarin ni'ton, inapita'ton a'parin pënëntacaiso marë'. Yapa'pachinara itapon:

² “Tëhuëenchachin iyaro'sa', isoro'pa' panca imin pochin ninin. Cayarinso' manëso pochachin piyapi'sa' manë' Yosë imacaiso marë'. Na'a piyapi'sa' ya'huëpirinahuë', caraíchín pënëntarin. Napoaton Yosë nontoco' a'napitanta' a'pa'in pënënychina'. Inaso' ya'ipiya hua'anëntarin.

³ Iporaso' a'paranquëma'. Ni'co'. Carniroa'huaro'sa' co nanitopihuë' nia'paicaiso'. A'naroáchin tanan ni'niro'sari manin. A'naquën piyapi'sa' ni'niro'sa pochin cancantatona', no'huiponënguëma'.

⁴ Pa'patama', ama manta' quëpacosohuë'. Pë'pëto, coriqui, sapatë co inapita tëranta' quëpacaso' ya'huërinhuë'. Piyapi'sa' nacapihuatama', ama hua'qui' nontocosohuë'. Manóton paco'.

5 A'na pëiquë canconpatama', hua'anën nontoco': 'Ihuata iya. Yosë catahuainquëma', itoco'.

6 Noya nontohuachinënquëma', Yosëri catahuaarin mini. Co'so' noya nontohuachinënquëmahuë', co Yosëri catahuaarinhuë'.

7 Nohuantohuachinënquëma', ina pëinënquë yacahuaco'. A'cahuachinënquëma', ca'co'. O'shitohuachinënquëma', o'oco'. A'chintarama' ni'ton, topinan ca'co'. Ama nisha nisha pëiquë yaca yacapatërantacosohuë'.

8 A'na ninanoquë pa'patama', noya nontohuachinënquëma', inaquë a'chintoco'. Ma'sona a'cahuachinënquëma', ca'co'.

9 Cania'piro'sa' inaquë ya'huëhuachina', anoyatoco'. 'Iso tahuëri'sa' Yosë yahua'anëntarinquëma', itoco'.

10 A'naquën piyapi'saso nipirinhüë' co nohuan-tarinënquëmahuë'. Ina ninanoquë canconpatama', cachiquë paatoma', pënëntoco'.

11 'Nani sha'huitopirainquëmahuë'. Co nohuantëramahuë' ni'ton, canpitaora tëhuënëmaquë nina'intarama'. Co natëpiramahuë', Yosëso' yahua'anëntarinquëma', itoco'.

12 Ayaro' tahuëri nanihuachin, inapitaso' chiníquën parisitapi, tënahuë. Iráca Sotomaro'saso' pa'pi co noyahuë' nipi ni'ton, Yosëri chiníquën ana'intërin. Co natërinacosopitasa nipirinhüë', chini chiníquën ana'intarin huachi," itërin.

*Nisha nisha ninanoquë ya'huëpisopita pënëinso'
(Mateo 11.20-24)*

13 Ina quëran Quisoso taantarín: "Corasinoquë, Pitsaitaquë inaquëpita ya'huëramaso',

jma'huantacha nisarama paya! Na'con pënënpiranquëmahuë', co natëramacohuë'. Ina marë' parisitarama'. Tiroquë, Sitonquë, inaquëpitaso nipirinhüë' co pënëntërahuë'. Co inaquë cania'piro'sa' a'naroáchin anoyatërahuë'. Inaquë naporahuë naporini, oshanëna marë' sëtatona', sa'catën nininso' a'moitonahuë'. Huarianoquënta nipa'samototatona' co noyahuë' yonquipisopita nanianchitonahuë'.

¹⁴ Napoaton iyaro'sa' ayaro' tahuëri nanihuachin, Yosë chini chiníquën ana'intarinquëma'. Tiroquëso', Sitonquëso', co onpopinchin ana'intarinhuë'.

¹⁵ Capinaomoquë ya'huëramasopitanta' co no'tëquën yonquiramahuë'. 'Noyacoi ni'toi, Yosë'pa' pa'sarai, ¿topiramahuë' ti? Co inatohua' pa'saramahuë'. Parisitopiquë tëhuënchinso' pa'miatarama huachi,' ténahuë,'" itërin.

¹⁶ Ina quëran yaa'parinsopita itaantarin:

"Iporaso' pënëntacamaso marë' a'pararanquëma'. Ca ya'huërënamëhuë pënëntarama'. Noya natanpachinquëma', natanarinaco canta'. Co'so' nohuantohuachinënquëmahuë', co canta' nohuantarinacohuë'. Co nohuantohuachinacohuë', co Yosënta' nohuantapihuë,'" itërin Quisosori. Itohuachina, pa'pi huachi. Nisha nisha ninanoquë pënëntëra'piapi.

A'parinsopita huëantapiso'

¹⁷ Nani pënëntohuachinara, canchisë shonca catoya'pi chachin nóya cancantatona', Quisosoquë huëantapi.

—Sopairo'santa' Siniro nontërai. “Quisoso nanan quëtërincoi ni'ton, a'parainquën,” itohuatëira, pipipi, itopi.

¹⁸ Napotohuachinara, Quisosori itërin;

—Sopai hua'an chachin iráca inápaquë ya'huëpirinhuë', Yosëri të'yatërin. O'cori pochin a'naroáchin anotërinso' ni'nahuë.

¹⁹ Nani nanan quëtëranquëma' canpitanta' sopai minsëcamaso marë'. Ca yonquiatomaco, sopairo'sa' nontohuatama', patarinquëma'. Ya'huan, yonpinca inapita i'natohuatama', co manta' onpotarinquëmahuë'. Ya'huan yaquëtërinposo pochin sopainta' yaacorinquëma'. Canpitariso nipirinhüë' minsëarama'. Co manta' nanitarinhüë' minsëinquëmaso'.

²⁰ Sopairo'sa' a'papiramahuë', ama ina marëáchin noya cancantocosohuë'. Imaramaco ni'ton, Yosë'pa' pa'sarama'. Inatohua' nininëma' nani ninshitërinquëma'. Ina marë' tëhuënchinso' nóya cancantoco', itërin.

Tata Yosë anitotërinpoaso'

(Mateo 11.25-27; 13.16-17)

²¹ Naporo' Ispirito Santo nohuanton, Quisoso nóya cancantërin. Noya cancantaton, Yosë nontarin. “Ma noyacha, Tata, yonquiran paya. Quëmaso' chini chiníquën nanantëran. Inápaquë, isoro'paquë, ya'ipi parti hua'anëntaran. Quëma nohuanton, a'naquën nani ma'sha nitotaponaraihuë', co nanamën nitotopihuë'. ‘Quiyaora noya noya nitotarai,’ topiso marë', co nanamën anitotëranhuë'. Imarinacosopitaso nipirinhüë' catahuan. ‘Catahuaco Siniro

co caora nanitërahuë', itohuachinën, quëma nanamën chachin anitotëran. Ina marë' Tata, 'Yosparinquën,' itëranquën," tënin, Yosë nontaton.

²² Ina quëran a'parinsopita itantarin. "Tata Yosë nohuanton, chiníquën nanantërahuë. Ya'ipi nanamën anitotërinco piyapi'sa' a'chinta'huaso marë'. Hui'ninco ni'to, tatahuësáchin noyá nohuitërinco. Inapochachin canta' Tata Yosë nohuitërahuë. Casáchin noyá nohuitërahuë. A'naquën piyapi'santa' caora nohuanto, anohuitërahuë. Inapitanta' Yosë nohuitapi huachi," itërin.

²³ Nani a'chintohuachina, ca'tano'sanënpita amasha quëparahuaton, sha'huitërin: "Isoro'paquë o'mato, nani ma'sha ninahuë. Ma noya Yosë nosororinquëma' ni'ton, ni'nama'.

²⁴ Iráca quëran huarë' na'a copirnoros'a', pënëntona'piros'a', inapita ni'namasopita yani'pirinahuë', co ni'pihuë'. A'chintëranquëmasopitanta' yanatanpirinahuë', co natanpihuë'," itërin.

Nosorotona'pi naporinso'

²⁵ Ina quëran a'na maistro iráca nanan noya nitotërinso' huanirahuaton, Quisoso tënicaso marë' itapon:

—¿Ma'ta' Maistro onpo'i nanpimiata'huaso marë'? itërin.

²⁶ —Iráca Yosë quiricanën quëran ninshitaton, pënëninpoa'. ¿Ma'ta' tënin? itërin.

²⁷ —"Tata Yosë hua'anëntërinpoa'. Ina nosoroco'. Ya'ipi cancanëma quëran, ya'ipi hua'yanëma quëran, ya'ipi chinirama quëran, ya'ipi yonquinëma quëran, ya'ipi inaquëranpita

nosoromiatoco'. Isonta' Yosë nohuantërin: Quëmaora ninosororanso pochachin a'napitanta' nosoroco'," tënin, itërin.

²⁸ —No'tëquën naporan. Ina pochin nipatan, Yosë pochin cancantaton, nanpimiataran huachi, itërin Quisosori.

²⁹ —Ina nitotaporahuë', ¿ma'ta' onpo'i? ¿In-pitaquë huarëta' nosoro'i? itaantarin.

³⁰ —Inta nipachin a'chinchinquën. A'na cotio quëmapi Quirosarinquë ya'huërin. A'na tahuëri Quiricoquë pa'sapirínhuë'. Paaso', tëpatoro'sari mapi. Ahuëatona', ihuapi. Ai'nannpiratopi. Yachimiánin patopi.

³¹ Ina quëran cotio corto hua'an ina ira chachin pa'tapirínhuë'. Quëmapi quënanconaponahuë', pëshonanpirahuaton na'huëtërin.

³² Ina piquëran a'na quëmapinta' pa'sarin. Inaso' Nihui huënton quëmapi ni'ton, corto hua'an catahuarinso'. Inarinta' quënanconaponahuë', inapotaantarin.

³³ Ina quëran Samaria quëmapirinta' quënancoantarin. Inaso' nisha quëmapi niponahuë', nosororin.

³⁴ Ya'cariconahuaton, catahuarin. Pë'shapiso' tomaquë, huinoquë, inaquëpita pashitërin. Inapotahuaton tonpotërin. Ina quëran inaora moranëinquë acorahuaton, huë'ëpatacaso pëiquë quëparin. Inaquë a'pairin.

³⁵ Tahuëririnquë catotë' coriqui prata quëran nininso' pëi' hua'anën quëtërin. "Paso' ninanoquë pa'sarahuë. Quëmari a'paiquë'. Coriqui pahuanpachin, quëmaora coriquinën castaquë'. Huënantahuato, i'huërëchinquën," itërin. ³⁶ Ni'quë'

iyasha. Caraya'piri ahuëpiso' quënanconpi. ¿Insoarita' iin pochin nosororin? itërin Quisosori.

³⁷ —Nisha piyapiri nosororinso', tënin.

—Ina mini. Paaton, quëmarinta' inapochachin nosoroquë', itërin.

Marta, Maria, inapita napopiso'

³⁸ Ina quëran paantahuaton, a'na ninanoquë canconin. Inaquë Marta ya'huërin:

—Huëquë' Siniro ni'quicoi, itohuachina, ya'conapatërin.

³⁹ Martaso' cain ya'huëtërin, Maria itopiso'. Quisoso huë'pachina, ya'cariya huënsëquirin. A'chininso' noya natanarin.

⁴⁰ Martaso nipirinhüë' cosharo nicon sacatárin. Nisha nisha yonquiaton, Quisoso huëcapairin:

—Caihuë Siniro topinan huënsëárin. Caora cosharo' nisarahuë. Sha'huitëquë' catahuainco, itërin.

⁴¹ —Imoya. Nisha nisha ma'sha yonquiaton, co noya cancantëranhuë'.

⁴² Casáchin natancoso' na'con na'con nohuantërahuë. Mariaso' natanatonco, noya noya nisarin. Na'con yonquirinco ni'ton, noya cancantomiatarin tënahuë, itërin Quisosori.

11

Yosë nontacaso' a'chininso'
(Mateo 6.9-15; 7.7-11)

¹ A'na tahuëri Quisoso Yosë nontárin. Nani non-tohuachina, ca'tano'sanëni itërin:

—A'chintocoi Siniro Yosë nonta'huaiso'. Coanshaso' imarinsopita a'chintërin. Quiyanta' a'chintocoi nitochii, itërin.

²—Inta nipachin a'chinchinquëma'. Yosë yanon-tohuatama', iso pochin nontoco':

“Tata Yosë, quëmasáchin noya noyanquën ni'ton, ya'ipi piyapi'sa' chinochinënguën.

Chini chiníquën nanantëran ni'ton, ya'ipicoi natëiinquën.

³Nani tahuëri catahuacoi cosharo' ya'huëchincoi.

⁴Co noyahuë' nicatoi, oshahuanai. Nosoroatoncoi, oshanëhuëi inquitocoi.

A'napita ma'sha onpotohuachincoi, nanan anoyatëraiso pochachin oshanëhuëi inquitatoncoi anoyacancantocoi.

Co noyahuë' yonquihuatoi, catahuacoi a'naroáchin nanianchii,” itoco', Yosë nontohuatama', tënin.

⁵Ina quëran a'chintantarín.

—Ni'co' iyaro'sa'. Ni'toro'sa' huë'pachinara, capa a'cacaso' nipachina, a'na piyapi pëinënguë pa'në'. Yono tashi' nipirinhüë', ma'sha nitonë'. “Cara pan quëtoco iyasha.

⁶Nipayaraiso' huë'pirinhüë', co manta' a'ca'huaso' ya'huëtërincohuë',” tënë'.

⁷Yono tashi' ni'ton, co nohuantaponhuë' nimara. “Paquë' iyasha. Nani ya'coana oncotërahuë. Hui'nahuëpitanta' huë'ësápi. Co nanitërahuë' quëta'huanquënso',” tapon nimara.

⁸Nipayarinso' niponahuë', co nohuantopirionta', naquëranchin naquëranchin nitantahuachina, huënsëintarahuatón, quëtapon.

9 Napoaton Yosë na'con nontoco'. Pahuantërinquëmaso' nipatama', quëtarinquëma'. Ma'sha yonirëso pochin cancantatoma', nontáco' catahuainquëma'. Ya'coana pi'nirëso pochin cancantatoma', nontoco' aya'coinquëma'

10 Tëhuëenchachin ma'sha nitohuatama', quëtarinquëma'. Hua'qui' ma'sha yonípatama', quënanarama'. Ya'coana pi'nirëso pochin nipatama', i'soatarinquëma'.

11 “Hui'nama' tanaton, ‘Sami nayarahuë,’ itohuachinquëma', co ya'huan quëtaramahuë'. Co in-sonta' nohuantërinhuë' hui'nin inapotacaso'.

12 Ataricayonta' natanpachinquëma', co yon-pinca quëtaramahuë'. Noya cosharo' quëtarama'.

13 Canpitaso' co noyahuë' yonquiapomarahuë', hui'nama' nosororama'. Noya ma'sha quëtërama'. Yosëso' noya noya ni'ton, na'con na'con nosororinquëma'. Inápaquë ya'huaponahuë', hui'ninpita pochin ni'ninquëma'. Nontohuatama', ‘Ispirito Santo aya'coancantoco,’ itohuatama', aya'coancantarinquëma',” itërin.

Sopai hua'an minsërinso'

(Mateo 12.22-30; Marcos 3.19-27)

14 Ina quëran a'na quëmapi huë'nin. Sopairi ya'coancantërin ni'ton, co nanitërinhuë' nonacaso'. Quisosori quënanahuaton, sopai a'patërin. Nani a'patohuachina, noya nonin huachi. Piyapi'sari nicatona', pa'yanpi. “¡Ma noyacha ni'ton, a'naroáchin sopai a'parin paya!” topi.

15 A'naquënso nipirinhüë' nisha yonquipi. “Sopairo'sa' hua'anën Piirsipo itopisoari

catahuarin ni'ton, nanitaparín sopai a'pacaso,'" toconpi.

¹⁶ A'napitarinta' Quisoso itapona': "Yosë pochin niquë' ni'inqüen," itonpi. Tënicaiso marë' napotopi.

¹⁷⁻¹⁸ Quisososo nipirinhüë' yonquipiso' nitotaton, itërin:

"Co Satanasë catahuarincohuë' sopairo'sa' a'paca'huaso'. Inaso' sopairo'sa' hua'anën ni'ton, co sopairo'sa' no'huirinhüë'. Nino'huipi naporini, co huachi hua'anëna nicacaso nanichitonhuë'. Ni'co'. Ninanoquë ya'huëpisopita nino'huipi naporini, yanquë'itonahuë'. Quëmopinëna capininta' nino'huipi naporini, yanquë'itonahuë'.

¹⁹ A'naquën a'chintëramasoarinta' sopairo'sa' yaa'papi. Piirsipo catahuarinco tënama' ni'quëhuarë', inapitanta' inari catahuarin. Napoaton inapita natanpatama', co no'tëquën yonquiatomahuë' naporamaso sha'huitarinquëma'.

²⁰ Caso nipirinhüë', Yosë catahuarinco sopairo'sa' a'paca'huaso'. Ina nohuanton, a'parahuë. Napoaton Yosë chachin a'paimarinco hua'anënta'huanquëmaso marë', tënhuë.

²¹ Quëmapi chiníquën nipachina, pëinën noya a'pairin. Sahuëni, shonqui, inapita ya'huëtërin ni'ton, co insonta' nanitërinhuë' ma'shanënpita ihuacaso'.

²² A'naso nipirinhüë' ina quëran chini chiníquën ni'ton, huëcapairahuaton minsërin. Sahuëni, shonqui, inapita matahuaton, ma'shanënpitanta' quiquitërin.

²³ Insosona co imapachincohuë', inimicotar-inco. Co catahuahuachincohuë', piyapi'sa' anishacancantarin ama Yosë imacaiso marëhuë', itërin.

Sopairi ya'coancantaantarinso'
(Mateo 12.43-45)

²⁴ Naquëranchin a'chiantaton, itaantapon:

“A'na quëmapi ya'huërin. Sopairi ya'coancantopirinhüë', ina quëran pipirin. Pipihuachina, inotëro parti pa'sárin. Insëquësona ya'huëcaso marë' yonisapirinhüë', co quënaninhüë'. Napoaton ina quëmapiquë chachin huëantarin.

²⁵ Inaso' co Yosë yonquiatonhuë', topinan ya'huárin quënanquiantarin. Noya ya'huëantachinachin ni'ton, yaya'coancantantarin.

²⁶ Napoaton paantarahuaton, canchisë sopairo'sa' aquë aquëtë' co noyahuë' nipisopita maantarin. Posa sopairo'sari chachin quëmapi ya'coancantantapi. Inaquë ya'huápi. Quëmapi aquë aquëtë' co noyahuë' yonquirin huachi,” itërin.

Noya cancantopisopita

²⁷ Na'a piyapi'sa' natanapi. A'na sanapiso' natanahuaton, itërin:

—Ma noya a'chintërancoi. Mamaparinquën hua'huarinquën ni'ton, ma noya Yosëri ni'nin. ¡Aso'sorinquën ni'ton, nóya cancanchin! ténahuë, tënin chiníquën nonaton.

²⁸ Inaso napopirinhüë', Quisosori itapon:

—Yosë nanamën natanahuatona natëpisopita tëhuëncinso', noya noya cancantapona' ténahuë, itërin.

Yosë pochin nicacaso' nohuantopiso'
(Mateo 12.38-42; Marcos 8.12)

²⁹ Na'con na'con piyapi'sa' huë'pachinara, itantarin: "Iporaso' na'a piyapi'sa' co noyahuë' yonquipi. 'Yosë pochin niquë' ni'inquën. Ina ni'patoi natëarainquën,' itopirinacohuë', co Yosë nohuantërinhuë' ina pochin nica'huaso'. Isoíchin anitotaranquëma'. A'na tahuëri Conasë naporinso pochin nisarahuë.

³⁰ Ninihuiquë ya'huëpisopita co noyahuë' nipachinara, Yosëri a'parin pënënacaso marë'. Canta' Yosë quëran quëmapico ni'to, pënënanranquëma' Yosë ayonquianta'huanquëmaso marë'.

³¹⁻³² Ayaro' tahuëri nanihuachin, Ninihuiquë ya'huëpisopita sha'huirapiarinënuëma'. 'Conasë pënënpachincoi, oshanëhuëi marë' sëtërai. Ina naniantatoi, Yosë yonquirai. Canpitaso nipirinhue' noya noya nininso' natanpiramahuë', co natëtëramahuë'. Napoaton na'con na'con oshahuanama',' itarinënuëma'. Inapochachin Saromon hua'anëntohuachina, Sor parti quëran sanapi copirno huë'nin ina natanacaso marë'. 'Ya'ipi nitotërin,' ta'ton, natanapon huë'nin. Napoaton ayaro' tahuëri inanta' atapanarinquëma'. Saromon quëran caso' na'con na'con nitotopirahuë', co yanatëramacohuë'. 'Ina marë' na'con na'con oshahuanama',' itarinënuëma',' itërin.

A'pininso pochin nininso'
(Mateo 5.15; 6.22-23)

³³ "Nanparin i'chinpihuatëra, co ma'sha acohuana po'orëhuë'. Co i'mëanaquë po'morëhuë'.

Nanparin aconanquë acorë'. Ina quëran piyapi'sa huë'pachina', noya quënantopi.

³⁴ Ya'piranpo' nanparin pochin ninin. Ina quëran ma'sha quënanë'. Noya ya'piranpo' nipachina, noya quënantërë'. Ya'piranpo' co noyahuë' nipachina, co noya quënantërëhuë'. Inapochachin noya yonquihuatëra, noya cancantërë'. Co noyahuë' yonquihuatëra, tashi pochin cancantërë'.

³⁵ Napoaton, ni'cona tashi pochin cancantotama'. No'tëquën a'chintopiranquëmahuë', co noya natanpatamahuë', tashi pochin cancantarama'.

³⁶ Noyasáchin yonquihuatama', co tashi pochin cancantaramahuë'. Nanparin noya orotërinso pochin nisarama'. Noyápiachin cancantarama'," itërin.

Parisioro'sa', cotio maistro'sa', inapita pënëninso'

(Mateo 23.1-36; Marcos 12.38-40; Lucas 20.45-47)

³⁷ Nani a'chintohuachina, a'na Parisiori amatërin coshatacaso marë'. Ina pëinënquë pa'sahuaton, coshatacaso marë' huënsërin.

³⁸ Parisioro'saso' yacoshatohuachinara, i'shaquë pi'pian niopoimiratopi. "Inapohuatëhua', oshanënpoa' inquirarëhua'," topi. Quisososo nipirinhüë' yacoshatohuachina, co ina pochin nininhüë'. Ina marë' pëi' hua'anën pa'yanin. "¿Onpoatonta' topinan coshatarin?" ta'ton, yonquirarin.

³⁹ Yonquirinso' Quisosori ninoton, itërin:

—Canpitaso' aipi quënanamasoráchin yonquipiramahuë', Yosëso' acopo' cancanëma

quëran yonquiramasopita ni'nin. Ni'co'. A'naquën minë', sënan, inapita pa'mohuachinara, pinënëchin pa'mopipi. Acoposo nipirinhüë' në'huënantëtërin. Inapochachin canpitaso' cancanëma quëran co noyahuë' yonquirama'. Piyapi'sa' nonpintatoma', yaihuarama'. Pa'pi co noyahuë' cancantërama'.

⁴⁰ Co no'tëquën yonquiramahuë'. Co nonënpoáchin Yosë acotërinpoahuë'. Cancanënpoanta' acotërinpoa'.

⁴¹ Cancanëma quëran huarë' sa'ahuario'sa' catahuaco'. Nosorohuatama', noyápiachin cancantarama'.

⁴² "Parisioro'sanquëma', jma'huantacha canpitaso' nisarama paya! 'Nani ma'sha canarëhua quëran, diesmo Yosë quëtacaso' ya'huërin, itërinpoa' Moisésë. Ina natëpiramahuë', co noya ninamahuë'. Nani ma'sha sha'nama quëran, diesmo quëtërama'. Ya'ipi cosharo' apimotacaso marë' sha'namaso manama quëran huarë', diesmo quëtërama'. Napoaponahuë', co Yosë nosororamahuë'. Piyapi'santa' yanonpintërama'. Ina marë' Yosë ana'intarinquëma'. Diesmo Yosë quëtacaso' noya nipirinhüë', nosorocaso' na'con na'con nohuantërin.

⁴³ Parisioro'sanquëma', jma'huantacha canpitaso' nisarama paya! Niyontonpiso pëiquënta' piyapi'sa' nocanama'. Hua'ano'sapitarë'quëma' yahuënsëconama'. 'Ma noyacha canpitaso' nitotërama', itohuachinënuëmara, pa'yatërama'. Cachiquë pa'patamara: 'Huë'cama maistro, itohuachinënuëmara, pa'yatërama'.

⁴⁴ ¡Ma'huantacha canpitaso' nisarama paya!

Chimipi pa'pitopiso pochin niconama'. Co corosë acotohuachinarahuë', acopo' co nishinahuën' nisarinsö co nitotatonaraihuë', piyapi'sari i'natopi," itërin Quisosori parisioro'sa' nontaton.

⁴⁵ A'na cotio maistrori natanahuaton, no'huirin.

—Ina pochin pënëntaton Maestro, quiyanta' anatarancoi, itërin.

⁴⁶ Napotihuachina, cotio maestro'santa' pënënaton, itapon:

—¡Ma'huantacha canpitanta' nisarama paya! Na'con piyapi'sa' pënënpiramahuë', nani ma'sha natëcaiso' sha'huitërama' ni'ton, panca pë'pëtërëso pochin ninatanpi. A'chintopiramahuë', co pi'pisha tëranta' catahuaramahuë' natëcaiso'.

⁴⁷ “Íráca pënëntona'piro'sa' pënëntopirinahuë', canpita shimashonëmapitari co natëtonaraihuë', tëpapi. Canpitanta' pa'pitopiso' pëirapipiramahuë', co natëramahuë'. Ina marë' canpitanta' Yosë ana'intarinquëma' ni'ton, ¡ma'huantacha nisarama paya!

⁴⁸ Shimashonëma pochin cancantatoma', inapitari tëpatona pa'pitopiso', canpitari topinan quëran pëirapirama'. Co natëramahuë'.

⁴⁹ Yosë no'tëquën ninorinquëma'. Íráca chachin naporin: ‘Na'a quëmapi'sa' a'pararahuë pënëinëinquëmaso marë'. A'chintapirinëinquëmahuë', no'huitoma', ahuërama'. A'naquën tëpaarama', itërinquëma'.

⁵⁰⁻⁵¹ Isoro'pa' ninin quëran huarë' noya quëmapi'sa' pënëntopirinahuë', na'a tëpapi. Apiri'ton noya quëmapi nipirinhuë', iini tëparin. Ina piquëran a'naya a'naya noya pënëntopirinahuë', tëpara'piapi. Na'a pi'ipi napopi. Napoin quëran

Sacariasë tēpapi anta'. Yosë chinotopiso pēiquē chachin tēpapi. Canpitaso nipirinhüë' ina nitotapomarahüë', co natantochináchinhüë' cancantērama'. Napoaton Yosë na'con na'con ana'intarinquēma'.

⁵² ¡Ma'huantacha cotio maestro'sanquēma' nisarama paya! Niahui osērētērēso pochin co Yosë nanamēn no'tēquēn a'chintēramahuë' ni'ton, piyapi'sa' co Yosë nohuitopihüë'. Co canpita tēranta' Yosë huēntonēnquē ya'conamahuë'. A'napitanta' yaya'conpirinahuë', co nohuantēramahuë'. Ina marë' Yosë ana'intarinquēma'," itērin Quisosori.

⁵³ Nani tonitohuachina, parisioro'sa', cotio maestro'sa', inapitaso' chiníquēn no'huitopi. No'huitatona', nisha nisha Quisoso natanpi atēhuēcaiso marë'.

⁵⁴ "Co no'tēquēn nonpachinhüë', sha'huirapiahua'," nitopi.

12

Parisioro'sa' yanonpinpiso'

¹ Hua'huayatērahuë' piyapi'sa' niyontonpi Quisoso natanacaiso marë'. Na'a huaranca yamorapi ni'ton, niya'quētapi. Ca'tano'sanēnpita a'chintaton, itapon: "Tēhuēnchachin iyaro'sa', parisioro'sa' yanonpinpi. Napoaton a'chinpiso', pan ahuēpocatērinso pochin niconaton a'naroáchin piyapi'sa' yanonpintopi. Ni'cona nonpintochinēnquēma'.

² A'naquēn po'oana quēran ma'sha nipi. Ma'sha po'orēso pochin nipirinahuēnta', a'na tahuēriso' ya'ipi piyapi'sari nitotapi.

³ Tashi' napopiramahuë', naporamaso' tahuëri anitotapi. Pëi' acoana nisacarotopiramahuë', a'na tahuëriso', naporamaso' a'ninquëchin sha'huitapi. Ya'ipi piyapi'sa' nitotapi huachi," ténin.

Yosë të'huatacaso' ya'huërinso'
(Mateo 10.28-31)

⁴ Ina quëran itaantarín: “Ama iyaro'sa', piyapi'sa' të'huatocosohuë'. Tëpapirinëinquëmaonta', co hua'yanëma' matarinëinquëmahuë'.

⁵ Yosë tëhuënchinso' të'huatacaso' ya'huërin, ténahuë. Co noyahuë' nipatama', Yosë hua'yanëma' matahuatëinquëma', parisitopiquë a'pamiatarinquëma'. Napoaton ina na'con na'con të'huatoco'. Co piyapi'sa' të'huatacaso' ya'huërinhuë'.

⁶⁻⁷ Yosëso' a'pairinquëma'. Ni'co'. Inairaro'sa' co pa'tonhuë'. A'natërápo nipirinhuë', catotë' coriquia'huaíchin pa'tërin. Napoaponahuë', co a'naya tëranta' Yosëri naniantërinhuë'. Canpitaso' na'con na'con yonquirinquëma'. Noya noya a'pairinquëma'. Noyá nohuitërinquëma'. Ainëma' hua'huayátërahuë nipirinhuë', ya'ipi pichirin. Napoaton ama të'huacosohuë'. Ni'sárinquëma'” itërin.

Quisocriso imarëhuaso' sha'huicaso' ya'huërinso'
(Mateo 10.32-33; 12.32; 10.19-20)

⁸ Ina quëran taantarín: “Tëhuënchachin iyaro'sa', ‘Quisoso imarahuë’ topatama', ayaro' tahuëri canta' nohuantaranquëma'. ‘Imarinco mini,’ itarahuë Yosë'pa'. Anquëniro'santa' natanapi.

⁹ Nipirinhuë', Yosë quëran quëmapico nipirahuë' a'pohuatamaco, carinquëmanta' a'poaranquëma'.

‘Co nohuitërinacohuë’, itarahuë. Anquëniro'santa' natanapi.

¹⁰ A'naquën no'huitonaco, pinorinaco. Ina quëran oshanëna marë' sëtohuachina', Yosëri oshanëna' inquitarin. Nipirinhüë' Ispirito Santo pinotona' oshahuanpiso', co onporonta' inquitarinhüë'.

¹¹ A'na tahuëri mapachinënquëma', cotio niyontonpiso pëiquë quëpaarinënquëma'. Hua'ano'sa', coisëro'sa', inapitaquë sha'huirapihuachinënquëma', '¿Ma'cha tonopocoya?' ama tocosohüë'.

¹² Naporo' Ispirito Santo catahuaarinquëma' noya a'panitacamaso',” itërin Quisosori.

Nani ma'sha nohuantopiso'

¹³ Na'a piyapi'sa' natanaso', a'nari huëcapairin.

—Maistro, tatahuë nani chiminin. Nani ma'sha ya'huëtopirinhüë', patërin. Iyahuëso' nipirinhüë' apiratërinco. Co nohuantërinhuë' patomatiincoso'. Sha'huitëquë' patomachinco, itërin.

¹⁴ —Co coisë pochin nica'huaso' ya'huërinhuë', itërin Quisosori.

¹⁵ Napotahuaton, ya'ipiya pënënin.

—Ama iyaro'sa' ma'sha canacamasoáchin yonquicosohüë'. Co nani ma'sha ya'huëtinquëma' huarë' noya nanpiaramahuë', itërin.

¹⁶ Itahuaton, a'na pënënto nanan sha'huitërin. “Ni'co'. A'na ma'huan ya'huërin. Iminënquë sha'pachina, hua'huayátërahuë nitërin.

¹⁷ Napoaton ya'ipi pëinënpita ya'sotërin huachi. '¿Insëquëcha ma'sha aco'iya?' ta'ton, yonquiárin.

18 Yonquihuachina, tapon: 'Pëiro'sa' i'quitahuato, a'na pëiro'sa' niantarahuë. Panca panca nisarahuë. Inaquë ya'ipi ma'shanëhuëpita acoarahuë.

19 Na'a ma'sha ya'huëtërinco. Co apípora no-huantarahuë'. Co huachi sacatarahuë'. Noya coshatápo. Noya o'opo. Capa cancantato, nóya ya'huápo,' ténin yonquinën quëran.

20 Napopirinhüë', Yosëri itërin: 'Quëmaso' co manta' yonquiranhüë'. Ipora tashi chachin ca no-huanto, chiminaran. Nani ma'sha canapiranhüë', ya'ipiya pataran ni'ton, a'napitari mapon,' itërin.

21 Canpitanta' nani ma'sha canapomarahüë', co Yosë yonquihuatomahuë', ina ma'huan pochin nisarama'. Co manta' ya'huëtomiatarinquëmahuë'. Co Yosë'pa' canamiataramahuë', ténin Quisoso.

Yosë noya a'pairinpoaso'

(Mateo 6.25-34)

22 Ina quëran ca'tano'sanënpita itapon: "A'naquën ma'sharáchin yonquipi. Capacaiso', o'ocaiso', a'mocaiso', inasáchin yonquipi. 'Nani ma'sha ya'huëtöhuachinco, nóya ya'huarahüë', topirinhüë' yonquinëna quëran. Ama iyaro'sa' ina pochin cancantocosohüë'.

23 Yosë chachin ananpirinpoa'. Nonënpoa' quëtërinpoa'. Co capacaso marëáchin isoro'paquë acorinpoahuë'. Noyápiachin a'mocasonta' co onpopinchin yonquicaso' ya'huërinhuë'. Yosë na'con na'con yonquihuatëhua', catahuarinpoa' noya ya'huëcaso'.

24 Ni'co'. Inairaro'sa' co sha'topihuë'. Co cayarinso' sënapihuë'. Cosharo' tapacaso marë' co

pëi' ya'huëtopirinahuë', Yosëri catahuarin. Ina nohuanton, cosharo' ya'huëtopi. Canpitaso' inapita quëran na'con na'con nosororinquëma'.

²⁵ Ama nisha nisha yonquiatoma', napion cantocosoahuë'. Chiminacaso' nanihuachin, co huachi a'na ora tëranta' nanpicaso' ya'huërinhuë'.

²⁶ Canpitaora co manta' nanitapapiramahuë'. Yosë nohuanton, noya ya'huërama'. Napoaton sano yonquiatoma', ya'huëco'.

²⁷ Ni'co'. Yancoro'sa' co sacatopihuë'. Co manta' a'mocaso nipihuë'. Nipirinhüë', noyápiachin yancotopi. Iráca copirno Saromon nani ma'sha ya'huëtërin. 'Ma noyápiachincha a'morin paya,' topi. Yancoro'saso' napoaponahuë', ina quëran noya noya ya'nopi.

²⁸ Pacatoro quëran huarë' Yosëri yonquirin. A'na tahuëriíchin ya'huëpirinhüë', ahuihuachina, ahuiquitëre'. Co hua'qui' ya'huëpirinhüë', Yosëri yonquirin. Ina nohuanton, noya papotërin. Canpitaso' ina quëran na'con na'con yonquirinquëma'. Ina nohuanton, a'mocamasonta' ya'huëtarinquëma'. ¿Onpoatomata' nipachin co natëramahuë'? 'Yosë catahuarinco mini,' ta'caso nipirinhüë'.

²⁹ Ama ma'sha yonquiatoma', pa'yancosohüë'. '¿Ma'cha ca'në'poya? ¿Ma'cha o'orë'poya?' ama tocosohüë'.

³⁰ Co Yosë imapisopitahuë' ina pochin yonquipi. Ma'sharáchin yonquipi. Canpitaso nipirinhüë', tatanëma' inápaqué ya'huërinso' yonquirinquëma'. Ya'ipi pahuantërinquëmasopita nitotërin.

³¹ Napoaton Yosë na'con na'con yonquico'. A'napitanta' catahuaco' hua'anëntërinquë

ya'conacaiso marë'. Ina pochin cancan-tohuatama', Yosë catahuaringuëma'. Ina nohuanton, ma'sha pahuantërinquëmasopita ya'huëtarinquëma', itërin.

Canamiatërëhuaso'
(Mateo 6.19-21)

³² Naquëranchin itaantarin:

—Ama iyaro'sa' pa'yancosohuë'. Ohuica pë'tahuana'pi pochin nicato a'paiaranquëma'. Caraichinquëma' nipomarahuë', Yosë noya ni'ninquëma'. Hua'anëntërinquë chachin aya'coninquëma'.

³³ Ama na'con ma'sha yontoncosohuë'. Ma'sha ya'huëtohuachinquëma', pa'anahuatoma', sa'ahuaro'sa' quëtoco'. Inapotohuatama', Yosë acanaaringuëma'. Isoro'paquë ma'sha a'naroáchin mocarin. Ihuarinënpoa'. Ma'shari a'quirin. Inapaquëso nipirinhüë' Yosë acanahuachinpoa', ya'huëtomiatarinpoa'.

³⁴ Ma'sharáchin nohuantohuatama', co Yosë yonquiaramahuë'. Nipirinhüë', Yosë na'con nohuantohuatama', ina na'con na'con yonquiarama', itërin.

Noya ninacaso' ya'huërinso'

³⁵⁻³⁶ Ina quëran taantarin: “Noya yonquiatoma', capayatërëso pochin cancantoco'. Ni'co'. A'na patron sa'acaso marë' pa'nin. Onporosona huënantacaso' co piyapinënpita nitotopihüë'. Napoaton noya nitaparahuatona', nanparin i'chinpirahuatona', ninarapi. Canquiton, onconan pi'nihuachina, a'naroáchin i'soatacaiso' ya'huërin.

³⁷ Piyapinēnpita ninarapi quēnanquintahuachina, hua'anēni nóya ni'sarin. Inari chachin nita-parahuaton, cosharo' acotarin piyapinēnpita capacaiso maré'.

³⁸ Yono tashihuē nipon, tahuēri ya'carihuē nipon, huēnantarin. Co huē'ēponaraihuē' ninarapi quēnanquintahuachina, noya ni'sarin.

³⁹ Isonta' yonquico': Ihuatē' a'nanaya huēcaton, pēiquē ya'conin. Hua'anēn co nicasohuē', ma'sha ihuarin. Onporosona huēcacaso' nitotērin naporini, hua'anēni ninaitonhuē', co ma'shanēnpita ihuaitonhuē'.

⁴⁰ Yosē quēran quēmapico ni'to, canpitanta' ninatomaco, ya'huēco'. Hua'quihuato: 'Co a'naroáchin o'mantararinhuē', tosapi a'naquēn. Co nitotasēnquēmahuē', a'nanaya o'mantararahuē," itērin Quisosori.

Inpriato pochin nininso'

(Mateo 24.45-51)

⁴¹ Napohuachina, Pitrori natanin:

—¿Ya'ipi piyapi'sa' Sinioro pēnēnaran?
¿Quiyasáchin nica? itērin.

⁴² Napotohuachina:

“Ni'co' iyaro'sa'. O'maca'huaso tahuēri a'na patron pochin nisarahuē. Inaso' aquē yapa'pachina, inpriatonēn noya natērinso' sha'huitērin. 'Piyapinēhuēpita noya ni'quē'. Cosharo', ma'sha, inapita pahuantohuachina', quētēra'piraquē', itahuaton pa'nin.

⁴³ Inpriatoso' noya yonquihuachin, no'tēquēn natērin. Patronēni huēcapiantahuachina, noya ni'sarin.

44 Noya natërin ni'ton, acoarin ya'ipi ma'shanënpita a'paicaso marë'.

45 Nipirinhüë', inpriatonën nisha cancan-tohuachin, tapon: 'Patron hua'quirarin. Co a'naroáchin huëntaponhuë'; ta'ton, piyapinënpita ahuëapon. Cosonanënpitanta' ahuëapon. Pita nicacasoáchin cancantapon. No'pirápon.

46 Napoaso', a'nanaya patronëni quënanquiantapon. Co nitotasohüë', a'nanaya canquipon. Co natërinhuë' ni'ton, ocoirahuaton, chiníquën ana'intarin. Co natëtono'sahuëpitarë chachin ana'intarin.

47 A'na piyapinënso' patronëni sha'huitopirinhüë', co yonquirinhüë'. Noya nitotaponahuë', co natërinhuë'. Co ma'shanënpita noya tapatërinhuë' ni'ton, chini chiníquën ahuihuitarin.

48 A'naso nipirinhüë' co nitotërinhuë'. Co noyahuë' nipachina, co onpopinchin ahuihuitarinhüë'. Inapochachin canpitanta' na'con a'chintëranquëma' ni'ton, noya natëco'. Na'con nitotohuatama', noya noya natëcaso' ya'huërin," itërin.

Nisha nisha Quisoso yonquirapipiso'

(Mateo 10.34-36)

49-50 "Tëhuëenchachin, iyaro'sa', pën mato-huachina, a'naroáchin huiquitërin. Inapochachin piyapi'sa' a'chintohuato, nisha nisha yonquiapi. Na'a piyapi'sa' no'huiarinaco. Caso' chiníquën parisita'huaso' ya'huërin. Ina yonquiato, sëtërahuë. A'naroáchin nipachin napochinaco.

51 'Cristo o'mahuachin, ya'ipiya nohuantatona', noya ya'huapona', ¿topiramahuë' ti? Co ya'ipiya

nohuantarinacohuë'. Pënënpato, nisha nisha yonquiapi. A'naquën nohuantarinaco. A'naquënso nipirinhüë', co nohuantarinacohuë'.

⁵² Ipora quëran huarë' a'na pëiquë ya'huëpisopita nisha nisha yonquiapi. Catoya'pi nohuantarinaco, caraya'piso nipirinhüë' co nohuantarinacohuë' ni'ton, nino'huiapi.

⁵³ A'na pëiquë pa'pin nohuantarinco. Hui'ninso nipirinhüë' co nohuantarincohuë'. A'na pëiquënta' hui'nin nohuantarinco. Pa'pinso nipirinhüë' co nohuantarincohuë'. Sanapi'santa' nisha nisha yonquiapi. A'shin nimara co nohuantarincohuë'. Hua'huinso nipirinhüë' nohuantarinco. A'shatën nohuantarinco. Notainso nipirinhüë' co nohuantarincohuë' tēnin.

*Ipora ma'sha onporëhuaso' yonquicaso' ya'huërin
(Mateo 16.1-4; Marcos 8.11-13)*

⁵⁴ Ina quëran ya'ipi piyapi'sa' a'chintantaton, itapon:

“No'tëquën, iyaro'sa', yonquico'. Pi'i ya'coninso parti tashirotohuachina: ‘O'nanapon,’ tēnama'. Ina quëran o'nanin.

⁵⁵ Sor parti quëran chiniquën ihuantohuachina, ‘Huënoca ya'huëapon,’ tēnama'. Naporo' huënocatërin.

⁵⁶ Canpitaso' nonpintënuëma'. O'nan, sëhuën, inapita noya ninopiramahuë', ¿onpoatonta' ipora chachin naporahuësopita co yonquiramahuë'?” itërin.

*Nanan anoyatacaso' ya'huërinso'
(Mateo 5.25-26)*

57 “¿Onpoatomata' canpitaora cancanëma quëran co no'tëquën yonquiramahuë'?

58 Ni'co'. Nihuitëranso marë' yaquëpahuachinënquën, a'naroáchin nanan anoyatëquë'. Co anoyatohuatanhuë', coisëquë quëpaarinënquën. Coisëquë quëpahuachinënquën, sontaroquë yo'coaninënquën ni'ton, tashinan pëiquë po'moarinënquën.

59 Inaquë po'mohuachinënquën, ya'ipiya pahuërëtaquë huarë' pipiaran,” ténin Quisoso. (Inapochachin canpitanta' co noyahuë' nipatama', a'naroáchin nanan anoyatoco', Yosë ana'intochinquëma'.)

13

Co noyahuë' yonquipisopita naniantacaso' ya'huërinsó'

1 Naporo' a'naquën huë'sahuatona', Quisoso sha'huitiipi: “Caririaro'sa' Yosë pëinënquë chinotatona', ma'sha tëparapirinahuë', Piratori sontaro'sa' a'parin tëpacaiso marë'. Inaquë chachin tëpapi,” itiipi.

2 “A'napita caririaro'sa quëran na'con na'con oshahuanpi ni'ton, Yosë nohuanton, ¿tëpapi, topiramahuë' ti?

3 Co inapita na'con na'con oshahuanpihuë'. Canpitanta' co noyahuë' yonquirama'. Co ina naniantohuatamahuë', ana'intarinquëma'. Chiminatoma', parisitomiatarama'.

4-5 Siroiquënta' a'na tori anotaton, shonca posa ya'pi tëparin: ‘Inapitanta' na'con na'con oshahuanpi,’ ¿topiramahuë' ti? Co naporinhuë', ténahuë caso'. Na'a piyapi'sa' Quirosarinquë

inachachin oshahuanpi. Canpitanta' co noyahuë' yonquirama'. Co ina naniantohuatamahuë', chiminatoma', parisitomiatarama'," itërin Quisosori.

Nara co nitërinsohuë'

⁶ Ina quëran iso pënënto nanan sha'huitërin: "A'na quëmapi iminënquë iquira naranta' sha'nin. Papotahuaton a'shinaponahuë', hua'qui' co nitërinhuë'.

⁷ Ina quëran inpriatonën itërin: 'Iso huayo napoonin. Nani a'shinaponahuë', cara pi'ipi co manta' nitërinhuë'. A'nëquë'. ¿Ma'marëta' topinan huanirin?' itopirinhuë',

⁸ 'Ama sinioro ipora a'nëquësohuë'. A'na pi'ipira' tananpitëquë'. Iso pi'ipi noya pacarapiarahüë. Apono acotarahüë noya nitacaso marë'.

⁹ Iso pi'ipi nitapon nimara. Co nitohuachinhuë', sha'huitoco a'nëchinquën,' itërin inpriatonëni," tënin Quisoso.

Chinoto tahuëri apia anoyatërinso'

¹⁰ Chinoto tahuëri nanihuachina, niyontonpiso pëiquë pa'sahuaton, piyapi'sa' a'chintarin.

¹¹ Inaquë a'na sanapi quënanconin, apia nininso'. Sopai nohuanton, nani shonca posa pi'ipi monconpirin. Co nanitërinhuë' no'tëpicaso'.

¹² Quisosori quënanahuaton, përarin. Huëcapaihuachina:

—Nani imoya noyatëran, itërin.

¹³ Së'huapihuachina, a'naroáchin no'tëquën huanirin. "¿Ma noyacha Yosëso' ni'ton, anoyatërinco paya!" tënin.

14 Niyontonpiso pëi' hua'anso nipirinhüë', no'huitërin. Chinoto tahuëri anoyatërin ni'ton, naporin. Napoaton piyapi'sa' itapon:

—Saota tahuëri sacatacaso' ya'huërin. Naporo' huëco' anoyatinquëmaso marë'. Chinoto tahuëriso' co noyahuë' anoyatacaso', itërin.

15 Quisosori natanahuaton, itapon:

—Canpitaso' nonpintëinquëma'. Co no'tëquën yonquiramahuë'. Ohuaca', mora, inapita pë'tahuahuatama', chinoto tahuërinta' i'quiritërama'. I'sha ya'huërinquë quëparahuatoma', o'shitërama'.

16 Iso sanapiso nipirinhüë' Yosë piyapinë niponahuë', hua'qui' parisitërin. Nani shonca posa pi'ipi Satanasëri aparisitopirinhüë', ipora huarë' nicha'ërahuë. Chinoto tahuërinta' anoyatacaso' ya'huërin tënahuë. ¿Ma'ta' canpitaso' yonquirama'? itërin.

17 Natanahuatona', inimiconënpitaso' tapanpi. A'napitariso nipirinhüë', pa'yatopi: “¿Ma noyacha Quisoso nanitaparin paya!” topi.

Mostasaraya pochin nininso'

(Mateo 13.31-32; Marcos 4.30-32)

18 “¿Ma pochinta' Yosë hua'anëntërinso'? topiramahuë'. A'na pënënto nanan sha'huitanta'inquëma' canpitanta' nitotacamaso marë'.

19 Mostasaraya pochin ninin. Ya'pirin hua'huishin niponahuë', iminquë sha'patëra, panca ta'an ninin. Nani a'shinpachina, inairaro'sa' huëcatona', inaquë pëirin,” tënin. (Inapochachin ya'nan nipon, caraíchin piyapi Yosë

imapirinahuë', a'na tahuëri hua'huayátërahuë
imasapi huachi.)

Pan ahuëpocatërinso pochin nininso'

(Mateo 13.33)

²⁰ Ina quëran itantarín: “¿Ma pochinta' Yosë
hua'anëntërinso'?

²¹ Pan ahuëpocatërinso pochin ninin anta'. A'na
sanapi pan nipachina, cato shonca quiro pochin
trico no'mo' manin. Masahuaton, pi'pian tëranta'
pan ahuëpocatërinso' ayontohuachina, ya'ipiya
së'cotërin, pan huëpocatërin huachi,” tënín Quisoso.

Ya'coana pochin nininso'

(Mateo 7.13-14, 21-23)

²² Ina quëran nisha nisha ninanoquë
pa'sahuaton, a'chintëra'piarín. Quirosarinquë
huarë' pa'sarin.

²³ A'chintohuachina, a'na quëmapiri itapon:

—¿Onpo piyapita' cha'ëpona'? ¿Caraíchin nimara
ti? itërin.

²⁴ —Yosë huëntonën pëi pochin ninin.
Ya'coananënso' yamianasha. Na'a piyapi'saso'
yaya'conpirinahuë', co noyahuë' cancantatona',
co nanitopihuë' ya'conacaiso'. Canpitaso
nipirinhüë' ipora chachin ya'conacamaso'
nohuantoco'. Ama hua'quicosohüë'.

²⁵ A'na tahuëri hua'anëni ya'coananën
oncotarín huachi. Naporo huarë' aipiran
huanirahuatoma', yaya'conpiramahuë'.
“I'soatocoi Siniro,” tosapiramahuë', co
nohuantarinhuë'. “Co nohuitëranquëmahuë'.
Co canpitaso' piyapinëhuëpitanquëmahuë',”
itarinquëma'.

26 “Co'ta nohuitërancoi. Quëmaro'coi coshatërai, o'orai. Quiyataquë a'chinan,” tosapiramahuë'.

27 “Co' mini nohuitëranquëmahuë'. Co noyahuë' ninama' ni'ton, co piyapinëhuëpitanquëmahuë'. Paco huachi,” itahuatëinquëma', a'paarinquëma'.

28 Parisitopiquë pa'sahuatoma', na'nëarama', chiníquën parisitarama'. Apraan, Isaco, Cacopo, pënëntona'piro'sa', inapita Yosë hua'anëntërinquë ya'huërapi, ni'sarama'. Canpitaso nipirinhüë' co ya'conamahuë' ni'ton, sëtarama'.

29 Nisha nisha parti quëran huëcatona', Yosë ya'huërinquë ya'conapi. Inaquë noya coshatërëso pochin nóya ya'huërapi.

30 A'naquënso' ipora co piyapi'sari noya ni'pirinahuë', a'na tahuëri Yosëri nóya ni'sarin. A'naquënso nipirinhüë' ipora piyapi'sari noya ni'pirinahuë', a'na tahuëri co Yosëri noya ni'sarinhüë', itërin Quisosori.

*Quirosarinquë ya'huëpisopita yonquiaton,
sëtërinso'
(Mateo 23.37-39)*

31 Naporo' a'naquën parisioro'sa' Quisosoquë huë'pi.

—A'naroáchin ta'aquë'. Irotisë yatëparinquën, iti-
ipi.

32 —Inca. Co yapa'nahuë'. Irotisëso' pa'pi nonpintë'. Paaton, sha'huitonquë'. Nani Yosë sha'huitërinco ma'sha nica'huaso'. Iporaso' ina natëto, sopairo'sa' a'parahuë. Na'a cania'piro'sa' anoyatarahuë. Cara tahuëríchín pochín pahuanarin tiquia'huaso'. Ina sha'huitonquë' nitochin.

33 Inaso napotopirahuë', ipora tahuëri chachin pipito tashira aquëtëran Quirosarinquë nincana'huaso' ya'huërin. Iráca quëran huarë' na'a piyapi'sa' inaquë pënëntopirinahuë', tëpapi. Inaquë canta', tëpainacoso ya'huërin, tënin.

34 Ina quëran itantarin: “¡Ya'ipi Quirosarinquë ya'huëramasopita yon-quiätëinquëma', chiníquën sëtërahuë! Na'a pënëntona'piro'sa' Yosë a'patërinquëma' pënëinëinquëmaso marë'. A'papurinhuë', tëparama'. A'naquën na'piquë të'yaratoma', tëparama'. Ya'ipinquëma' nosoroatëinquëma', na'aro' yacatahuapiranquëmahuë', co ca tëranta' nohuantëramacohuë'. Atari hua'huin to'cohuëtërinso pochin yapa'poyapiranquëmahuë', co nohuantëramacohuë'.

35 Napoaton Tata Yosë patarinquëma'. Co huachi catahuararinquëmahuë'. Co huachi quënanaramacohuë'. O'manta'huaso' tahuëri huarë' quënantaramaco. Naporo': ‘¡Ma noyanquëncha quëmaso paya! Sinioro chachin a'paimarinquën, itaramaco,” itërin Quisosori.

14

Chinoto tahuëri anoyatantarinsó'

1 A'na hua'ani Quisoso amatërin coshatapacaso marë'. Parisio quëmapi inaso'. Amatohuachina, inaquë pa'nin. Chinoto tahuëri ni'ton, a'napitarinta' ni'sapi sha'huirapicaiso marë'.

2 Naporo' a'na cania'pi Quisosoquë huë'nin, panca pomatërinso'.

3 Cotio maistro'sa', parisioro'sa', inapita notëërahuaton, Quisosori itërin:

—¿Noya chinoto tahuëri cania'pi anoyatacaso' ti?
¿Ma'ta' tēnama' canpita? itërin.

⁴ Natanahuatona', ta'tápi. Co manta' topihuë'. Co a'panitohuachinaraihuë', cania'pi sē'huarahuatón, a'naroáchin anoyatërin. —Noya paquë huachi, itërin.

⁵ Ina quëran piyapi'sa' pënëantarín.

—¡Hui'nama' posoquë pa'itohuachina, chinoto tahuëri nipirínhuë', a'naroáchin ocoirama'! Mora tēranta' pa'itohuachina, ocoirama'. ¿Co ocoiramahuë' nica? itërin.

⁶ Parisioro'saso nipirínhuë' tapanatona', co nanitopihuë' a'panitacaiso'.

Pita pochín nininso'

⁷ Yacoshatohuachinara, na'a piyapi'sa' hua'an pirayan yahuënsëpi. “Hua'an pirayan huënsëhuato, chiníquën nanantona'pi pochín ni'sarinaco,” ta'tona', inaquë huënsëconpi. Ina ni'sahuaton, Quisosori itërin:

⁸ —Natanco iyaro'sa' pi'pian pënëinquëma'. Quëmapi yasa'apachina, nipayarinsopita amatërin coshatapacaiso marë'. Inaquë amatohuachinquën, ama hua'ano'sa' pirayan huënsëquësohuë'. Taponá' a'na quëmapi chini chiníquën nanantërinso' huë'sarin.

⁹ Huë'pachín, hua'an itarínquën: “Po'shaquë', iso quëmapi huënsë'in. Pasëquë tēranta' huënsëconquë',” itohuachinquën, tapanaran.

¹⁰ Napoaton amatohuachinquën, co'inquë huënsëquë'. Hua'an huë'pachín, noya nontarínquën. “Huëquë' iyasha, isëquë noya

huënsëiquë'," itohuachinquën, ya'ipi piyapi'sa' noya ni'sarinquën.

¹¹ Inapochachin "Caso' noya noyaco," topatama', Yosë atapanarinquëma'. Nipirihuë', sano piyapi nipatama', Yosë noya noya acoarinquëma', itërin.

¹² Ina quëran pëi' hua'anën pënënaton, itantarin:

—Ca'painëinquënso marë' piyapi amatohuatan, ama quëmopinënpita, amiconënpita, inapitaráchin amatëquësuhuë'. Ma'huanos'a' amatohuatan, inapitanta' amataantahuachinëinquën, i'huërëtarinëinquën.

¹³ Sa'ahuaros'a', apiaros'a', sonpacharos'a', somaraya nininsopita, inapitanta' nosoroaton, amatëquë'.

¹⁴ Ina quëran noya cancantaran. Inapitaso' co nanitopihuë' amatanta'inëinquënso'. Co i'huërëtopirinëinquënhuë', Yosëso' i'huërëtarinquën. Noya ninan ni'ton, ayaro' tahuëri ananpitaantahuachinquën, acanaarinquën huachi, itërin.

*Yosëri amatërinsopita
(Mateo 22.1-10)*

¹⁵ Inaquë coshatasoi', a'naso' natanahuaton, Quisoso itapon:

—Yosë chachin hua'anëntohuachinpoa', nóya coshatarihua'. Noya noya cancantarihua', itërin.

¹⁶ Napotohuachina, pënënto nanan sha'huitërin.

—A'na quëmapiri na'a piyapi'sa' amatërin ca'pacaiso marë'.

¹⁷ Tahuëri nanihuachina, inpriatonën a'parin sha'huitantacaso marë'. "Huëco huachi. Nani cosharo' taparin," itërin.

18 Nani amatopirinhüë', co huachi nohuantopihüë'. “Co'chi nanitëraihüë paya,” toconpi a'naya a'naya. “No'pa' pa'anahuëso' nicapo pa'sarahüë. Napoaton co nanitërahuë',” tënin a'na'.

19 “Shonca toro pa'anahuë asacata'huaso marë'. Inapita tënipo pa'sarahüë. Napoaton co ipora nanitërahuë',” tënin a'nanta'.

20 “I'huara sa'arahüë. Napoaton co canta' nanitërahuë',” tënin a'nanta'.

21 Napotihuachinara, inpriatoso ayanahuaton hua'anën sha'huitiirin. “Co huachi nohuantopihüë',” itërin. Natanahuaton, no'huitërin. “Manóton paantaquë'. Cachiquë tëranta' paaton, piyapi maconquë'. Sa'ahuario'sa', apiaro'sa', somaraya nininsopita, sonpacharo'sa' inapita maconquë',” itërin. Itohuachina, pa'sahuaton, macontarin.

22 Huënantarahuaton, sha'huitiantarin. “Nani maconpirahuë'. Ipora huanta' pahuanarin piyapi'sa' nanicaso',” tënin inpriatonën.

23 “Ninano quëran pipirahuaton, macoantaquë'. Nisha nisha ira pa'taton, sha'huitonquë' huë'ina'. Imino'saquë huarë' paaton, maconquë'. Na'a piyapi'sa' nohuantërahuë'.

24 Ya'nan amatërahuësopitaso', co huachi ca'painacoso' nohuantërahuë' ni'ton, inapoco',” itërin hua'ani, tënin Quisoso.

Sacai' imacaso'
(Mateo 10.37-38)

25 Ina quëran Quisoso paantarin. Na'a piyapi'sari imasapirinahuë', tahuërëtahuaton, itapon:

26 “Yaimapatamaco, ca na'con na'con nosoroco. Tatama', mamama', inapita co

onpopinchin nosorocaso' ya'huërinhuë'. Sa'ama', hui'nama', iyaparima', oshiparima', inapitanta' co onpopinchin nosorocaso' ya'huërinhuë'. Canpitaora nohuantëramasonta' naniantatoma', casáchin imaco huachi. Co na'con na'con nosorohuatamacohuë', co tēhuëinchachin imaramacohuë'.

²⁷ Imapatamaco, a'napita aparisitarinēnquëma'. Yatëpapurinēnquëmaonta', imamiatoco. Corosëquë chiniquën parisitërë'. Inapochachin canpitanta' imapatamaco, aparisitarinēnquëma'. Co ahuantohuatamahüë', co tēhuëinchachin imaramacohuë'.

²⁸ Ni'co' iyaro'sa'. A'na quëmapa panca tori yanipachin, co a'naroáchin nininhuë'. Ya'ipi pa'tërinso'ton yonquirin.

²⁹ Ina quëran coriquinën nanihuachina, pëiarin huachi. Co coriquinën nanihuachinhuë', co pëirinhuë'. Patomaíchin a'canin naporini, a'napitari tēhuaitonahuë'.

³⁰ 'Ni'co'. Panca yapëipirinhuë', co nanitërinhuë' a'canacaso', ichitonahuë'.

³¹ Isonta' yonquico'. A'na copirno ya'huërin, shonca huaranca sontaro'sa' camairinso'. Inimiconënso nipirinhuë', cato shonca huaranca sontaro'sa' camairin. Ina napo' huë'pachinara, co a'naroáchin ahüëapon pa'sarinhuë': 'Sacai' minsëcaso', ta'ton, yonquirárin.

³² Co nanitochináchinhuë' nipachina, comisionën a'parin nanan anoyatacaso marë'.

³³ Inapochachin pënënanquëma'. Sacai' imamancoso', tēnahuë. Napoaton noya yonquiatoma', imaco. Casáchin yonquihuatamaco, tēhuëinchachin noya imasaramaco," tēnin Quisoso.

Yamora pochin nininso'
(*Mateo 5.13; Marcos 9.50*)

34-35 Ina quëran taantaran: “Yamora noya acashicaso' niponahuë', chiminpachinaso co huachi cashirinhüë' ni'ton, co huachi ma'marë tëranta noyatërinhuë'. Topinan të'yatërë'. Huëratëhuanpatama', noya natanatomaco, yonquico',” itërin Quisosori. (Canpitanta' co noya cancantohuatamahuë', co Yosë nohuantarinquëmahuë' tapon naporin.)

15

Ohuica chihuërinso pochin nininso'
(*Mateo 18.10-14*)

1 Nisha nisha piyapi'sa' huë'pi Quisoso natanacaiso marë'. Copirno marë' coriqui ma'patona'piro'sa', oshahuano'sa' itopiso', inapitanta' huë'pi.

2 Ina ni'sahuatona', parisioro'sa', cotio maistro'sa', inapitari no'huipi.

—¿Onpoatonta' Quisoso oshahuano'sa' pa'yatërin? Inapitarë' coshatarin, co napocasohüë' nipirinhüë', toconpi.

3 Ina natanahuaton, Quisosori iso pënënto nanan sha'huitërin ayonquicaiso marë':

4 “A'na quëmapi pasa ohuicaro'sa' pë'tahuaton, ya'ipiya nosororin. A'naya tëranta' chi-huëhuachina, yonípon pa'sarin. A'napitaso' pastoquëranchin patahuaton, hua'qui' yonísarin. Quënanaguë huarë' yonísarin.

5 Quënanahuaton, pa'yatërin. Pitënahuaton, quëmantarín.

⁶ Pëinënquë canquiantahuachina, nipayarinsopita, ya'cariya ya'huëpisopita, inapita sha'huitërin. 'Ohuicanëhuë chihuëpirinhuë', quënanahuë. Ina marë' nóya cancantahua', itërin.

⁷ Inapochachin Yosë ni'ninpoa'. Noya piyapi ya'huëhuachin, Yosëri noya ni'sarin. Nipirinhuë', oshahuano'santa' nosororin. A'naya tëranta' co noyahuë' yonquirinso' naniantohuachin, Yosë ya'huërinquënta' capa cancantomatapi," itërin Quisosori.

Coriqui ayatërinso'

⁸ Ina quëran iso pënënto nanan sha'huitantarin: "A'na sanapi shonca coriqui prata quëran nininso' ya'huëtopirinhuë', a'nara' ayatërin. Nanparin i'chinpitahuaton, noyá huitëtërin. Quënanaquë huarë' yonisárin.

⁹ Quënanahuaton, nipayarinsopita, ya'cariya ya'huëpisopita, inapita sha'huitërin. 'Coriquinëhuë ayatopirahuë', quënanahuë. Ina marë' noya cancantahua', itërin.

¹⁰ Inapochachin a'na piyapi tëranta' co noyahuë' yonquirinsopita naniantohuachin, anquëniro'santa' noya cancantapi," itërin.

Oshahuana'pi huëantarinso'

¹¹ Ina quëran Quisosori itaantarin: "A'na quëmapa cato' hui'ninpita ya'huëtopirinhuë',

¹² hua'hua nininsoari pa'pin itërin: 'A'na tahuëri ya'ipi ma'shanënpita iyahuëro'co patomatarancoi. Caso nipirinhuë' apira nohuantërahuë. Ipora tata quëtochanco, topirahuë', itërin. Itohuachina, patoma ma'shanënpita quëtërin.

13 Cara tahuëri quëran pochin hua'hua nininso' yapipirin. Ya'ipi ma'shanënpita pa'anahuaton, coriqui canarinso' masahuaton, aquë pa'nin. Inaquë no'pirárin, nansarárin, monshihuanárin. Na'a coriqui quëparinso' i'quirin.

14 Nani ya'ipi i'quihuachina, inaquëso' tanarotopi ni'ton, co manta' capacaso' ya'huërinhuë'. Inanta' tanarin.

15 Napoaton a'na patronquë pa'nin. 'Canta' sacachi, topirahuë', itërin. 'Noyahua'. Sacatëquë' nipachin,' itahuaton, pastoquë a'parin coshinënpita a'paicaso marë'.

16 Inaquë paaton, coshiro'sa' a'cararin. Tanaton, coshi ca'ninso' tëranta' nayapirinhüë', co incari quëtërinhuë'.

17 Ina quëran yonquirin. '¡Ma'huántacha ninahuë paya! Tata piyapinënpitaso' noya coshatapi. Caso nipirinhüë' tana yatëparinco ta'a.

18 Paato, tatahuë nonchi: "Co noyahuë' tata ninahuë. Nonpintëranquën. Co Yosë natëtohuë', oshahuanahuë.

19 Co noyahuë' ninahuëso marë' co huachi hui'nán pochin cancantancoso' ya'huërinhuë'. Piyapinën pochin tëranta' ni'co," ichi,' tënin yonquinënuë.

20 Ina quëran pa'pin ya'huërin'pa' paantarin.

Ya'caritëriahuaso', aquë quëran pa'pini quënanin. Quënanahuaton, na'con nosoroaton, ta'aparin. Iporahuaton, apinorin.

21 'Co noyahuë' ninahuë, tata. Nonpintëranquën. Co Yosë natëtohuë', oshahuanahuë. Co noyahuë' ninahuëso marë' co huachi hui'nán pochin cancantancoso' ya'huërinhuë', itërin pa'pin.

22 Napotopirinhüë', pa'piniso' na'con nosororin. Piyapinënpita camairin. 'Manóton paatoma', noyápiachin nininso' maconahuatoma', a'motoco'. Po'moitërantá' noyápiachin nininso' po'motoco'. Sapatënta' matonquë' po'moin.

23 Ina quëran toroa'hua amoshin nininso' ma'toma', tëpaco' ca'ahua'. Capa cancantatëhua', pita niahua'.

24 Iso hui'nahuë chiminin pochin niponahuë', iporaso' ya'noantarin. Ayatë pochin nipirinhüë', iporaso' niantarahüë', itërin. Ina quëran pita nisapi.

25 Paninanso nipirinhüë', iminquë sacatërin quëran huëntararin. Pëiquë ya'caritëriahuaso', mosica pi'nirapiso natanin. Nansatona', capa cancantapi.

26 Natanahuaton, piyapinën përarin: '¿Onpoatonta' pita nisapi?' itërin.

27 'Co'ta iya'hua huënantarin. Noya canquintarin ni'ton, tatari pa'yatërin. Toroa'hua amoshin nininso' atëpatërin capacaso marë', itërin.

28 Ina natanahuaton, no'huitërin. No'huitaton, co yaya'coninhüë'. Pa'pini pipirahuaton, itërin: 'Huëquë' conpa capa cancantahua', itopirinhüë'.

29 'Inca tata. Na'a pi'ipi quëma marë' chiniquën sacatërahuë. Sha'huitohuatancora, ya'ipiya natëranquën. Napoaponahuë', co caso' chipo tëranta' quëtërancohuë' amiconëhuëpita amatahuato capa cancanta'huaiso marë'.

30 Iso hui'nanso nipirinhüë', aquë paaton no'piárin. Monshihuanárin. Coriquinën quëtopiranhüë', ya'ipi i'quirin. Ina quëran huënantahuachina, quëmari nosoroaton, pa'yatëran.

Toroa'hua amoshin nininso' atëpatëran coshatacaiso marë'; itërin.

³¹ Napotohuachina, pa'pini itërin: 'Nosororanquën mini conpa. Quëmaso' co ya'huincaranhuë'. Ya'ipi ma'shanëhuëpita quëchinquën. Ya'ipiya quëmaquën nisarin.

³² Iya'huaso nipirihuë', nani huënantarin. Chimininso pochin niponahuë', ya'noantarin. Ayatërëso pochin nitopirëhuahuë', niantarëhua'. Ina marë' noya cancantacaso' ya'huërin, itërin pa'pini," tënin Quisoso.

16

Inprietori nonpintërinso'

¹ Ina quëran ca'tano'sanënpita a'chintantaton, itapon: "A'na ma'huan ya'huërin. Inprietonën chiniquën nanan quëtërin piyapinënpita camaicaso marë'. Inari asacatërin. Chiniquën nanantaton, nihipiso' ninshitërin. Inaso nipirihuë', nonpintaton, inaora marë' coriqui masarin ni'ton, sha'huirapipi.

² Ma'huanso' natantahuaton, amatërin. 'Quëmaso' nonpintaranco natantërahuë. Coriqui quëtëranquënso' quëmaora marë' manan ni'quëhuarë', ocoiaranquën. Ya'ipi nihuirinacoso' ninshitoco nitochi, itërin.

³ Inprietonënso' pipirahuaton, yonquirarin. '¿Ma'cha onpo'i nicaya? Hua'anëhuë ocoiarinco. Co nanitërahuë' chiniquën sacata'huaso'. Naporahuaton, tapanato, co nohuantërahuë' coriqui topinan ma'pata'huaso'.

⁴ Na'a quëmapi'sa' hua'anëhuë nihipi. Iporaso' inapita catahuarahuë. Ina quëran hua'anëhuë

ocoihuachinco, inahuanta' catahuarinaco nancapica'huaso marë', tēnin yonquiaton.

⁵ Naporahuaton, co'huara hua'ani ocoiyatērasohuë', nihuitopisopita amatērin. A'naya a'naya huë'pi. A'naso' huë'pachina, natanin. '¿Onpota' hua'an nihuiran?' itērin.

⁶ 'Pasa rata toma' ma'parahuë ni'ton, ina nápo' nihuirahuë', itohuachina, 'Inta nipachin, nihuitēranso quirica masahuaton, a'natērápo shoncaíchin ninshitantaquë', itērin.

⁷ Ina quēran a'nanta' huë'nin. Huë'pachina, '¿Onpota' quēmanta' nihuitēran?' itērin. 'Trico ma'parahuë ni'ton, pasa costaro marë' nihuirahuë', tēnin. 'Inta nipachin, Posa shoncaíchin ninshitantaquë', itērin. Inapotēra'piaton, na'a amiconēnpita catahuarin ama na'con pahuērētaçaiso marëhuë'.

⁸ Hua'ani natantahuaton, amataantarin. 'Naquēranchin nonpintantaranco. Nipirinhüë', "ma noyacha yonquiran paya," tēnahuë', itērin hua'anēni. Ni'co' iyaro'sa'. Na'a piyapi'sa' co noyahuë' nipisopita noya yonquipi inaora canacaçaiso marë'. A'naquēmaso nipirinhüë', imapiramacohuë', co onpopinchin yonquiramahuë' noya nicacamaso marë'.

⁹ Coriqui ya'huētohuachinquēma', ama canpitaoráchin i'quicosohuë'. A'napita pahuantohuachina', quētoco'. Inapohuatama', Yosë'pa' noya ni'sarinquēma'. Chiminpatama', Yosë inápaquë quēpantarinquēma'. Coriquinēma' patopiramahuë', inatohua' noya noya ya'huëcontarama'.

¹⁰ Ni'co' iyaro'sa'. Hua'anēma'

sha'huitohuachinquëma', natëcamaso' ya'huërin. Pi'pian tëranta' sha'huitopirinquëmahuë', natëhuatama', noya ni'sarinquëma'. Chini chiniquën nanan quëtarinquëma'. Co'so' natëhuatamahuë', co chiniquën nanan quëtarinquëmahuë'. 'Nonpintarínco,' ta'ton, co huachi natëarinquëmahuë'.

11 Ya'ipi coriquinëma' canpitaora marë' i'quihuatama', co insonta' inápaquë acanarinquëmahuë'.

12 Iporaso' Yosë nohuanton, ma'sha, coriqui, inapita ya'huëtarinquëma'. A'naninquëmaso pochin quëterinquëma'. Topinan quëran i'quihuatama', co manta' Yosë'pa' canamiataramahuë'.

13 Cato' patron camaihuachinquëma', co nanitëramahuë' cato chachin natëcamaso'. A'naso' nohuantatoma', noya natëarama'. A'naso nipirinhüë' co onpopinchin nohuantatomahuë' co natëaramahuë'. Inapochachin canacamasoáchin yonquihuatama', co nanitaramahuë' Yosë natëcamaso'. Coriquiráchin cancantohuatama', co Yosë natëaramahuë', itërin Quisosori.

14 Parisioro'sa' coriquiráchin cancantopi. Napoaton Quisoso a'chininso' natanahuatona', tēhuapi.

15 Tēhuapirinhüë', Quisosori itërin: "Canpitaso' Yosë imaramaso pochin nipomarahüë', co tēhuënhachin imaramahuë'. Nonpinama'. Yonquiramaso chachin Yosë nitotërin. Piyapi'sa' noya ni'pirinëinquëmahuë'. Cancanëma quëranso yanonpinama' ni'ton, Yosë co pi'pian tëranta' noya ni'sarinquëmahuë'," itërin.

Yosë quiricanën quëran pënëninpoaso'

16 Ina quëran tantarin: “Íráca Moisësë, pënëntona'piro'sa', inapita pënëntopi nani ma'sha natëcaso'. Ina quëran Coansha Paotista huë'pachina, noya nanan sha'huirin Yosë hua'anëntërinquë ya'conacaiso marë'. Yaya'conpisopitaso' chiníquën cancantatona', ya'conapi.

17 Quiricanën quëran Yosë no'tëquën pënëninpoa'. Isoro'pa', pi'iro'të', inapita ta'huantapirinahuë', ya'ipi Yosë nanamënso' ya'huëmiatápon. Co a'na hui'sharinso tëranta' topinan quëran ninshitopi-huë' ni'ton, ya'ipi naniarin,” ténin.

*Sa'ahuano'sa' pënëninso'**(Mateo 19.1-12; Marcos 10.1-12)*

18 Ina quëran Quisosori pënëantarin: “Co sa'ama' tē'yatamaso' ya'huërinhuë'. Noya nichinpitacaso' ya'huërin. Napoaton sa'ama' tē'yatatoma', a'na sanapi maantahuatama', oshahuanarama'. Monshihuaninso pochin Yosë ni'sarinquëma'. Insosona ina sanapi so'ini tē'yatërinso chachin maantahuachina, inanta' monshihuaninso pochin Yosëri ni'sarin,” itërin.

Ma'huan parisitërinso'

19 Ina quëran itaantapon: “A'na ma'huan ya'huërin. Nani ma'sha ya'huëtërin. Morin pa'ton nininso' a'morin. Noyápiachin a'moton, nani tahuëri pita pochin nicaton, nóya coshatërin. Co manta' pahuantërinhuë'.

20-21 A'na quëmapinta' inaquë ya'huërin, sa'ahua nininso'. Nasaro itopi. Apia ni'ton, co nanitërinhuë' sacatacaso'. Ma'sha topinan

ma'pataton, nanpirin. Ma'huan pëinën aipiran acopi. Ya'coanaquë huënsëarin. Tanaton, ma'huan pë'sotërinso tëranta' nayapirinhüë', co manta' quëtopihuë'. Ta'taráchin niconin ni'ton, ni'niraro'sari huëcatona', irotiipi.

²² Napoin quëran Nasaro chiminin huachi. Chimpachina, Yosë'pa' anquëniro'sari quëparin. Apraan pantarinquë chachin pantarin. Ina quëran ma'huaonta' chiminipachina, pa'pitopi.

²³ Parisitopiquë paaton, parisitárin. Në'përahuaton, aquë quëran Nasaro quënanin. Tata Apraanë' ya'huëarin.

²⁴ Napoaton chiníquën përarin: '¡Tata Apraan, nosoroco canta! Pënuquë parisitáruhuë. Nasaro a'patimaco i'sha pi'pian tëranta' api'nichinco,' itopirinhüë'.

²⁵ 'Co'chi nanitërahuë paya. Ni'quë'. Quëmaso' nanpipon, nani ma'sha ya'huëtopirinquënhüë', inasáchin yonquiran ni'ton, iporaso' parisitáran. Nasaroso nipirinhüë' nanpipon, parisitápirinhüë', iporaso' noya ya'huarin huachi.

²⁶ Naporahuaton, Yosë'pa' pa'patëra, co onporonta' pipirëhuë'. Inapochachin parisitopiquënta' pa'patëra, co onporonta' Yosë'pa' pa'nëhuë'. Panca tahuan ya'copitërinso pochin ni'ton, co nanitërehuë' pëntonacaso', itërin.

²⁷⁻²⁸ Napotopirinhüë', itantarin: 'A'natërápo iyahuëpita ipora ya'huërapí. Nasaro a'paquë' tatahuë pëinënuquë iyahuëpita pënenacaso marë'. Caso' parisitápató, co nohuantërahuë' isëquë huëcacaíso', itërin.

²⁹ Napotohuachina, Apraani itërin: 'Co'ta Yosë quiricanën ya'huëtopi. Inaquë Moisësë,

pënëntona'piro'sa', inapita ninshitopi nontatona' nitotacaiso marë'. Inapita natëina', itërin Apraani.

³⁰ 'Nani nontaponaraihuë', co natëpihuë'. Nipirinhüë', chimininsó' nanpíantahuaton, pënënconpachin, natëpona' nimara. Co noyahuë' yonquipisopita naníantatona', Yosë tahuërétantapona' nimara, topirahuë', ténin.

³¹ 'Co Yosë quiricanën natëhuachinahuë', chimininsonta' nanpíantapirinhüë', co onporonta' natëapihuë', itërin Apraani," ténin Quisoso.

17

Anishacancantopisopita

(Mateo 18.6-7, 21-22; Marcos 9.42)

¹ Ina quëran ca'tano'sanënpita pënëantarin. "Nisha nisha ma'sha ya'huërin anishacancanti-inpoaso'. Nipirinhüë', anishacancantona'piso' pa'pi co noyahuë' ni'ton, jma'huantacha nisarin paya! Ina marë' Yosëri chiníquën ana'intarin.

² Co'huara hua'huaro'sa tëranta' anishacancanchátérasohüë', marëquë chimiitërin naporini, noya noya niitonhuë'. Pancara'piquë a'sonconotahuatona', tē'yaitopi naporini, co aquëtë' oshahuaintonhuë'. A'naquënta' imasapirinacohüë', co chiníquën cancanchatërapihuë'. Hua'huaro'sa' pochin cancantopi. Inapita anishacancantohuachina', Yosëri ana'intarin.

³ Napoaton, ni'cona a'napita anishacancantotama'.

A'na piyapi ma'sha onpotohuachinquëma', pënëncó'. Naporinso marë' sëtohuachina, nanan anoyatoco'.

4 A'na tahuërimarëáchin canchisëro' napotopirinquëmahüë', canchisëro chachin: 'Co noyahuë' ninahuë ni'ton, sëtërahuë,' itohuachinquëma', nanan anoyataantaco'. Co onporonta' no'huicaso' ya'huërinhuë'," tënin.

Ya'ipi cancanënpoa quëran natëcaso' ya'huërin

5 Ina quëran ca'tano'sanënpitari itopi:

—Catahuacoi Siniro, Yosë noya noya natë'i, itopi.

6 —Mostasa ya'pirin hua'huishin ninin. Ina pochin pi'pian tëranta' Yosë natëtoma', nontohuatama', noya catahuarinquëma'. “Yosë nohuanton, iso nara no'pa quëran pipirahuaton, marëquë pa'in,” tënama' naporini, pa'itonhuë'. “Yosë no'tëquën nontërinco,” topatama', sacai' nininso' nanitaparama', itërin.

Yosë marë' sacatacaso' ya'huërinso'

7 Ina quëran itantarin: “Patron ya'huëhuachina, piyapinë camairin. Camaihuachina, iminënquë sacatërin. Pë'tahuanënpitanta' a'pairin. Nani sacatohuachina, imin quëran huënantahuachina, patroni a'naroáchin a'carin, ¿topiramahuë' ti?

8 Co naporinhuë'. Patron'ton yacoshatërin. Napoaton piyapinë sha'huitërin. ‘Cosharo' niquë'. Ina quëran nitaparahuaton, o'huintoco ca'i. Nani coshatohuato, o'shitoco,' itërin. Nani coshatohuachina, naporo huarë' piyapinëso' coshatërin.

9 Piyapinë camairin ni'ton, natërin. ‘Ma noyanquën ni'ton, natëranco. Ina marë' “Yosparinquën,” 'co itërinhuë'.

10 Canpitanta' iyaro'sa', Yosë sha'huitohuachinquëma', natëco'. Nani natëhuatama': "Topinan piyapinënpoa' ni'tëhua', natërëhua', nitoco'. Ya'ipiya natëcamaso' ya'huërin," itërin Quisosori.

Chana caniori maninsopita anoyatërinso'

11 Ina quëran Cariria parti na'huëtahuaton, Quirosarinquë pa'sarin. Samaria yonsan ya'cariya pa'nin.

12 Inaquë paaton, a'na ninanoquë canconin. Canconpachina, shonca quëmapi'sa' chana caniori maninsopita quënanconin. Inapitaso' aquëmiáchin huanirahuatona',

13 chiníquën nontopi:

—¡Quiyanta' Maistro nosoroatoncoi anoyatocoi topiraihuë'! itopi.

14 Napotohuachinara, ni'sahuaton, itapon:

—Paatoma' corto hua'an noyatëramaso a'notonco', itërin. Napotohuachina, pa'pi.

Paasoi', a'nanaya canio inquipi. Noyatopi.

15 A'nara': "Nani noyatërahuë," ta'ton, ayanquintarin. Iratapon pochin "¡Ma noyacha Yosëso' ni'ton, anoyatërinco paya!" tosarín.

16 Quisosoquë huënantahuaton, nantëntaquëchin isonquirin. Isonquirahuaton, "Yosparinquën, Siniro," itërin. Samaria piyapi inaso'.

17-18 —Shonca ya'pi anoyatopirahuë', a'naíchin huënantahuaton, "Yosparinquën," itërinco. Inaso' nisha piyapi niponahuë', Yosë yonquirin. A'napitaso nipirinhue' co "Yosparinquën," itërinacohue', tënin.

19 Ina quëran itantarin:

—Huanirahuaton iyasha, noya paquë. Yosë natëran ni'ton, noyatomiatëran huachi, itërin.

Yosë hua'anëntarinso'
(Mateo 24.23-28, 36-41)

²⁰ Ina quëran Parisioro'sari huëcapairahuatona', itapona':

—¿Onporota' Yosë isoro'paquë hua'anëntarin? itopi.

—Yosë hua'anëntohuachin iyaro'sa', co a'ninquëchin ya'noarinhuë'.

²¹ “Isëquë ya'huarin,” co taponahuë'. “Pasëquë ya'huarin,” co taponahuë'. Yosë hua'anëntohuachinquëma', ya'coancantarinquëma', itërin.

²² Ina quëran ca'tano'sanënpita itantarin:

—A'na tahuëri iyaro'sa', panantarahuë. Naporo' nohuantaramaco. Yosë quëran quëmapico ni'to, o'mantararahuë. “Manóton o'manta'in,” tosapi-ramahuë', co naporo' quënanaramacohuë'.

²³ A'naquën yanonpintarinëinquëma'. “Nani o'mantarin. Pasëquë ya'huarin,” itarinëinquëma' a'naquën. “Patoro'pa' ya'huarin, quiyaso' ni-totërai,” itarinëinquëma' a'naquëonta'. Ina pochin nontohuachinëinquëma', ama natëcosohuë'. Ama inapita imacosohuë'.

²⁴ A'nanaya o'mantararahuë. O'cori' huënsha' topachina, ya'ipi parti a'pintërin. Inapochachin a'na tahuëri ya'ipi piyapi'sa' ni'sarinaco.

²⁵ Iporaso nipirinhue' chiniquën parisita'huaso' ya'huërin. Na'a piyapi'sa' co nohuantarinacohuë'. No'huiarinaco.

26-27 Iráca Noi pënëntopirinhüè', co natëpihuè'. Co natëtonahuè', topinan ya'huëcaisoráchin cancantopi. Coshatapi, o'osapi, sa'asapi, hui'ninpitanta' aso'yapi. Napoatona', co manta' Yosë yonquipihuè'. Noiso nipirinhüè', Yosë natëton panca nancha ninin. Nani tinihuachina, inaquë ya'conin. A'napitaso' co yonquipirinhüè', a'nanaya panca pacon pa'sarin huachi. Naporo' ya'ipiya chimítopi. Inapochachin piyapi'sa' topinan ya'huasoí', a'nanaya o'mantararahuë.

28 Notonta' iráca Sotomaquë ya'huëpirinhüè'. Inaquë a'napitaso' topinan ya'huatona', coshatápi, o'osápi, nipa'antápi, ma'sha sha'sapi, pëiapi.

29 Napoápirinhüè', Noto pipihuachina, naporo tahuëri chachin Yosë nohuanton, inápa quëran pën a'paimarin. A'nanaya ta'huantopi.

30 Inapochachin canta' a'na tahuëri Yosë quëran quëmapico ni'to, ya'noantarahuë.

31 "Ina tahuëri nanihuachin, co ma'shanëmapita yonquicaso' ya'huaponhuè'. Pëinëma aipi ya'huëhuatama', ama ma'sha macacaso marë tëranta' ya'concosohüè'. A'naroáchin ta'aco'. Iminquë ya'huëhuatama', ama pëinëmaquë paantacosohüè'. Topinan paco'.

32 Iráca Noto sa'in ma'shanënpita yonquiaton, co a'naroáchin ta'arinhuè'. Napoaton co cha'ërinhuè'. Ina yonquico'.

33 Noya nanpicamasoáchin yonquihuatama', topinan quëran nanopiarama'. Chiminpatama', parisitomiatarama'. Nipirinhüè', casáchin yonquihuatamaco, tëpapurinënquëmaonta', noya noya nanopimiatontarama'.

34 O'mantahuato, naporo' tashi' cato' piyapi ina

pë'saraquëáchin huë'ësapirinahuë', a'nara' imarinco ni'ton, anquëniri inápaquë quëpantararin. A'naso nipirinhüë' patarin.

³⁵ Cato sanapi shi'shi' pë'sanapirinhuë', a'nara' quëpantararin. A'naso nipirinhüë' patarin. [

³⁶ Cato quëmapi ina iminquëáchin sacatapirinahuë', a'nara' quëpantararin, a'nara' patarin,] tēnin Quisoso.

³⁷ —¿Insëquëta' Sinioro napoapi? itopi.

—Ma'sharo'sa' chiminpachina, tamëro'sari huëcapaipi, itërin. (O'mantahuachin, ya'ipiya nitotapi, tapon naporin.)

18

Coisë naporinso'

¹ “Chiníquën cancantatë', apira apira Yosë nontacaso' ya'huërin,” ta'ton, pënënto nanan sha'huitantarin ama amitona' a'pocaiso marëhuë'. A'chintaton, itapon:

² “A'na ninanoquë a'na coisë ya'huërin. Co manta' Yosë tē'huatërinhuë'. Piyapi'santa' co nosororinhüë'.

³ Ina ninanoquë chachin a'na quëyoron ya'huëpirinhüë', inimiconëni na'con ihuarin. Napoaton coisëquë pa'nin. 'Paso' quëmapi ihuarinco. Sha'huitëquë' quëtanta' inco. Ana'intëquë', itopirinhüë', co nohuantërinhuë' catahuacaso'. Nani tahuëri paantahuaton, inachachin inachachin itantarin.

⁴ Hua'qui' coisëri co natëpirinhüë', napoin quëran ami ami natanin. 'Co' mini Yosë tē'huatërahuë'. Piyapi'santa' co nosororahuë'.

⁵ Iso quëyoronso nipirinhüë' apininco. Apira apira huëcapaihuachincora, pinatanahuë. Co huachi ahuantërahuë'. Napoaton inimiconën ana'intarahuë', tënin.

⁶ Ni'co'. Coisë co noyahuë' niponahuë', napoin quëran quëyoron catahuarin.

⁷ ¡Yosëso nipirinhüë' nóya ni'ton, huay-oninsopita na'con catahuarin! A'napitari aparisitohuachina', Yosëri no'tëquën ana'intarin. Tahuërirë chachin, tashirë chachin ina nontopi ni'ton, catahuaarin. Co naniantarinhuë'.

⁸ Tahuëri nanihuachin, a'naroáchin ana'intarin. Napoaponahuë' o'mantahuato, ¿na'a ya'pita'ma' natëarinaco quë'naimapo to?" itërin Quisosori.

Cato' piyapi Yosë nontopiso'

⁹ A'naquën piyapi'sa' ya'huëpirinahuë'. “Quiyasáchin no'tëquën Yosë natërai. A'napitaso' co quiya pochin natëpihuë',” toconpi. Napopirinahuë', inapita pënënacaso marë' Quisosori itërin:

¹⁰ “Cato' quëmapi Yosë chinotopiso pëiquë Yosë nontacaso marë' pa'pi. A'naso' parisio. A'nanta' coriqui copirno marë' ma'patërinso'.

¹¹ Parisioso' huanirahuaton, sacaronquë Yosë nontërin: ‘Tata Yosë, yanontëranquën. Caso' noyaco. Ina marë' noya ni'nanco ni'ton: “Yosparinquën,” itëranquën. Co a'napita pochincohuë'. Co ihuatërahuë'. Co nonpinahuë'. Co monshihuanahuë'. Paso' quëmapi co noyahuë'. Caso nipirinhüë' co ina pochincohuë'.

12 Nani simana catoro' ayonarahuë. Ya'ipi canarahuë quëran, diesmo quëma marë' acorahuë,' itërin Yosë nontaton.

13 A'naso nipirihuë' co ya'caritërinhuë'. Tapanaton, monshoárin. Oshanën marë' sëtërin. 'Tata Yosë, caso' oshahuanco. Nosoroatonco, oshanëhuë inquitoco,' itërin.

14 Ina oshanën inquitaton, Yosëri noya ni'nin. Parisioso nipirihuë', co noyahuë' ni'nin. A'napita nocanpatama', a'na tahuëri Yosë atapanarinquëma'. Nipirihuë': 'Caora co nanitërahuë' noya nica'huaso'. Catahuaco Sinioro,' topatama', noya acoarinquëma',' tënin Quisoso.

Hua'huaro'sa' nosororinso'
(Mateo 19.13-15; Marcos 10.13-16)

15 Ina quëran hua'huaro'sa' quëpi Quisosori së'huamotocaso marë'. Së'huamotorahuaton, inapita marë' Yosë nontërin. Hua'huaro'sa' quëpisopita ca'tano'sanënpitari yaa'papurinahuë'.

—Ama napotocosohuë'. Quisoso apinama', itopi.

16 Quisosoriso nipirihuë' itërin:

—Tananpitoco' hua'huaro'santa' huë'ina'. Ama a'pacosohuë'. Hua'huaro'sa pochin cancantohu-atama', Yosë hua'anëntërinquë ya'conarama'.

17 Tëhuëenchachin itëranquëma'. Hua'huaro'sa' a'naroáchin yaimarinaco. Co'so' inapita pochin cancantohuatamahuë', co Yosë hua'anëntërinquë ya'conaramahuë', itërin.

Ma'huan yaimarinso'
(Mateo 19.16-26; Marcos 10.17-27)

18 Ina quëran a'na hua'ani Quisoso huëcapairin.

—Quëmaso' Maistro noyanquën, tënahuë. ¿Ma'ta' caso' nii nanpimiata'huaso marë'? Sha'huitoco canta' noya nii, itiirin.

19 —¿Ma'marëta' “Quëmaso' noyanquën” itëranco? Yosëíchin noyaso'.

20 Iráca pënëntërinso' nitotëran. “Ama sa'an tēhuananpitēquēsohuë'. Ama piyapi tēpaquēsohuë'. Ama ihuatēquēsohuë'. Ama nonpinapiquēsohuë'. Tata natēquë'. Mamanta' natēquë',” tēnin Yosë iráca pënëntaton, itërin.

21 —Hua'huatapo quëran huarë' ya'ipi inapita natërahuë, itërin.

22 Ina natanahuaton, Quisosori itantarin:

—Isonta' Yosë nohuantërin. Paaton, ya'ipi ma'shanënpita pa'anconquë'. Coriqui canaranso' sa'ahuario'sa' quëtonquë'. Ina quëran imaquico. Inapotohuatan, Yosë'pa' na'con canamiataran, itërin.

23 Ina natanahuaton, co huachi noya cancantërinhuë'. “Hua'huayátërahuë ma'sha ya'huëtërinco,” ta'ton, sëtërin. Sëtatón, pa'nin.

24 Napohuachina, Quisosori itërin:

—Sacai quëran ma'huano'sa' Yosë hua'anëntërinquë ya'conapi.

25 Ni'co' iyaro'sa'. Nahuan huëratën pi'pira'huaya naninën ya'huëtërin. Camiyo panca masho ni'ton, sacai' inaquë ya'conacaso'. Ina quëran saca sacai' ma'huano'sa' Yosë hua'anëntërinquë ya'conacaiso', itërin.

26 Ina natanahuatona', pa'yanpi.

—¿Incha nica cha'ërë'poya? itopi.

27 –Co insonta' inaora nanitërinhuë' cha'ëcaso'. Yosëíchin nanitërin anoyacancantinquëmaso'. Ya'ipi nanitaparín, itërin Quisosori.

28 –Ni'quë' Siniro, quiyaso' ya'ipi ma'shanëhuëi patahuatoi, imasarainquën, itërin Pitrori.

29 –Tëhuënychachin iyaro'sa', nani ma'sha patohuatama', na'con na'con Yosë catahuarinquëma', tënahuë. A'naquëma' Yosë hua'anëntërinso' a'chinacamaso marë' pëinëma', sa'ama', iyaparima', tatama', mamama', hui'nama', inapita patarama'.

30 Ca marë' patohuatama', ipora chachin Yosë na'con na'con quëtantarinquëma'. Ina quëran a'na tahuëri Yosë'pa' nanpimiatarama huachi, itërin Quisosori.

Chiminacaso' sha'huitantarínso'
(Mateo 20.17-19; Marcos 10.32-34)

31 Ina quëran ca'tano'sanënpita amashamiachin quëparahuaton, itantarín: “Iporaso', Quirosarínquë paantarëhua'. Inatohua' ya'huasëhua', Yosë quëran quëmapico nipirahuë', nani ma'sha onpotarinaco. Pënëntona'piro'sa' iráca ninshitopiso chachin napotarinaco.

32 Hua'ano'sa' masahuatonaco, nisha piyapi'saquë yo'coaninaco. Tëhuuarinaco, no'huiarinaco, ipitarinaco.

33 Chiníquën huihuirahuatonaco, tëpararinaco. Napoaponahuë', cara tahuëriya quëran nãpíantarahuë,” itërin.

34 Natanaponaraihuë', co nitotopihuë'. Ma'sona tapon naporínso' co yonquipihuë'.

Somaraya anoyatërinso'
(Mateo 20.29-34; Marcos 10.46-52)

³⁵ Ina quëran Quiricoquë ya'caritohuachina, a'na quëmapi quënanconin. Ira yonsanquë huënsëarin. Somaraya ni'ton, nani tahuëri inaquë huënsëaton, coriqui topinan ma'patárin.

³⁶ Na'a piyapi'sa' iratapi, natanaton: “¿Inta' huë'sarin?” topachina,

³⁷ “Quisoso Nasaritoquë ya'huërinso' huë'sarin,” itopi.

³⁸ Ina natanahuaton, chiníquën nontërin:

—¡Nosoroco Siniro! Quëmaso' Tapico' shinquën. Yosë a'paimarinquën ni'ton, nosoroco canta', itërin.

³⁹ A'naquën quëchitopisopitari natanahuatona', no'huipi. “Ta'tëquë',” itopirinahuë', aquëtë chachin chiníquën nontërin.

—Nosoroco Siniro. Quëmaso' Tapico' shinquën. Onpopionta' catahuaco, itantarin.

⁴⁰ Quisososo' chiniconahuaton, camaitërin quëcacaíso'. Quëshihuachinara:

⁴¹ —¿Ma'ta' iyasha onpochinquën? itërin.

—Anoyarayatoco Siniro canta' ni'chi, itërin.

⁴² —Noyapa'. Natëranco ni'ton, anoyarayataranquën, itërin.

⁴³ Itohuachina, a'naroáchin noya ni'tërin. “¡Ma noyacha Yosëso' ni'ton, anoyarayatërinco paya!” ta'ton, Quisoso imarin. Piyapi'santa' pa'yatatona', “Ma noyacha Yosëso' ni'ton, anoyarayatërin paya,” topi.

19

Saquio anoyacancantërinso'

¹ Quiricoquë canconahuaton, ninano huáncana pa'sarin.

² Inaquë a'na ma'huan ya'huërin. Saquio itopiso'. Inaso', coriqui copirno marë' ma'patona'piro'sa' hua'anën ni'ton, chiníquën nanantërin.

³ Quisoso inaquë huë'pachina, na'a piyapi'sari yamotërapí. Saquionta': "Canta' Quisoso no-huichi," ta'ton, huë'pirinhuë'. Mo'copiya ni'ton, co nanitërinhuë' quënanacaso'.

⁴ Napoaton ta'arë'nachin piyapi'sa' na'huëtërahuaaton, naraquë nanpëconin. "Isëquëchin Quisoso huë'sarin," ta'ton, inaquë huënsëarin Quisoso nococaso marë'.

⁵ Quisosos' inaquë canconahuaton, në'pëconin. —Iya Saquio, manóton nohuaraquë'. Ipora tahuëri quëma pëinënquë yacahuaranquën, itërin.

⁶ Napotohuachina, manorahuaton, nohuaraimarin. Pa'yataton, "Noya Maistro. Huëquë' ni'quico," itërin. Ina quëran pëinënquë quëparin.

⁷ Piyapi'sari quënanahuatona', ninontapi. "¿On-poatonta' oshahuan pëinënquë yacahuatonin?" nitopi.

⁸ Saquioso nipirinhüë' Quisoso a'chininso' natanahuaton, noya natërin. Napoaton itapon:

—Nani ma'sha Siniro ya'huëtërinco. Ipora patoma sa'ahuario'sa' quëtarahuë. Iráca a'naya a'naya nonpintato, ihuarahuëso' na'con na'con

quētantarahuë. A'na maréichin nipirinhüë', catap-
ini quētantarahuë, itërin.

⁹ Itohuachina, Quisosori itërin:

—Ipora tahuëri Yosë nicha'ërinquën. Sa'an,
hui'nanpita, inapitanta' nicha'ërin. Apraan shin-
quën ni'ton, nicha'ërinquën.

¹⁰ Na'a piyapi'sa' co Yosë natëtonahuë', chi-
huëpi pochin nipi. Inapita yonica'huaso marë'
o'marahuë. Cancanëna' anoyacancanta'huaso
marë' o'marahuë, tënin Quisoso.

Canacaso marë' coriqui quëtërinso'

¹¹ Na'a piyapi'sa' natanapi. Paatona',
Quirosarinquë ya'caritërapí. “Ipora tahuëri'sa'
Yosë hua'anëntarinpoa huachi,” topi. Napoaton
Quisosori a'na pënënto nanan sha'huitërin:

¹² “A'na quëmapi aquë pa'sarin hua'an
ya'conacaso marë'. Yapa'pachina, piyapinënpita
nontërin: 'Inatohua' pa'pato, copirno chiníquën
nanan quëtarinco naro'pa' hua'anënta'huaso marë'.
Oshaquëran chiníquën nanan quëtohuachinco,
huënantarahuë,' toshuaton,

¹³ shonca inpriatonën amatërin. Huë'pachinara,
a'naya a'naya coriqui quëtërin. Napopináchin
quëtëra'piarin. 'Iporaso' aquë pa'sarahuë. Iso
coriqui quëchinquëma' ma'sha pa'anatoma',
na'con na'con canacamaso marë', itërin.
Itahuaton, pa'nin.

¹⁴ Piyapinënpitaso nipirinhüë' co nohuantopi-
huë'. No'huipi. Napoaton comisionënpita a'papi
copirno sha'huitacaiso marë'. 'Ina quëmapi
co nohuantëraihuë' hua'anëntiincoiso'. Ama
acoquësohuë', itoonpi.

15 Copirnosó nipurinhuë' co comisionënpita natëtonhuë', chiníquën nanan quëtërin. Napotohuachina, ya'huërinquë huëantarin. Canquirahuaton, inpriatonënpita amataantarin. Huë'pachinara, '¿Onpota' canarama?' itëra'piarin.

16 A'naso' huë'sahuaton, itërin: 'Ina nápo' coriqui siniro quëtëranco. Ma'sha pa'anato, nani shoncaro' aquëtë canarahuë', itërin.

17 'Ma noya sacatëran. Natëranco ni'quëhuarë', hua'an aco'inquën. Shonca ninanoro'sa' hua'anëntaran,' itërin.

18 Ina quëran a'na inpriatonën huë'pachina, itërin: 'Ina nápo' coriqui, siniro, quëtëranco canta'. Ma'sha pa'anato, a'natëraporo' aquëtë canarahuë', itërin.

19 'Natëranco ni'quëhuarë', quëmanta' hua'an aco'inquën. A'natërápo ninanoro'sa' hua'anëntaran,' itërin.

20-21 A'nanta' nipirinhüë' huë'sahuaton, itërin: 'Quëmaso' siniro, co nosororancoihuë' ni'ton, të'huatëranquën. Co sacataponahuë', canaran. Co sha'topiranhüë', nitërinso' manan. Canahuato, topinan osëretarinco, ta'to, co sacatërahuë'. Ina nápo' coriqui quëtërancoso' panioquë so'pinahuato, taparahüë. Ma'tana ya'huarin,' toconin.

22 'Quëmaso' co noyanquënhüë', chiroran. Co pi'pisha tëranta' natërancohuë'. Quëmaora nanamën quëran napotaranquën. Co sacataponahuë', canaran, ¿itëranco ti?

23 ¿Onpoatonta' nipachin co bancoquë acoranhüë'? Inaquë acoran naporini, pi'pian tëranta' canaitohüë', itërin.

24 Ina quëran piyapinënpita sha'huitërin. 'Iso quëmapi topinan quëran coriqui quëtërahuë. Coriqui osërëtahuaton, paso' quëmapi quëtëquë', na'con na'con canarinso', itërin.

25 'Co'ta, inaso' nani hua'huayátërahuë coriqui ya'huëtërin. ¿Naquëranchin quëtanta'i ti?' itërin piyapinëni.

26 'Ina mini quëtëquë'. Noya natërinco ni'ton, na'con ya'huëtarin. Na'con na'con quëtantarahuë. A'naso nipirinhue' co natërincohuë' ni'quëhuarë', pi'pian ya'huëtërinso tëranta' osërëtarahuë.

27 Co nohuantërinacosopitaso nipirinhue' ma-conco'. Isëquë chachin tëpaco', tënin," itërin Quisosori.

Quirosarinquë canconinso'

(Mateo 21.1-11; Marcos 11.1-11; Juan 12.12-19)

28 Ina tosahuaton, paantarin. Quirosarinquë ya'caritëriarin.

29 Ya'caritahuaton, Oripasë panënnquë canconin. Ina ya'cariya cato' ninano' ya'huërin. A'naso' Piti-paqui itopi. A'nanta' Pitania itopiso'. Inaquë canconahuaton, cato' ca'tano'sanën sha'huitërin.

30 –Paso' ninanoquë paco'. Pëi' ya'natirinquë canconpatama', mora hui'napishin a'sonpinan quënanconarama'. Co incari tëranta' huënsëchätërarinhue'. I'quiritahuatoma', quëshico.

31 “¿Onpotaomata' i'quiritarama'?” itohuachin-quëma', “Sinioro nohuantërin,” itoco', itërin.

32 Itohuachina, pa'pi. Pa'sahuatona', mora a'sonpinan quënanconpi. Quisosori sha'huitërinso chachin quënanconpi.

33 I'quiritaquëya':

—¿Onpotaomata' moraso' i'quiritarama'? itërin hua'anëni.

³⁴ —Siniorori nohuantërin, itohuachina:

—Inta nipachin, quëpaquë', itërin.

³⁵ Napotohuachina quëpatopi. Mora aipi a'mopiso' huëtohuachinara, ina aipi Quisoso huënsërahuaton, pa'sarin.

³⁶ Na'a piyapi'sa' quëchitahuatona', a'mopiso' iraquë huëtopi. Chiníquën hua'an pochin nica-tona', napotapi. Inaquë Quisoso pa'sarin.

³⁷⁻³⁸ Oriposë panën quëran nohuarapona pochin, imarinsopita chiníquën nonsapi.

—¡Ma noyacha Quisososo paya! Nani ma'sha nitotërin. Yosë nohuanton, na'a cania'piro'sa' a'naroáchin anoyatërin, ni'nai. Yosëri a'paimarin hua'anëntinpoaso marë'. Siniorori chachin chiníquën nanan quëtërin. ¡Ma noyacha Yosëso paya! Nanan anoyatërinpoa' ni'ton, noya yonquirinpoa', topi. Noya cancantatona', napopi.

³⁹ Parisioro'sari natanahuatona', no'huipi.

—Imarinënsopita Maistro, sha'huitëquë' ta'china', itopi.

⁴⁰ —Ta'topi naporini, na'piro'sa tëranta' chiníquën nointonahuë', tënin Quisoso.

⁴¹ Ina quëran Quirosarin notënanquë canconpi. Canconpachina, piyapi'sa' yonquiaton, Quisoso sëtërin. Sëtaton, na'nërin.

⁴² “Hua'qui' pënënpiranquëmahuë', co yanatanamacohuë'. Ipora tëranta' no'tëquën yonquirama' naporini, noya cancanchitomahuë'. Iporaso nipirinhüë' co huachi nanitaramahuë'. Co natantochináchinhüë' cancantërama'.

⁴³ Napoaton a'na tahuëri parisitarama'. Inimiconëmapita huëcapairahuatënënuquëma', tancapitarinënuquëma'. Ya'ipi parti quëran ahuëarinënuquëma'. Ninano pairapiramaso' inápa niponahuë', ma'sha a'mitë a'mitëtapí ya'conacaiso marë'.

⁴⁴ Ya'conahuatona', pëinëmapita ohuatapi. Co a'na na'pi tëranta' niya'huiritarinhuë'. Ya'ipinquëma' ta'huantarama'. Nicha'ëca'huanquëmaso marë' o'mapirahuë'. Co nohuantëramacohuë' ni'ton, Yosë ana'intarinquëma huachi," ténin Quisoso.

Nipa'antopisopita Yosë chinotopiso pëi quëran a'parinso'

(Mateo 21.12-17; Marcos 11.15-19; Juan 2.13-22)

⁴⁵ Ina quëran Yosë chinotopiso pëiquë ya'conahuaton, nipa'antopisopita a'parin.

⁴⁶ —Yosë quiricanën quëran tapon: “Ca nohuanto, pëinëhuë ya'huë'in piyapi'sa' nontiinacoso marë',” ténin Yosë. Canpitaso nipirinhüë', ihuatëro'sa' ya'huëpique pochin nitërama', itërin Quisosori. Itahuaton, a'parin.

⁴⁷ Ina quëran nani tahuëri inaquë a'chinin. Corto hua'ano'sa', cotio maistro'sa, ninano' hua'ano'sa', inapitaso' no'huitona', Quisoso yatëpapirinhüë'.

⁴⁸ Na'a piyapi'sari nóya natanatona' yamotopi ni'ton, co nanitopihüë' macacaiso'.

20

Chiniquën nanantërinso'

(Mateo 21.23-27; Marcos 11.27-33)

¹ Ina quëran Yosë chinotopiso pëiquë paantarahuaton, piyapi'sa' a'chintantarín. Noya

nanan pënëntaquëya', cotio ansiano'sa', cotio maistro'sa', corto hua'ano'sa', inapita huë'pi.

² —¿Onporahuatonta' chiníquën nanantaton, nipa'antopisopita a'paran? ¿Inta' nanan quëtërinquën ina pochin nicacaso'? Sha'huitocoi, itopi.

³ —Noyapa', carinquëmanta' natainquëma'. Ina sha'huito huatamaco, canta' insosona nanan quëtërinco'so' sha'huitaranquëma'.

⁴ ¿Incarita' Coansha nanan quëtërin piyapi'sa' aporintacaso marë'? ¿Yosëri nanan quëtërin, piyapiri nica? ¿Ma'ta' tënama' canpita yonquiatoma'? Sha'huitoco carinquëmanta' nanan quëtërinco'so' sha'huichinquëma', itërin Quisosori.

⁵ Natanahuatona', inahua capini ninontopi. “¿Ma'ta' itahua'? ‘Yosëri nanan quëtërin aporintacaso’, itohuatëhua': ‘¿Onpoatomata' nipachin co natëramahuë?’ itarinpoa'.

⁶ Nipirinhüë': ‘Co Yosëri nanan quëtërinhuë'. Piyapiri quëtërin, itohuatëhua', na'a piyapi'sa' chiníquën no'huiarinënpoa'. Na'piquë të'yaratënënpoa', tëpamarinënpoa'. ‘Yosëri a'parin pënëinpoaso marë’, topi ya'ipiya,” nitopi.

⁷ Nani ninontohuachinara, Quisoso itapona': “Ahuën. Co quiyaso' nitotërai huë'. ¿Incariso' Coansha nanan quëtëtomara? Co nitotërai huë’,” toconpi.

⁸ —Napoahuarë', co carinquëmanta' insosona nanan quëtërinco'so' sha'huitaranquëmahüë', itërin Quisosori.

*Inpriatoro'sa' co noyahuë' yonquipiso'
(Mateo 21.33-44; Marcos 12.1-11)*

9 Ina quëran piyapi'sa' a'chintacaso marë', iso pënënto nanan sha'huitaantarín: "A'na quëmapi pancana iminin. Inaquë opasáchin sha'nin. Nani tíquihuachina, inpriatoro'sa' acorin a'paicaiso marë'. 'Sacatëramaso marë', nitërinso' patomachin maco'. Patomachin canta' acotoco,' itërin. Itahuatón, a'na parti pa'nin. Hua'qui' inaquë ya'huërin.

10 Nitërinso' nani cayahuachina, piyapínën ya'huërin'pa' a'parin. Patoma nitërinso' ma'caso marë' pa'pirinhuë', inpriatonënpitari masahuatona', ahuëpi. Ahuërahuatona', topinan a'papi.

11 Naquëranchin hua'anëni a'na piyapínën a'pantapírinhuë'. Inanta' chiníquën no'huitona', ahuëantapi. Ahuëatona', topinan a'paantapi.

12 A'nanta' a'pantapírinhuë'. Pë'sharahuatona', a'papi inanta'.

13 Napoin quëran hua'anëni yonquirin. '¿Ma'cha onpochiya? Na'aya'pi a'papirahuë'. Ahuërahuatona', topinan a'pairachinpi. Hui'nahuë nosoropirahuë', ina huachi a'paarahüë. Ina natëapona' nimara,' ta'ton, hui'nin chachin a'pápirinhuë'.

14 Inpriatonënpitaso' hui'nin quënanahuatona', ninontopi. 'Paso' hui'napi a'na tahuëri pa'pin chiminpachin, iso no'pa chachin hua'anëntapon. Huëco' tëpa'ahua'. Ya'ipi ma'shanënpita canpoari matahua huachi,' nitopi.

15 Naporahuatona', hui'nin masahuatona', aipiran të'yatahuatona', tëpapi.

Pa'pin natantohuachin, ¿ma'ta' onpotintapon, hui'nin chachin tëpatopi ní'quëhuarë'?

16 A'naroáchin huëntarahuaton, inpriatonēnpita tēpapon. Ina quēran nasha inpriatoro'sa' acoantapon, tēnahuē," itērin Quisosori.

Ina natanahuatona':

—¡Ama onporonta' napoinsohuē! topi.

17 Napohuachinara, nirayarahuaton, itantarin:

—Napopiramahuē', ¿ma'ta' tapon nipachin pēnēntona'pi iráca ninorinso'? Ninshitaton, tapon: "Na'pi quēran yapēihuachina, a'na na'pi ya'huēpirinhuē', pēina'piro'sa' co nohuantopihuē'. 'Nagoonin,' ta'tona', tē'yatopirinahuē',

hua'anēni maantarahuaton, 'Iso na'pi mini na'con na'con nohuantērahuē pēica'huaso marē', ta'ton, noya acoantarin.

18 Ina na'pi i'patohuatēra, anotatē' ya'panē'. A'na tahuēriso nipirinhuē' ina na'pi chachin insosona anoantohuachin, ni'sharianin," itērin Quisosori.

19 Ina natanatona', corto hua'ano'sa', cotio maistro'sa', inapitaso' no'huitopi: "Chinotatonpoa', pēnēnarinpoa'," ta'tona', yamapirinahuē' tashinan pēiquē po'mocaiso marē'. Piyapi'sa' tē'huatatona', co mapihuē'.

Copirno marē' coriqui ma'patērinso'
(Mateo 22.15-22; Marcos 12.13-17)

20 Napoaton a'naquēn quēmapi'sa' amatahuatona', itapona': "Nonpintatoma', Quisosoquē paco'. Yaimaramaso pochin nicatora', ina nontoco' atēhuēcaso marē'. Ina quēran sha'huirapihuatatama', hua'ani sontaro'sa' a'paarin ina macacaso marē'," itopi.

21 Itohuachinara, pa'pi Quisoso nontapona':

—Ma noya Maistro nontërancoi. No'tëquën a'chinan. Yosë nanamën no'tëquën a'chintatoncoi, co hua'an tëranta' të'huatëranhuë'.

²² Napoaton yanatanainquën. Noma copirnosó' nisha piyapi niponahuë', ya'ipinpoa' hua'anëntërinpoa'. Coriqui ma'painpoaso marë' comisionën a'parin. Huë'pachina', ¿noya ipora quëtacaso' ti? ¿Ma'ta' Yosë nohuantërin nica'huaiso'? Sha'huitocoi nitochii, itopi.

²³ Quisososo nipirinhue' yonquipisopita nitotërin.

—¿Onpoatomata' yaatëhuëramaco?

²⁴ Noma coriqui quëshico ni'i, itërin. Napo-huachina, quëtopi.

—¿Inta' isoso' nonanpiso'? itohuachina, —Noma copirno, itopi.

—¿Inta' nininëonta' isëquë ninshitopi? itaan-tahuachina, —Noma copirno chachin, itaantapi.

²⁵ —Copirno ma'shanën ni'quëhuarë' inachachin quëtaantaco'. Naporahuaton, Yosëso' nininpoa' ni'ton, hua'anëntërinpoa'. Ya'ipi cancanëma quëran ina natëcaso' ya'huërin, itërin.

²⁶ Na'a piyapi'sari Quisososo yaatëhuëpirinahuë', co nanitopihuë':

—Ma noyacha a'panitërin paya, ta'tona', co huachi natanpihuë'.

Piyapi'sa' nantiantarapiso'

(Mateo 22.23-33; Marcos 12.18-27)

²⁷ Ina quëran a'napita cotio hua'ano'sa' huë'pi. Satosioro'sa' itopiso'. Inapitaso' nisha a'chinpi. “Piyapinpoa' chiminpatëhua', co onporonta' nantiantarihuahuë',” toconpi. Inapitanta' Quisososo yanonpintatona', huëcapaipi.

28 —Íráca Maistro Moisësë pënëninpoa': "Quëmapi sa'aponahuë co hui'nin ya'huëyátërasohuë' sa'in ayananpihuachin, ina iini chachin imoroën maantacaso' ya'huërin. Hui'nahuanpachin, iinco' apoin inari ya'huërëtacaso marë'. Ina quëran mashotohuachin, ma'shanën, no'panën, inapita masarin," ténin Moisësë ninshitaton.

29 Canchisë iyaro'sa' ya'huërin. Paninanso' sa'apirinhuë'. Co hui'nin ya'huëyátërasohuë', sa'in ayananpirin.

30 Ina iini chachin imoroën maantarin. Moisësë téninso chachin manin. Inanta' co hui'nin ya'huëyátërasohuë', chimiantarin.

31 A'na iionta' inapoantarin. Canchisë iinpita chachin inapoantapi. Co a'naya tëranta' hui'nin ya'huëyátërasohuë', ya'ipi taquipi.

32 Ina quëran sanapinta' chiminin huachi.

33 Canchisë iinpitari chachin mapirinahuë', nanopiantacaso' tahuëri nanihuachin, ¿inquën chachincha sa'in ninë'poya? itopi.

34 —Co no'tëquën, iyaro'sa', yonquiramahuë'. Isoro'paquë piyapi'sa' sa'api, so'yapi, inapopi. Ina quëran chiminpi.

35 A'naquën Yosëri noya ni'ninsopita inápaquë pantarapi. Nanpianthahuachina', co huachi sa'aponahuë'. Sanapi'santa' co so'yaponahuë'.

36 Co huachi chiminaponahuë'. Anquëniro'sa pochin nisapi. Nanpiantharapi ni'ton, Yosë hui'ninpi chachin nisapi.

37 Chiminpisopita tēhuēnchachin nanopiantharapi. Ina a'chinchinquëma'. Moisësë chachin ninshitërinso'. Nara'huaya orotarinsó' nicaso', Yosëri nontërin: "Caso' Yosëco. Apraan chinotarinsó'.

Isaco, Cacopo, inapitanta' chinotarinaco,” tēnin Yosë.

³⁸ Nanpirëhuasopitaráchin Yosë chinotarëhua'. Napoaton inapitanta' nani chiminpirinahuë', nanpimiataantapi, itërin Quisosori.

³⁹ Cotio maistro'sa' natanahuatona', pa'yanpi.

—¡Ma noyacha, Maestro, yonquiran paya! tēnin a'na'.

⁴⁰ Ina quëran tē'huatatona', co huachi nohuan-topihuë' nataantacaiso'.

Yosëri a'paimarinso'

(Mateo 22.41-46; Marcos 12.35-37)

⁴¹ Ina quëran Quisosori itantapon:

—Íráca Yosë quiricanënguë sha'huitërinpoa'. “A'na tahuëri a'na quëmapi acoarahuë piyapi'sa' nicha'ëcaso marë'. Inaso' Cristo,” tēnin íráca. Cotio maistro'saso' a'chinpachinara: “Cristoso' Tapico' shiin,” topi. Napopirinahuë',

⁴² íráca Ispirito Santo nohuanton, Tapiri chachin Cristo ninorin. Sarmoquë ninshitaton, naporin:

Yosëri Sinioronëhuë sha'huitërin: “Inchinanëhuë quëran huënsëquë'

⁴³ inimiconënpita cari minsëchinquën,” itërin Yosëri, tēnin Tapi.

⁴⁴ Shia'huain niponahuë', Cristo yonquiaton, “Sinioronëhuë,” tēnin Tapi. Piyapi chachin nipirinhuë', Tapiri chinotërin. ¿Onpoatonta' naporin? itërin Quisosori.

Cotio maistro'sa'yanonpipiso'

(Mateo 23.1-36; Marcos 12.38-40; Lucas 11.37-54)

45 Ya'ipi piyapi'sa' natantapaquë, ca'tano'sanënpita pënënaton, itapon:

46 “Ni'cona cotio maistro'sa' nonpin-tochinënuëma'. ‘Noya noyacoï,’ ta'tona', naporopi a'mopi piyapi'sari nicacaiso marë'. Cachiquë pa'pachinara, na'a piyapi'sari nontopi. ‘Huë'cama maistro,’ itohuachinara, pa'yatopi. Niyontonpiso pëiquë ya'conahuatona', hua'ano'sapitarë' yahuënsëconpi. Pita nipachinara, huancánachin yahuënsëconpi.

47 Noya nonaponaraihuë', a'naya a'naya quëyoronos'a' nonpintatona', ma'shanënpita matopi. Ama noninacaiso marëhuë' hua'qui' Yosë nontopirinahuë', co cancanëna quëran natëpihuë'. Ina marë' aquë aquëtë' Yosëri ana'intarin,” itërin.

21

Quëyoron Yosë marë' coriqui acorinso' (Marcos 12.41-44)

¹ Yosë chinotopiso pëiquë a'na cacon ya'huërin. Inaquë coriqui Yosë marë' po'mopi. Quisosori notëërahuaton, na'a ma'huanos'a' ni'nin. Na'con coriqui inaquë po'morapirinahuë'.

² Ina quëran a'nara quëyoron huë'nin, sa'ahua nininso'. Catotëra'huayaíchin coriqui po'moquirin.

³ Ina ni'sahuaton, Quisosori itërin:

—No'tëquën itëranquëma', na'a piyapi'sa' na'con coriqui po'morapirinahuë', iso quëyoronso nipir-inhuë' na'con na'con po'moquirin.

⁴ Ma'huanos'aso' na'a coriquihuanatona', ya'sotopisoíchin po'mopi. Iso sanapiso nipirinhüë', pi'pian ya'huëcharinso', ya'ipi

po'moton, tiquirin. Napoaton na'con na'con Yosë quëtërin, tēnahuë, tēnin Quisoso.

Yosë pēinēn ohuatapiso'

(Mateo 24.1-2; Marcos 13.1-2)

⁵ Yosë chinotopiso pēi' nicatora', a'naquēn nitapona': —Ma noyápiachin na'pi quëran nipi. A'naquēn ninshiyaráchin Yosë marë' acopiso', nitopi.

⁶ Napohuachinara, Quisosori itërin:

—Iporaso' ya'ipiya noyápiachin ni'piramahuë', a'na tahuëri ya'ipi ohuatapi. Co a'na na'piya tēranta' niya'huitarinhüë', itërin.

Ayaro' tahuëri ya'caritërinso'

(Mateo 24.3-28; Marcos 13.3-23)

⁷ Napohuachina, natanpi:

—¿Onporota' Maistro ohuatapi? Ina tahuëri'sa' naniriahuachin, ¿ma'ta' onporahuachina', nitotapoi? Sha'huitocoi quiyanta' nitochii, itopi.

⁸ Napotohuachinara: “Ni'cona iyaro'sa' nonpintochinēnquēma'. A'naquēn huëcatona': ‘Caso' Cristoco. Yosë chachin a'pairinco,' tosapi. A'napitanta' nonpin nanan sha'huirapi. ‘Nani tahuëri naniriarin, nitotërai,' tosapi. Ama inapita imacosohüë'.

⁹ Nisha nisha parti piyapi'sa' nino'huiapi. Ni-ahuërahuatona', quira nisapi. Ina natanpatama', ama pa'yancosohüë'. Piyapi'sa' co noyahuë' nicatora', na'a quira nisapi. Napoaponahuë', co isoro'pa' ta'huanchátëraponhuë'.

¹⁰ Nisha nisha piyapi'sa' capini quira nisapi. Copirnoros' capini nino'huitona', piyapinēnpita camairapi quira nicacaiso marë'.

11 A'na parti a'na parti panca ocohua pa'sarin. Cosharori pahuantohuachina', piyapi'sa' tanari tiquirarin. Nisha nisha parti chiníquën canio matarin. Na'a taquirapi. Yosë nohuanton, nisha nisha ma'sha inápaquë ya'noarin. Quënanahuatona', piyapi'sa' pa'yanapi. Ya'ipiya tè'huatapi. Ayaro' tahuëri ya'caritohuachin, ayonquicaiso marë' napoarin.

12 Co'huara ma'sha onpoyatërasohuë', co noya piyapi'sahuë' masarinënguëma'. Imaramacoso marë' aparisitarinënguëma'. Cotio niyontonpiso pëiquë sha'huirapiarinënguëma'. Tashinan pëiquë po'morarinënguëma'. Imaramacoso marë' copirno ya'huërinquënta' quëpararinënguëma'.

13 Naporo' inapitanta' Yosë nanamën sha'huitohuatama', natanapi.

14 Mapachinënguëma', '¿Ma'cha tono'pocoya?' ama tocosohuë'.

15 Catahuanquëma' noya nonacamaso'. Ca nohuanto, noya yonquiarama'. Inimiconënpita co nanitapihuë' a'paniinquëmaso'.

16 Tataparima' co imatonahuë', sha'huirapiarinënguëma'. Iyaparima', quëmopinëmapita, amiconëmapita, inapita sha'huirapiarinënguëma'. A'naquëma' tèpararinënguëma'.

17 Imaramacoso marë' na'a piyapi'sa' no'huiarinënguëma'.

18 Napoaponahuë', Yosë ni'sarinquëma' Co in-quëma tèranta' chimimiataramahuë'.

19 Noya imamiatohuatamaco, cha'ësarama'.

20 Notohuaro' sontaro'sa' nisha parti quëran huëcatona', Quirosarin tancapitapi. Ina

ni'patama', nani tahuëri nanirinso' nitotarama'.
'Quirosarin ata'huantapi,' tosarama'.

²¹ Naporo' ta'acaso' ya'huërin. Cotia parti ya'huëhuatama', motopi'pa' ta'aco'. Ninanoquë ya'huëhuatama', a'naroáchin pipico'. Iminëmaquë ya'huëhuatama', ama ninanoquë ayancontacosohuë'.

²² Ina tahuëri'sa' nanihuachin, na'con parisitapi. Iráca Yosë quiricanënguë ninorinso chachin naporo huarë' Yosëri chiníquën ana'intarin.

²³ Cayorono'sa', hua'huahuano'sa', inapitaso' sacai quëran ta'arapi. ¡Ma'huantacha nisapi paya! Yosëri no'huiton, cotioro'sa' ana'intarin.

²⁴ Inimicoro'sa' huëcatona', na'a piyapi'sa' sahuëniquë tëparapi. Nisha nisha sontaro'sari ya'huëpiquë quëparapi asacatacaiso marë'. Nisha piyapi'sa' Quirosarinquë ya'conahuatona', camaitapi. Hua'qui' inaquë ya'huapona'. Tahuërinën nanihuachina, Yosë nohuanton, pipiapi.

Quisoso o'mantacaso' tahuëri

(Mateo 24.29-35, 42-44; Marcos 13.24-37)

²⁵ Ina quëran Yosë nohuanton, pi'i tashiarin. Co huachi yoqui a'pianinhuë'. Tayoraro'sa' inápa quëran anotarín. Marënta' panca co'sacaitapon ni'ton, tënëntapon. Ya'ipi piyapi'sa' pa'yanapona'.

²⁶ Inápaquë ya'huërinsopitanta' nacon nacontapon. Piyapi'sa' nisha nisha yonquiatona', të'huatapona'. '¿Ma'cha onporo'poya?' ta'tona', pa'yani yatëpapon.

²⁷ Ina quëran ni'sarinaco. Yosë quëran quëmapico ni'to, chitoro' huancana o'mantararahuë.

Chiníquën nanantato, o'mantararahüë.
Huënaráchin huënaráchin ya'noarahüë.

²⁸ Napoaton nisha nisha quira nisahuachina', nisha nisha ma'sha onporahuachina', ama pa'yancosohüë'. O'manta'huaso' tahuëri naniriarin ni'ton, nóya cancantatoma', ninaco. O'mantahuato, noya nicha'ësaranguëma'. Yosë'pa' quëpantaranquëma',” itërin Quisosori.

²⁹ Ina quëran iso pënënto nanan sha'huitërin: “Iquira nara papotërin quëran nitotoco'. A'napita nararo'santa' yonquico'.

³⁰ Nara ta'amënguë monoantahuachina: ‘Nani o'napi naniriarin,’ topi.

³¹ Inapochachin nani ma'sha onporahuachina', nitotarama'. ‘O'mantacaso' tahuëri naniriarin. Yosë hua'anëntarinpoa', tosarama'.

³² No'tëquën itëranquëma'. Co'huara cotioro'sa' huënton ta'huanchatërasohüë', nani ma'sha onporapi.

³³ Isoro'pa' ta'huantarin. Pi'iro'tënta' ta'huantarin. Ca nanamëhuëso nipirinhüë' co onporonta' ta'huantarinhuë'. No'tëquën nonahuë ni'ton, ya'ipiya sha'huitëranquëmaso chachin naniarin.

³⁴ Ni'cona naniantotamaco. Ama pita pa'yatacasoachin cancantocosohüë'. Ama no'piciosohüë'. Ama ma'sharáchin yonquicosohüë'. Ina pochin cancantohuatama', co aquëtë' yonquiaramacohüë'. Co noya ninahuatamacohüë',

³⁵ huënson a'naroáchin ma'sha maninso pochin, a'nanaya o'mantararahüë. Ya'ipi piyapi'sa' a'ninquëchin ni'sarinaco.

³⁶ Napoaton noya cancantatoma', Yosë nontoco' achinicancainquëma' cha'ëcamaso marë'. Yosë quëran caso quëmapico ni'to, co imapisopitahuë' ana'intarahuë. Apira apira Yosë nontohuatama', naporo' tahuëri co tapanatomahuë', noya huani-paramaco," tēnin Quisoso.

³⁷ Nani tahuëri Yosë chinotopiso pëiquë a'chinin. Tashi' nipachina, Oriposë panënquë huë'ëcaso marë' pa'nin.

³⁸ Tashiramiachin na'a piyapi'sa' chinotopiso pëiquë pa'pi Quisoso natanacaiso marë'.

22

Quisoso macacaiso marë' chinotopiso'

(Mateo 26.1-5, 14-16; Marcos 14.1-2, 10-11; Juan 11.45-53)

¹ Cato' tahuëri pahuanarin Pascoa nanicaso'. Naporo' cotioro'sa' niyontonpi Yosëri iráca nicha'ërinso' yonquicaiso marë'. Ina tahuëri nanihuachina, nisha pan ca'pi, co ahuëpocatopisohuë'.

² Corto hua'ano'sa', cotio maistro'sa', inapitari chinotopi Quisoso tēpacaiso'. Piyapi'sa' tē'huatatona', co nanitopihuë' a'ninquëchin macacaiso'.

³ Shonca catoya'piri Quisoso ca'tanpirinahuë', a'nara' sopairi ya'coancantërin, Cotasë Iscarioti itopiso'. Sopairi ya'coancantohuachina,

⁴ corto hua'ano'saquë pa'nin. Cotio sontaro'santa' nontërin Quisoso sha'huirapicaso marë'.

⁵ Natanahuatona', pa'yatopi. Ina marë' coriqui quëtacaiso sha'huitopi.

6 —Noyapa', ta'ton, Cotasë yonquirarin po'oana quëran a'nocaso marë'.

Pascoa tahuëri coshatopiso'

(Mateo 26.17-29; Marcos 14.12-25; Juan 13.21-30; 1 Corintios 11.23-26)

7 Pascoa tahuëri'sa' nipachina, nisha pan ca'pi, co ahüëpocatopisohüë'. Naporo tahuëri chachin carniroa'hua iráca tēpapiso pochin tēpaantapi yonquicaiso marë'. Nani pi'ipiquë cotioro'sa' naporápi.

8 Quisosonta' yonquirin ina pochin capacaso' ni'ton, Pitro, Coansha, inapita sha'huitërin:

—Paatoma', Pascoa cosharo' tapaco' capaquëhuaquë, itërin.

9 —¿Intohuata' paatoi tapaii? itopi.

10 —Ninanoquë paco'. Inaquë a'na quëmapi nacapiarama'. Yonquë i'sha chi'yatarin. Ina imaco'. Pëiquë ya'conconpachin, canpitanta' ya'conco'.

11 Pëi' hua'anën quënanconpatama', natanconco'. “ ‘¿Insëquëta' patoana ya'huërin Pascoa cosharo' capaca'huaiso?' ténin Maistro,” itonco'.

12 Napotohuatama', panca patoana a'notarinquëma', inápaquë nininso'. Misa, huënsënan, inapita nani ya'huërarin. Inaquë cosharo' tapaco' canpoa' capaquëhuaquë, itërin Quisosori.

13 Itohuachina, paatona', ninanoquë canconpi. Quisosori sha'huitërinso chachin quënanconpi. Inaquë Pascoa cosharo' acopi capacaiso marë'.

14 Ora nanihuachina, Quisoso
ca'tano'sanënpitarë' huë'pi. Huëcatona', misaquë
huënsëquipi.

15 —Apira Pascoa cosharo' ca'sarëhua'. Pa'pi no-
huantërahuë canpitaro'co ina capa'huaso'. Ipora
tërantä' ca'ahua' co'huara chimianahuë.

16 Yosë natëto, chiminarahuë. Iporáchin
Pascoa cosharo' ca'sarahuë. Ina quëran Yosë
hua'anëntërinso' naniquë huarë' ca'sarahuë.
Naporö' noya noya ya'huarigua', itërin.

17 Minëa'hua masahuaton, Yosë
nontërin. “Yosparinquën, Tata,” itahuaton,
ca'tano'sanënpita quëtërin.

—Canpitanta' pi'pian pi'pian o'oco'.

18 Ipora quëran huarë' co huachi huino
o'osarahuë'. Yosë isoro'pa' hua'anëntaquë huarë'
o'oantarahuë, itërin.

19 Ina quëran cosharo' masahuaton, “Yosparin-
quën, Tata,” itahuaton, së'panin. Inapotahuaton,
a'naya a'naya quëtërin.

—Ca nonëhuë pochin iso'. Canpita marë' chimi-
narahuë. Ca chinotatomaco, ca'co', itërin.

20 Nani coshatohuachinara, ninëa'hua maan-
tarin.

—Huënainëhuë pochin iso'. Huënainëhuë
pa'sarin ni'ton, nasha quëran canpitarë' Yosë
anoyatërinso' sha'huichinquëma' imacamaso
marë'. Huënainëhuë quëran nicha'ësarinquëma'.

21 Napoaponahuë', a'naquëma'
carë'quëma chachin coshatapomarahüë',
sha'huirapiaramaco.

22 Yosë quëran quëmapico niporahuë', ina
nohuanton, chiminarahuë. Napoaponahuë',

sha'huirapirincoso', chiníquën parisitapon. Yosëri ana'intarin, ténin Quisoso.

²³ “¿Inquënpoacha yasha'huirapirëhua' nicaya?” nitopi.

Chini chiníquën nanantacaso' nohuantopiso'

²⁴ Ina quëran inahua capini ninon-tapi. “¿Inquënpoata' chini chiníquën nanantëre'pëhuaya?” nitopi. Ya'ipiya chiníquën nanan nohuantopi.

²⁵ Napoaton Quisosori itërin: “Nisha piyapi'sa' co Yosë nohuitopihuë'. Hua'anënapita chiníquën nanantatona', piyapinënpita camaipi. 'Caso' noyaco ni'ton, “a'paitona'pi,” itoco,' toconpi a'naya a'naya.

²⁶ Canpitaso nipirinhüë' ama ina pochin yonquicosohüë'. Insosona chiníquën nanantacaso nohuantohuachin, a'napita na'con na'con catahuacaso' ya'huërin. Hua'an yanipatama', piyapimia pochin cancantoco'.

²⁷ Ni'co'. Hua'anso' huënsërahuaton, coshatarin. Piyapinënpitaso nipirinhüë' sacatapi. Co hua'anën pochin chiníquën nanantopihuë'. Caso nipirinhüë' piyapimia pochin cancantërahuë. Apira apira a'napita catahuarahüë.

²⁸ Canpitaso' noya imaramaco. Aparisitopirina-cohuë', co a'poramacohüë'.

²⁹ Ina marë' Yosë'pa' canaarama'. A'na tahuëri Yosë nohuanton, hua'anëntarahüë. Naporo' canpitanta' acoaranquëma' hua'an pochin nicamaso'.

³⁰ Hua'anëntohuato, carë'quëma' noya coshatërëhuaso pochin nóya cancantarama'.

Inaquë catahuaramaco ya'ipi israiro'sa' hua'anënta'huaso'," itërin.

Pitrori nonpinapicaso' ninorinso'

(Mateo 26.31-35; Marcos 14.27-31; Juan 13.36-38)

³¹Ina quëran Simon Pitro pënënin chiníquën cantacaso marë'.

—Tëhuëchachin iya Simon sopai yaminsërinquëma'. Inari nani Yosë nontërin: "Arosë pintiapiso pochin tën'i, topirahuë'," itërin. "Inta nipachin tëniriquë'," itërin Yosëri. Napoaton sopai chiníquën sha'huitarinquëma' naniantamacoso marë'.

³²Caso nipirinhüë' iyasha, nani Yosë nontërahuë' ama a'poancoso marëhuë'. Napoaton co naniantomiatarancohuë'. Noya imaantahuatanco, iyanpita achinicancaquë', itërin.

³³—Sinioro, co caso' a'poaranquënhüë'. Tashinan pëiquë po'mohuachinënguën, canta' ya'co'in. Yatëpapirinacohüënta', co të'huatarahuë', tënin Pitro.

³⁴—No'tëquën iyasha itaranquën. Ipora tashi chachin, co'huara atari përasatërasohüë', cararo' nonpinapiaranco. "Co caso' Quisoso nohütërahuë'," toconapon, itërin Quisosori.

Tëniarinso'

³⁵Ina quëran ya'ipi ca'tano'sanënpita itapon:

—Íraca a'chinacamaso marë' a'paranquëma'. Pa'patamara, coriqui, pë'pëto, sapatë', co inapita tëranta' quëparamahuë'. Topinan pa'patamara, ¿co manta' pahuantërinquëmahuë' ti? itërin.

—Co manta' pahuantërincoihuë'. Noya pa'nai, itopi.

36 —Iporaso nipirinhüë' sacai' nipon. Napoaton ama topinan pacosohüë'. Coriqui, pë'pëto, inapita ya'huëtohuachinquëma', quëpaco'. Co sahuëni ya'huëtohuachinquëmahuë', a'moramaso' pa'anatoma', sahuëni pa'anco'.

37 Iráca Yosë quiricanën quëran ninorinaco. “Apiro'saré' acorapi,” ténin. Napopiso chachin apiro'sa pochin cancantatonaco, masarinaco. Ya'ipi ninorinacoso' nanicaso ya'huërin, ténin.

38 —Ni'quë' Maistro. Cato' sahuëni ya'huëtërincoi, itohuachina:

—Tatoco huachi pa'ahua', itërin Quisosori.

*Quisoso sëtaton, Yosë nontërinso'
(Mateo 26.36-46; Marcos 14.32-42)*

39 Ina quëran pipirahuaton, Oriposë panënuquë pa'nin. Nani tashi' inaquë pa'nin. Ca'tano'sanënpitarinta' imapi.

40 Inaquë canconpachinara:

—Yosë nontoco' iyaro'sa', ama sopai minsëinquëmaso marëhuë', itërin.

41 Ina quëran amashamiachin pa'sahuaton, isonin quëran, inaora Yosë nontërin:

42 “Quëma nohuantohuatan Tata, nicha'ëco, ama ma'sha onpo'isohüë'. Main o'orëso pochin parisita'huaso' ya'huërin. Co parisita'huaso' nohuantaporahuë', quëma nohuantohuatan, ma'sona yaonpotohuatanconta' noya, tënahüë. No'tëquën yanatëranquën,” itërin.

[

43 Nani nontohuachina, anquëni inápa quëran o'marahuaton, achinirin.

44 Ina quëran pa'pi sëtaton, chiníquën Yosë nontaantarín. Oncainën huënai pochín no'paquë hui'shirín.]

45 Nani Yosë nontohuachina, ca'tano'sanënpita paahuantapirínhuë'. Huë'ësápi quënanconín. Sëtatona', huë'ësápirínahuë'.

46 —¿Onpoatomata' iyaro'sa' huë'ësárama'? Huënsëatoma' Yosë nontoco' ama sopai minsëinquëmaso marëhuë', itërin.

Quisoso mapiso'

(Mateo 26.47-56; Marcos 14.43-50; Juan 18.2-11)

47 Nontaso chachín, na'a piyapi'sa' canquiipi. Cotasë quëchitëriarín. Inanta' cá'tanaponahuë', a'notiarín. Quisoso ya'yoranquirahuaton, apinorín.

48 —Iya Cotasë, Yosë quëran quëmapico nipi-rahüë', ¿sha'huirapitonco, apinoranco ti? itërin.

49 Ca'tano'sanënpitari quënanahuatona', “Quisoso yamasapi,” ta'tona', yaahuëtopi.

—¿Sahuëniquë Siniro ahuëchi? itopirínahuë'.

50 Co'huara a'panichatërasohüë', a'naso' corto hua'an piyapínën ahuëaton, inchinan huëratën nishitëtërin.

51 —Tananpitëquë' iyasha. Ama ahuëquësohüë', itërin Quisosori.

Ina quëran së'huahuëratërahuatón, a'naroáchin anoyatërin.

52 Naporahuaton, corto hua'ano'sa', capitano'sa', ansiano'sa', inapita itapon:

—Sahuëni, shonqui, inapita së'quëërahuatoma', huëcapairamaco. Tëpatona'pi pochín cancantatomaco, ¿yamanamaco ti?

⁵³ Co'tana nani tahuëri Yosë chinotopiso pëiquë pa'nahuë. Nicapomarahue', co manamaco-hue'. Napoaponahuë', Yosë nohuanton, iporaso' masaramaco. Tashi pochin cancantërama' ni'ton, sopai camairinquëma' co noyahuë' nicacaso marë', itërin.

Pitrori nonpinapirinso'

(Mateo 26.57-58, 69-75; Marcos 14.53-54, 66-72; Juan 18.12-18, 25-27)

⁵⁴ Quisoso masahuatona', corto hua'an chini chiniquën nanantërinso' pëinënquë quëpapi. Pitrori aquë quëran imaquiarin.

⁵⁵ I'iratëquë huarë' imaquirahuaton, pairaanaquë ya'conin. Inaquë ponisiaro'sa' nani a'pëtopi napëntacaiso marë'. Pana yonsanquë huënsërahuaton, inanta' napëntarin.

⁵⁶ Napëntaquëya', a'na cosonari quënanin. Noya ni'sahuaton:

—Iso quëmapinta' Quisoso imarin, tënin.

⁵⁷ —¡Co imoya caso' ina nohuitërahuë'! itërin Pitrori.

⁵⁸ Co hua'quiya quëranhuë' a'na quëmapiri niantarin.

—Quëmanta' Quisoso imaran topirahuë', itërin.

—Co'chi iyasha imarahue' paya, itaantarin.

⁵⁹ A'na ora pochin nisahuaso', a'nanta' taantapon:

—Cariria piyapi pochin nonin ni'ton, iso quëmapinta' Quisoso ca'tanin tënhuë', tënin.

⁶⁰ —¡Co'chi iyasha paya! Co cariso' nohuitërahuë', itaantarin.

Nonaso', atari përarin.

⁶¹ Naporo chachin Quisosori tahuërëtahuaton, Pitro notëërin. Ni'sarin ni'ton, ninorinso' Pitrori yonquirin. “Ipora tashi chachin, co'huara atari përashatërasohuë', cararo' nonpinapiaranco,” ¿itërinco pora? ta'ton,

⁶² aipiran pipirahuaton, na'nërin. Chiníquën sëtaton, na'nërin.

Quisoso tëhuapiso'

(Mateo 26.67-68; Marcos 14.65)

⁶³ Ina quëran ponisiaro'sari Quisoso tëhuapi. Tëhuarahuatona', ahuëpi.

⁶⁴ Tonporayatahuatona', panpirayapi.

—¿Inta' ahuërinquën? Ninoquë', itopi.

⁶⁵ “¿Quëmaso' hua'anquën ti?” itatona', tëhuapi. Nisha nisha itatona', no'huipi.

Cotio hua'ano'saquë quëpapiso'

(Mateo 26.59-66; Marcos 14.55-64; Juan 18.19-24)

⁶⁶ Tahuërihuachina, cotio ansiano'sa', corto hua'ano'sa', cotio maistro'sa', inapita niyontonpi. Nani niyontonpachina', inaquë Quisoso quëpapi natanacaiso marë'.

⁶⁷ —Quëmaso' Cristo Yosë a'paimarinquënso' nipatan, no'tëquën sha'huitocoi nitochii, itopi.

—Sha'huitohuatënuëma', co natëaramacohuë'.

⁶⁸ Ma'sona tëranta' natanpatënuëma', co a'paniantaramacohuë'.

⁶⁹ Nipirinhüë', ipora quëran huarë' caso' Yosë quëran quëmapico ni'to, Yosë inchinanën quëran huënsëapo. Inaquë chiníquën nanantarahuë, itërin.

70 —Napoahuarë' ¿quëmaso' Yosë hui'ninquën ti? itopi.

—Ca mini inaco, itërin.

71 —Co huachi aquëtë' sha'huirapicaiso' no-huantarihuahuë'. “Ca Yosë hui'ninco,” toconin, nani natanëhua', nitopi.

23

Piratoquë quëpapiso'

(Mateo 27.1-2, 11-14; Marcos 15.1-5; Juan 18.28-38)

¹ Ina quëran pipirahuatona', Piratoquë Quisoso quëpapi.

² Inaquë sha'huirapipi.

—Iso quëmapi piyapi'sa' nonpintarin. “Noma copirno coriqui yama'pahuachinquëma', ama quëtocosohuë',” tosahuaton: “Caso' Cristoco. Yosë a'paimarinco hua'anënta'huaso marë',” toconin, itopi.

³ —¿Quëmaso' cotioro'sa' copirnonquën ti? itërin Piratori.

—Ca mini inaco, itërin.

⁴ Nonapipiso' natanahuaton, ya'ipi cotio ansiano'sa', corto hua'ano'sa' inapita itapon:

—Iso quëmapiso' noya, tënahuë. Co manta' onporinhuë'. Co ana'intacaso' ya'huërinhuë', itopirinhüë',

⁵ aquë aquëtë' no'huitatona', itaantapi:

—A'chintohuachina, piyapi'sa' nisha nisha yonquipi. Naporahuaton, copirno yano'huipi. Ya'ipi parti a'chinárin. Cariria parti quëran huëcaton, ya'ipi Cotia parti pa'tërin. Isëquënta' a'chinarin, itopi.

Irotisëquë a'parinso'

⁶ Ina natanahuaton, “¿Cariria parti quëran huë'nin ti?” itërin Piratori.

⁷ “Ina quëran mini,” itopi. I'huamiáchin Cariria hua'an Quirosarinquë huë'nin ni'tapon, Irotisë itopiso'. Inaquë ya'huarin ni'ton, Quisoso yaa'parin Irotisë nontacaso marë'. “Ina piyapinën ni'ton, inari ana'inchin,” ta'ton, a'parin.

⁸ Inaquë canconpachina, Irotisëri pa'yatërin. Hua'qui' Quisoso yani'pirinhuë', co no-huichátërarinhuë'. Nani ma'sha naporinso' nani natantërin. “Yosë pochin ninin. Piyapi a'naroáchin anoyatërin,” topi natantërin. “Anoyatohuachin, canta' ni'i,” tënin.

⁹ Napoaton Quisoso canquihuachina, hua'qui' nontopirinhuë', co a'panitërinhuë'. Na'con natanpirinhuë', ta'tárin.

¹⁰ Corto hua'ano'sa', cotio maistro'sa', inapita huëcatona', Quisoso sha'huirapiapirinahuë', co manta' tëninhuë'.

¹¹ Napohuachina, Irotisëri tëhuarin. Sontaronënpitarinta' tëcaripi. Noyápiachin hua'an a'morinso pochin a'motahuaton, Piratoquë a'paantarín.

¹² Nani hua'qui' Pirato Irotisëre' nino'huipirinahuë', naporó quëran huarë' co huachi niinimicotopihuë', noya ninontantapi.

Tëpacaso' sha'huirinso'

(Mateo 27.15-26; Marcos 15.6-15; Juan 18.39-19.16)

¹³ Ina quëran Piratori piyapi'sa' amatërin. Corto hua'ano'sa', cotio hua'ano'sa', inapitanta' ayontonahuaton, itërin:

14 —Canpitaso' na'con Quisoso sha'huirapirama'. “Piyapi'sa' sha'huitarin niahuëcaiso marë,” itopiramacohuë'. Nani hua'qui' nontërahuë, canpitanta' natanama'. Iso quëmapiso' noya. Sha'huirapipiramahuë', co manta' onporinhuë', tënahüë.

15 Irotisënta' inachachin tënin. Napoaton a'patiantarinco. Co tëpacaso' ya'huërinhuë'.

16 Topinan ahuihuitahuato ocoi'i, topirahuë', itërin.

[
17 Nani Pascoa tahuëri a'nara' apina'pi tashinan pëi quëran ocoirin pipicaso marë'. Iso pi'ipinta' a'nara' ocoicaso' ya'huërin.]

18 Piyapi'sariso nipirinhuë' chiniquën nontopi.

—¡Quisososos' tëpaquë'! ¡Parapasë ocoitocoi! itopi.

19 Parapasëso' co noya quëmapihuë'. Tëpatona'pi inaso'. Ninanoquë piyapi'sa' sha'huitërin niahuëcaiso' ni'ton, tashinan pëiquë nani po'mopi.

20 Pirato co nohuantërinhuë' Quisoso tëpacaso'. Napoaton: “Ocoi'i,” tantarin.

21 Naquëranchin chiniquën nontaantapi.

—¡Corosëquë patanantëquë' chimi'in! ¡Inaquë patanantëquë' chimi'in! itaantapi.

22 —¿Ma'marëta' atëpachi? Nani natanpirahuë'. Co manta' onporinhuë'. Co tëpacaso' ya'huërinhuë', tënahüë. Topinan ahuihuitahuato, ocoi'i, tënin. Nani cararo' inachachin itaantarin.

23 “¡Corosëquë patanantëquë' chimi'in!” itaantapi. Chiniquën nontápi ni'ton, “Inta nipachin,” itërin.

24 Napotahuaton, sontaro'sa' sha'huitërin corosëquë patanantacaiso marë'.

²⁵ Parapasëso' tēpatona'pi nipirinhüë', tashinan pēi quēran ocoirin. Piyapi'sari huayonpi ni'ton, ocoirin. Quisososo nipirinhüë' co ocoirinhüë'. Tēpacaiso marë' sha'huitērin. Cotioro'sa' nohuan-topiso chachin ninin.

Corosëquë patanantopiso'

(Mateo 27.32-44; Marcos 15.21-32; Juan 19.17-27)

²⁶ Ninano quēran quēpasoi', a'na quēmapi Simon itopiso' nacapipi. Imin quēran huēntararin. Inaso' Siriniquë ya'huērin. Sontaro'sari masahuatona', corosë apitētopi. Quisoso pinën quēran quēpatērin.

²⁷ Na'a quēmapi'sari imasapi. Sanapi'sarinta' imasapi. Quisoso yatēpapiso marë' chiníquën sētatona', na'nērapí.

²⁸ Tahuērētahuaton, Quisosori itapon:

—Ama imoyaro'sa' ca marë' na'nēcosohüë'. A'na tahuēri Quirosarinquë ya'huēramasopita na'con parisitarama'. Hua'huamapitanta' parisitapi. Ina yonquiatoma' tēhuēnchinso', sētoco'.

²⁹ Naporó' tahuēri'sa' hua'huahuaninsopita na'con na'con parisitapi. Hua'huinpita yonquiatona', sētapi. Co hua'huanihuë' naporini, noya noya niitonahuë'.

³⁰ Piyapi'sa' chiníquën parisitapi ni'ton, “Motopi quēran na'piro'sa' notarintahuatona' imotērinpoa' naporini, noya niitonhuë',” tosapí.

³¹ Ni'co'. “Nanpimë' co huëyarinhüë', yanimëso nipirinhüë' a'naroáchin huëyarín,” topí. Caso' nanpimë pochín nipirahuë', aparisitarinaco. Canpitaso' yanimë pochín ninama' ni'ton, chini

chiníquën aparisitarinēnquēma' tēnahuē, itērin Quisosori.

³² Cato' apiro'santa' quēpapi inapitanta' tēpacaiso marē'.

³³ Pa'sahuatona', a'na panēa'huayaquē canconpi, “Nansē Moto',” itopiquē. Inaquē canconahuatona', corosēquē patanantopi. Cato' apiro'santa' nisha patanantopi. A'na ahuēnan quēran, a'na inchinan quēran. Quisososo' ahuanapanipi. [

³⁴ Patanantopirinahuē', Yosē nontērin.

—Tēparinacoso marē' Tata, ama ana'intēquēsohuē'. Co nohuitatonacohuē', napotarinaco, itērin.]

Ina quēran sontaro'sa capini ninontopi. “Huēco' nicanatēhua' Quisoso a'morinso' maahua',” nita-tona', ya'nipirapi. Naporahuatona', a'naya a'naya mapi.

³⁵ Na'a piyapi'sa' inaquē ni'sapi. Cotio hua'ano'sariso' tēhuapi.

—A'napita nicha'ēponahuē', inaora cha'ēcasoso' co nanitērinhuē'. Inaso' Cristo, Yosēri chachin huayoninso' nipachin, inaora cha'ē'in, nitopi tēhuatona'.

³⁶ Sontaro'sarinta' tēhuapi. Ya'cariconahuatona', huino main nininso' ihuētopi.

—O'oquē' Maistro.

³⁷ Quēmaso' cotioro'sa' copirnonquēn nipatan, corosē quēran nohuararahuaton, cha'ēquē', itoonpi.

³⁸ Onporinso marēsona tēparapiso' ninshitopi.

ISOSO' COTIORO'SA' COPIRNO
ta'caso ninshitopi. Nani ninshitohuachina,
corosēquē chachin motēn pētēcha achinpitopi.

³⁹ Cato' apiro'santa' corosëquë parisitapi. A'nari Quisoso no'huirín.

—Quëmaso' Cristonquën nipatan, corosë quëran nohuararahuatón, cha'ëquë'. Ina quëran quiyanta' nicha'ëcoi, itërin.

⁴⁰ A'nariso nipirínhuë' pënënin:

—Ta'tëquë'. ¿Co pi'pisha tëranta' Yosë të'huatëranhuë' ti? Tëpararinën quëmanta'.

⁴¹ Canposo' co noyahuë' ninë'. Napoaton no'tëquën coisë ana'intarinpo'. Iso quëmapišo nipirínhuë' nóya. Co manta' onporínhuë', itërin.

⁴² Ina quëran Quisoso itapon:

—Hua'anëntacaso' caniaritohuatan, yonquico Siniro canta', itërin.

⁴³ —Tëhuë'nchachin iyasha ipora tahuëri chachin carë'quën Yosë'pa' ya'huë'contaran, itërin.

Quisoso chiminínso'

(Mateo 27.45-56; Marcos 15.33-41; Juan 19.28-30)

⁴⁴ Camotëchin nisahuaso', ya'ipi parti tashiarín. I'huaraya huarë' yono tashi pochín ninín.

⁴⁵ Co huachi pi'i a'pinínhuë'. Naporo' Yosë chinotopiso pëi' tanontën në'mëtëquë patonpiso' inaora noshatërin. ⁴⁶ Napohuachina, Quisoso chiníquën nonín.

—Apira Tata chiminarahuë. Hua'yanëhuë quëpaquë', itahuaton, chiminín.

⁴⁷ Capitanšo' ina nì'sahuaton, Yosë chinotërin:

—Tëhuë'nchachin iso quëmapi co manta' onporínhuë', tënin.

⁴⁸ Na'a piyapi'sa' Quisoso chiminso' ni'sapi. Nani chiminpachina, pa'yanpi. Chiníquën sëtatona', yanquëëpi.

⁴⁹ Imarinsopitaso' nipirinhüè', aquë quëran notëërapí. Sanapi'santa' Cariria parti quëran imaquitona', inaquë ni'sápi.

Quisoso pa'pitopiso'

(Mateo 27.57-61; Marcos 15.42-47; Juan 19.38-42)

⁵⁰⁻⁵¹ A'na cotio hua'an ya'huërin, Arimatiaquë ya'huërinso'. Cösi itopi. Cotio hua'an niponahuë', noya quëmapí. Yosë no'tëquën chinotërin. "A'na tahuëri Yosë acorinso' isoro'paquë hua'anëntapon," ta'ton, Yosë chinotërin. A'napitari Quisoso yatëpahuachinara, "Ama tëpacosohüè'," itopirinhüè', co yanatëpihuë'.

⁵² Quisoso chiminpachina, Piratoquë pa'nin. "Quisoso nonën quëtoco quëpa'i," itohuachina, "Noyahua', quëpaquë'," itërin.

⁵³ Ina natanahuaton, pa'nin. Corosë quëran nonën anohuararahuatona', morinquë so'quëëtopí. So'quëëtahuatona', na'pi naninquë po'mopi. Inaquë co insonta' chimipi po'moyatërarinhüè'. Inaquë nonën po'mopi.

⁵⁴ Ina tashiraya chinoto tahuëri ni'ton, cötioro'sa' tapatapi chinotacaiso marë'. Napoaton pi'i yaya'conahuaso', manorahuatona po'mopi.

⁵⁵ Sanapi'santa' Cariria quëran imaquipiso' pa'sahuatona', na'pi nanin quënanconpi. Po'mopiso' ni'pi.

⁵⁶ Nani ni'pachinara, ya'huëpi'pa' paantapi. Inaquë no'morain pimóton nininso' tapapi. Pimo

hua'sainta' tapapi Quisoso nonën pashitacaiso marë'. Chinoto tahuëri nanihuachina, chinotopi. Moisësë sha'huirinso chachin chinotopi.

24

Quisoso nanpiantarinso'

(Mateo 28.1-10; Marcos 16.1-8; Juan 20.1-10)

¹ Tomio tahuëri nanihuachina, tashíramiachin sanapi'sa' pa'pi. Pimo hua'sai', no'morain pimóton nininso' inapita quëpatona', na'pi naninquë pa'pi.

² Canconpachinara, pancara'pi pa'copitopiso' nani chi'huincapi ni'conpi.

³ Na'pi naninquë ya'conpirinahuë', Sinioro Quisoso nonën co quënanpihuë'.

⁴ “¿Onporincha nicaya?” ta'tona', huaniápirinahuë', a'nanaya catoya'piri ya'notimarin. Piyapi pochin niponahuë', a'mopiso' huënaráchin huënaráchin ya'nopi.

⁵ Sanapi'sa' pa'yanpi. Të'huatatona', monshoapirinahuë', catoya'piri itapona':

—¿Onpoatomata' chimipi po'mopiquë Quisoso yonirama'? Inaso' nanpiárin.

⁶ Co huachi isëquë ya'huërinhuë'. Nani nanopiantarin. Caririaquë sha'huitërinquëmaso', ¿co yonquiramahuë' ti?

⁷ “Yosë quëran quëmapico niporahuë', ina no-huanton, oshahuano'sa' masarinaco. Corosëquë patanantarinaco. Tëpapirinacohuë', cara tahuëri quëran nanopiantarahuë' itërinquëma', itopi.

⁸ Itohuachina, yonquipi.

9 Na'pi nanin quëran pipirahuatona', shonca a'na ca'tano'sanënpita, a'napita imapisopita, inapita sha'huitonpi. “Quisoso nonën capa. ‘Nanpiantarin,’ itërinacoi,” itoonpi.

10 Maria Mactarina, Coana, Maria, Santiago a'shin nininso', a'napita sanapi'santa' napopi. Quisoso ca'tano'sanënpita sha'huitonpirinahuë', co natëpihuë'.

11 “Inahuara yonquinëna quëran napoapi,” toconpi.

12 Pitroso nipirinhue', a'naroáchin na'pi nanin'pa' ta'arin. Monshorahuaton, nëhuëconpirinhue'. Morin so'pinpisoráchin quënanconin. “Capa mini. ¿Ma'ta' onporinso?” ta'ton, ya'huërin'pa' paantarin.

Catoya'pi iratapona pochin quënanpiso'
(*Marcos 16.12-13*)

13 Naporo tahuëri chachin cato' imarinsopita Quirosarin quëran pipirahuatona', ninanonënpitë paantapi. Imaosë itopiquë paantapi. Shonca a'na quiromitro pochin aquërinso'.

14 Papona pochin ninontapi.

“Quisoso tëpapi mini. Na'pi naninquë nani po'mopi. Napoaponahuë': ‘Nani nanopiantarin,’ tënin Maria. ¿Ma'ta' onpocaso'?” nitopi.

15 Ninontasoi', Quisosori chachin ya'cariquirin. Inapitarë' pa'sapirinhue',

16 Yosë nohuanton co nohuitopihuë'.

17 —¿Ma'ta' papoma pochin ninontëriarama'? Naporahuaton, ¿onpoatonta sëtëramaso pochin ya'norama'? itërin Quisosori.

18 —Ya'ipi Quirosarinquë ya'huëpisopita nani nitotopirinahuë', quëmasáchin iso tahuëri'sa' napopiso' ¿co nitotomaranquënhuë' ti? itërin Criopasëri.

19 —¿Ma'ta' onpopiso'? itaantarín Quisosori.

Napotohuachina:

—Co'ta Quisoso Nasaritoquë ya'huërinso' tëpapi. Nóya quëmapi nipirinhüë', tëpapi. Ma noya Yosë nanamën a'chintërincoi. Cania'piro'sa' nosoroaton, a'naroáchin anoyatërin. Yosëri nóya ni'nin. Piyapi'sarinta' noya ni'pirinahuë'.

20 Corto hua'ano'sa', ansiano'sa', inapitari mapi. Masahuatona', Piratoquë quëpapi tëpacaiso marë'. Sha'huirapihuachinara, corosëquë apatanantërin. Nani chiminin.

21 Ina ta'ma' isairio'sacoi nicha'ësarincói, topirahuë'. Nani chiminin. Nani cara tahuëritërin.

22 Napoaponahuë', a'naquën sanapi'sa' quiya pochachin imapiso' nanan sha'huitatonacoi, a'payaninacoi. Tashíramiachin na'pi naninquë po'mopiquë pa'pirinahuë',

23 co nonën quënanpihuë'. Huëantarahuatona', sha'huitiirinacoi. “Anquëniro'sa' quënanai. ‘Quisoso nani nanpíantarín, itërinacoi,” topi.

24 A'napitanta' natantahuatona', na'pi naninquë pa'pi. Sanapi'sa' sha'huitërinacoiso chachin quënanconpirinahuë', co Quisoso quënanpihuë', itopi.

25 —Canpitaso' co yonquiramahuë'. Iráca quëran huare' pënëntona'piro'sa' ninopirinahuë', co yanatëramahuë'.

26 Cristo parisitacaso' ya'huërin. Nani parisitohuachina, naporo huarë' Yosë'pa' noya noya acoarin huachi, itërin Quisosori.

27 Ina quëran Yosë quiricanënguë ninotona ninshitopiso', a'chintarin. Moisësë'ton ninoton, Yosë quiricanënguë ninshitërin. Ina piquëran na'a pënëntona'piro'sa' ninoantapi. Ya'ipi Cristo ninopiso' no'tëquën a'chintarin.

28 Ninanonënaquë canconpachinara, Quisoso yana'huëpirinhuë':

29 —Nani i'huarin. Huëquë' iyasha quiyataquë huë'ëquiquë', itopi. “Noyahua',” tosahuaton, ya'conconin.

30 Yacoshatohuachina', Quisosori pan manin. “Yosparinquën,” Yosë itahuaton, së'panin. Së'panahuaton, quëtërin.

31 Pan së'panaso chachin Yosë nohuanton, Quisoso nohuitopi huachi. Ni'sapirinahuë', ina quëran chachin ayarin.

32 Napohuachina, ninontopi.

—Huëcapon pochin Quisoso chachin nontërinpo'. Ma noya Yosë quiricanën a'chintërinpo'. ¡Ma noyásha natanë paya! nitopi.

33 A'naroáchin Quirosarinquë paantapi. Ca'tano'sanënpita ya'huërinquë pa'pi. Inaquë a'napita imarinsopitanta' nani huë'pi anta'. Inapitari itapona':

34 —Tëhuëchachin Siniro nanpiantarin. Iya Simon nani ya'notërin, itopi.

35 Ina quëran catoya'pi canquipisopitarinta' itapona': “Quiyanta' ni'nai. Paasocoi, ya'notërincoi. Hua'qui' a'chintopirincoihuë', co

nohuitëraihuë'. Ina quëran yacoshatohuatoira,
pan së'panin. Së'panpachina, a'naroáchin
nohuitërai," itopi.

Ca'tano'sanënpita ya'notërinso'

(Mateo 28.16-20; Marcos 16.14-18; Juan 20.19-23)

³⁶ Ninontasoi', a'nanaya Quisosori ya'notërin.
Huancanachin huanirahuaton:

—Tashita iyaro'sa'. Sano cancantoco', itërin.

³⁷ Ina quënanahuatona', pa'yanpi. “Hua'yan,”
ta'tona', pa'pi të'huatopi.

³⁸ —¿Ma'marëta' pa'yanama'? ¿Onpoatomata'
nisha nisha yonquirama'?

³⁹ Ca mini. Imirahuë ni'co'. Nantëhuënta' ni'co'.
Ohuaninacoso' nicatoma', nohuitoco huachi. Co
hua'yancohuë'. Së'huaco. Hua'yanso' co nonën
ya'huëtërinhuë'. Caso' ya'huëtërinco, itërin.

⁴⁰ Ina tosahuaton, imirin, nantën, inapita
a'notërin.

⁴¹ Ina ni'sahuatona' pa'pi pa'yataponaraihuë',
co ya'ipi cancanëna quëran natëyátërapihuë'.
“¿Tëhuënychachin nanpiantarin ti?” topi
yonquiatona'.

—¿Ya'huarin capacaso'? itërin Quisosori.

⁴² “Ya'huarin,” tosahuatona', sami chinpi
së'panpiso' quëtopi.

⁴³ Masahuaton, inapitari nicasoi', ca'nin.

⁴⁴ —Nani i'hua chachin iyaro'sa'
sha'huitëranquëma'. Yosë quiricanënuë na'con
ninorinaco. Moisésë, pënëntona'piro'sa', inapita
ninorinaco. Sarmoquënta' ninshitopi. Ya'ipi iráca
ninorinacosopita nanicaso' ya'huërin ni'ton, iso
tahuëri'sa' ina pochin ninahuë, itërin.

45 Yosë quiricaquë naporinsopita a'chintaantarín. A'chintaton, catahuarín no'tëquën yonquicaiso marë'.

46 —Íráca ya'ipi ninotonaco, ninshitopi: “Cristo parisitaton, chiminapon. Chiminaponahuë', cara tahuëri quëran nãpíantarín,” tënín.

47 Ina nanan chachín sha'huicaso' ya'huërin. “Co noyahuë' yonquiramasopita naníantohuatama', oshanëma' inquitárinquëma',” itoco'. Quirosarínquë'ton sha'huicaso' ya'huërin. Ina quëran nisha nisha nananquë nonpísopita sha'huitacaso' ya'huërin.

48 Canpitaso' ni'namaco. Natanamaco. Ya'ipiya sha'huitonco'.

49 Ispirito Santo a'patímaranquëma' ya'coancantiínquëmaso marë'. Quiricanën quëran tatahuë sha'huitërinquëmaso chachín a'patímaranquëma'. Napoaton isëquë ninaco'. Ispirito Santo ya'coancantohuachínquëma', naporo huarë' nanítaparama' noya noya nicacamaso'. Nani ya'coancantohuachínquëma', noya nanan sha'huitonco huachi, itërin Quíisorí.

Inápaquë panantarínso'
(*Marcos 16.19-20*)

50 Ina quëran a'na tahuëri ninano quëran quëparín. Pítaniaquë huarë' canconpachínara, anquirahuaton, Yosë nontërin. “Isopita Tata noya a'páiton, catahuaquë',” itërin.

51 Nonín quëran chachín inápaquë panantarín.

52 Ina ni'sahuatona', Quíososo chinotopi. Noya cancantatona', Quirosarínquë ayamantapi.

⁵³ Nani tahuëri Yosë chinotopiso pëiquë pa'pi.
“Ma noyacha Yosëso paya,” tosápi. Nani huachi.

clix

Yosë nanamën
New Testament in Chayahuita (PE:cbt:Chayahuita)

copyright © 2011 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Chayahuita

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Chayahuita

cbt

Peru

Copyright Information

© 2011, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Chayahuita

© 2011, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-22

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 29 Jan 2022

2b907844-bec1-5cc7-a0e4-401d867c40e7